

ការសិក្សាអំពីសាលាតាមរយៈវិធីការបណ្តុះបណ្តាល
នៅកម្ពុជា
របាយការណ៍សង្ខេប
ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

ADAPTATION
KNOWLEDGE
PLATFORM

វេទិកាបំណែងដឹងអំពីការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជា
សំរាប់ឆ្នាំ ២០១០

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ការស្រាវជ្រាវសង្ខេប អំពីការប៉ាន់ប្រមាណក្នុងវិសាលភាពមួយសំរាប់ការអនុវត្តថ្នាក់ជាតិនៅកម្ពុជា ចាប់អនុវត្ត និងចងក្រង ដោយការណ៍នៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ២០១០ ។

ការសិក្សាក្នុងវិសាលភាពមួយអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា ធ្វើឡើងដោយទាញចេញពីស្នាដៃការងារទាំងឡាយ ដែលកំពុងបន្តអនុវត្ត ដោយវេទិកាចំណេះដឹងអំពីការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្នុងគោលបំណងចែកចាយ និង ផ្លាស់ប្តូរចំណេះដឹងអំពីការបន្តឱ្យបានដល់អ្នកប្រើប្រាស់ឱ្យទូលំទូលាយបន្ថែមទៀត។ យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណ ដល់បណ្តា ស្ថាប័ន អង្គការ និងបុគ្គលយ៉ាងច្រើនឥតគណនា ដែលបានផ្តល់នូវទស្សនៈ និងមតិយោបល់សំខាន់ៗជាច្រើនដល់ការស្រាវ ជ្រាវនេះ។ ការស្រាវជ្រាវនេះ ទទួលបាននូវមតិយោបល់ និងអនុសាសន៍ដ៏មានតម្លៃអំពីស្ថានភាពនៃការបន្តទៅនឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា។ អរគុណដល់អ្នកនិពន្ធសំខាន់ៗនៃការស្រាវជ្រាវនេះ មានដូចជា Robert W.Solar, Toby Carson nig Marona Srey, នៃវិទ្យាស្ថានគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួមពីសហគមន៍ សំរាប់ពេលវេលាយ៉ាង ច្រើនមិនអាចគណនា ដែលពួកគាត់បានចំណាយលើការសំរេចសំរួល និងដឹកនាំការចូលរួមរបស់បណ្តាអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយ រួមទាំងក្រុមតំណាងមកពីវេទិកាចំណេះដឹងបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុថ្នាក់តំបន់-អាស៊ី (វេទិកាចំណេះដឹងបន្ត) ដែលមានការិយាល័យស្ថិតនៅទីក្រុងបាងកក ប្រទេសថៃ ឱ្យសំរេចបានគោលដៅដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ។

រក្សាសិទ្ធិដោយ © AIT-UNEP RRC.AP ២០១០
ទីក្រុងបាងកក ប្រទេសថៃ
ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១០

របៀបស្នើសុំរបាយការណ៍ជាសំណើ ឌីជីថល

ការស្រាវជ្រាវសង្ខេប អំពីការប៉ាន់ប្រមាណក្នុងវិសាលភាពមួយសំរាប់ការអនុវត្តថ្នាក់ជាតិនៅកម្ពុជា អាចរកបានជាសំណើ អេឡិចត្រូនិច ដោយការទាញចេញពីគេហទំព័រ www.asiapacificadapt.net.

ការបោះពុម្ពផ្សាយជា ឌីជីថល អាចផលិតឡើងវិញទាំងស្រុង ឬជាចំណែកក្នុងទំរង់ណាមួយ ដែលមានគោលបំណងអប់រំ ឬ គោលបំណងមិនរកប្រាក់ ដោយពុំចាំបាច់មានសេចក្តីអនុញ្ញាតិពីសេសណាមួយពីម្ចាស់កម្មសិទ្ធិទេដោយគ្រាន់តែផ្តល់នូវសេចក្តី អរគុណដល់ប្រភពនៃឯកសារនេះប៉ុណ្ណោះ។ វេទិកាចំណេះដឹងបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុថ្នាក់តំបន់-អាស៊ី មាន ក្លឹករាយនឹងទទួលបានសំណើចំឡងនៃការបោះពុម្ពផ្សាយទាំងឡាយណា ដែលបានប្រើប្រាស់របាយការណ៍នេះជាប្រភពសំអាង។

ការសិក្សាអំពីសីលធម៌កម្ពុជា

សៀវភៅ

របស់ក្រុមការងារ

ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

តារាងពាក្យបំព្រួញ *i*

សេចក្តីសង្ខេបប្រតិបត្តិ *vii*

ការសិក្សាក្នុងវិសាលភាពមួយអំពីការអនុវត្តថ្នាក់ជាតិ នៅប្រទេសកម្ពុជា 7

ប្រវត្តិទៃការសិក្សា 7

ការឆ្លើយតបជាស្ថាប័នចំពោះការបណ្តុះបណ្តាលនៅលើការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ 8

ស្ថាប័នសំរាប់សំរួលថ្នាក់ជាតិសំខាន់ៗដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ 8
ក្រុមបង្គោល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលរួមចំណែកក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស 9
ធាតុ

ស្ថាប័នថ្នាក់ក្រសួងសំខាន់ៗដែលរួមចំណែកដល់ការបណ្តុះបណ្តាលទៅនឹងការ ប្រែប្រួល អាកាសធាតុ 12

ដែនការសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រគាំទ្រដល់ការបណ្តុះបណ្តាលទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ 16

សង្ខេបនូវគោលនយោបាយ និងការរៀបចំផ្សេងៗសំដៅគាំទ្រដល់ការបណ្តុះបណ្តាលទៅនឹងការប្រែប្រួល 21
អាកាសធាតុ

ការឆ្លើយតបចំពោះការបណ្តុះបណ្តាលនៅលើការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ចំណេះដឹង ប្រព័ន្ធ និងបេសកកម្ម 23

ការឆ្លើយតបរបស់សហគមន៍ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ 23

វិស័យសំខាន់ៗដែលបានឆ្លើយតបចំពោះការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ 25

ចំណេះដឹងអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការស្រាវជ្រាវ និងតំរូវការសកម្មភាព 44

ចំណេះដឹងមានស្រាប់ និងការស្រាវជ្រាវដែលអាចរកបាន 44

ការពង្រឹងតំរូវការបណ្តុះបណ្តាលទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ 51

យុទ្ធសាស្ត្រកសិកម្មសមត្ថភាព 59

ការកំណត់កង្វះខាតសមត្ថភាព និងអាទិភាព	59
យុទ្ធសាស្ត្រសំរាប់កសាងសមត្ថភាពបន្ត ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	67
សេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ និងជំហានបន្ទាប់	83
តារាងឧបសម្ព័ន្ធ	94

តារាងពាក្យបំព្រួញ

ADB	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី
ADPC	មជ្ឈមណ្ឌលបង្ការគ្រោះ មហន្តរាយ អាស៊ី
AIACC	ការប៉ាន់ប្រមាណផលប៉ះពាល់ និង ការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ
ACIAR	មជ្ឈមណ្ឌលអូស្ត្រាលីសំរាប់ការ ស្រាវជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ
ATI	វិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាអាស៊ី
AUSAID	ភ្នាក់ងារអូស្ត្រាលីសំរាប់ការ អភិវឌ្ឍអន្តរជាតិ
CBDP	ការត្រៀមបង្ការគ្រោះមហន្តរាយ ដោយមានការចូលរួមពីសហគមន៍
CBDRM	ការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ដោយមានការចូលរួមពីសហគមន៍
CBDRR	ការបន្ថយគ្រោះមហន្តរាយនៅ ដោយមានការចូលរួមពីសហគមន៍
CCA	ការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
CCBA	សម្ព័ន្ធភាពស្តីពីអាកាសធាតុ និង ជីវសាស្ត្រចម្រុះថ្នាក់សហគមន៍
CCCO	ការិយាល័យប្រែប្រួលអាកាស ធាតុកម្ពុជា
CCCT	ក្រុមការងារស្តីអំពីការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ
CCD	នាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
CCDM	គណៈកម្មការឃុំទទួលបន្ទុកការ គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ
CD4CDM	ការកសាងសមត្ថភាពសំរាប់ យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត
CDM	យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត
CEDAC	មជ្ឈមណ្ឌលសិក្សា និង អភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា
CF	សហគមន៍ព្រៃឈើ
CIAT	មជ្ឈមណ្ឌលអន្តរជាតិសំរាប់ កសិកម្មនៅតំបន់ត្រូពិក
CER	ការកាត់បន្ថយឧស្ម័នដែលបាន បញ្ជាក់
CFSP	គំរោងសន្សំសំចៃធនធានឱសនៅ កម្ពុជា
CMDG	ទិសដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រចាំសហវត្សរ៍
COP	សន្និសីទបណ្តាភាគី

CRC	កាកបាទក្រហមកម្ពុជា
CRCD	មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវសំរាប់ការ អភិវឌ្ឍកម្ពុជា
DIPECHO	នាយកដ្ឋានផ្តល់ជំនួយមនុស្សធម៌ សំរាប់គ្រឿងបន្តិច គ្រោះមហន្តរាយ សហគមន៍ អ៊ីរ៉ុប
DM	ការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ
DNA	អាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុកយន្តការ អភិវឌ្ឍន៍ស្អាត
DNA-CDM	អាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុកយន្តការ អភិវឌ្ឍន៍ស្អាត
DOM	នាយកដ្ឋានឧតុនិយម
DPP	សំណើសុំធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍
DRC	កាកបាទក្រហមប្រទេសដាលី ម៉ាក
DRR	ការបន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ
EBA	ការបន្តរុំផ្អែកលើប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី
ERPA	កិច្ចព្រមព្រៀងបន្ថយឧស្ម័នតាម ការទិញឧស្ម័នកាបូនិច
ESPSEA	កម្មវិធីសេដ្ឋកិច្ច និងបរិស្ថានសំរាប់ តំបន់អាស៊ី ភាគអាគ្នេយ៍
FAO	អង្គការស្បៀង និងកសិកម្ម
FERP	គំរោងស្តារឡើងវិញជាបន្ទាន់ពី គ្រោះទឹកជំនន់
FMMP	កម្មវិធីគ្រប់គ្រង និងសំរាលគ្រោះ ទឹកជំនន់
FWUC	សហគមន៍កសិករអ្នកប្រើប្រាស់ ទឹក
GERES	· Groupe Energies Renouvelables, Environnement et Solidarités
GEF	មូលនិធិបរិស្ថានពិភពលោក
GHG	ឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់
HSP2	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យសុខាភិបាលជំហានទី ២ ឆ្នាំ ២០០៨- ២០១៥
ICM	ការគ្រប់គ្រងចំរុះតំបន់ឆ្នេរ
IDRC	មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវអភិវឌ្ឍន៍ អន្តរជាតិ
IETA	សមាគមជំនួញការបញ្ចេញឧស្ម័ន អន្តរជាតិ
IFI	ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ

IFRC	សហព័ន្ធកាកបាទក្រហមអន្តរជាតិ
IFRC-RCS	សហព័ន្ធកាកបាទក្រហម និង សង្គមអង្គច័ន្ទក្រហមអន្តរជាតិ
IGES	វិទ្យាស្ថានយុទ្ធសាស្ត្រ បរិស្ថាន សាកល
IPCC	ក្រុមការងារអន្តររដ្ឋាភិបាលស្តីពី ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
ISC-CDM	ការពង្រឹងសមត្ថភាពចម្រុះសំរាប់ យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត
ISET	បច្ចេកវិទ្យាវិទ្យាសាស្ត្របរិស្ថាន អន្តរជាតិ
IUCN	សហភាពអភិរក្សពិភពលោក
IWRM	ការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកចម្រុះ
LCDEG	ក្រុមអ្នកជំនាញសំរាប់ប្រទេស លូតលាស់តិច
LDCF	មូលនិធិសំរាប់ប្រទេស លូតលាស់ តិច
LWF	អង្គការ លូធើរនបំរើពិភពលោក
MAFF	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
MAFF-FA	រដ្ឋបាលដលដល- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
MBSAP	យុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្ម ភាពជាតិសំរាប់ប្រព័ន្ធដីវសាស្ត្រ ចម្រុះ
MPWT	ក្រសួងសាធារណៈការ និងដឹក ជញ្ជូន
MOE	ក្រសួងបរិស្ថាន
MOEYS	ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
MOH	ក្រសួងសុខាភិបាល
MOLMUPC	ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយ កម្ម និងសំណង់
MORD	ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
MOWRAM	ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម
NAHRIM	វិទ្យាស្ថានជាតិស្រាវជ្រាវមេរោគ ទឹកនៃប្រទេសម៉ាឡេស៊ី
NAPA	កម្មវិធីសកម្មភាពជាតិ ដើម្បី បន្តទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ
NBP	កម្មវិធីដីឧស្ម័នជាតិ
NBSAP	យុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្ម ជាតិសំរាប់ដីឧស្ម័ន

- NCCAP** ផែនការសកម្មភាពជាតិសំរាប់ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- NCCC** គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់ គ្រងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- NCDM** គណៈកម្មាធិការជាតិ គ្រប់គ្រងគ្រោះ មហន្តរាយ
- NCSC** គណៈកម្មការនាំមុខគ្រប់គ្រង តំបន់ឆ្នេរ
- NGO** អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
- NPRS** យុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយភាព ក្រីក្រ
- NRML** ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និង ការប្រកបមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិត
- NSDP** ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ
- OCHA** ការិយាល័យទទួលបន្ទុកការសំរេច សំរួលកិច្ចការមនុស្សធម៌
- PADEK** អង្គការដៃគូសំរាប់ការអភិវឌ្ឍ នៅកម្ពុជា
- PDD** ការរៀបចំគំរោងអភិវឌ្ឍន៍
- PROLINNOVA** ការលើកស្ទួយគំនិតនៅមូលដ្ឋាន អំពីកសិកម្ម និងការគ្រប់គ្រងធម្ម ជាតិ
- REDD** បន្ថយខ្ពស់នៃការបំផ្លាញ និងធ្វើ ឱ្យរិចរិលព្រៃឈើ
- RGC** រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
- RRCAP** មជ្ឈមណ្ឌលធនធានថ្នាក់តំបន់ ប្រចាំទ្វីបអាស៊ី និងប៉ាស៊ីហ្វិក
- SCCF** មូលនិធិពិសេសសំរាប់ការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ
- SEI** វិទ្យាស្ថានបរិស្ថានក្រុងស្តុកហូម
- SENSA** លេខាធិការដ្ឋានបរិស្ថានសំរាប់ទ្វីប អាស៊ីនៃប្រទេសស៊ុយអែដ
- SIDA** ភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ ប្រទេស ស៊ុយអែដ
- SNAP-DRR** ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសកម្មភាព ជាតិ-ដើម្បីកាត់បន្ថយគ្រោះ មហន្តរាយ
- SNV** អង្គការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសហូឡង់
- SRI** ប្រពលវប្បកម្មដំណាំស្រូវ
- TA** ទីប្រឹក្សាបច្ចេកទេស
- TWG-AW** ក្រុមការងារបច្ចេកទេស-កសិកម្ម និងទឹក
- UNDMT** ក្រុមការងារគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្ត រាយសហប្រជាជាតិ

- UNDP** កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ
- UNEP** កម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ
- UNESCAP** ស្នងការសហប្រជាជាតិផ្នែក សេដ្ឋកិច្ច និងវប្បធម៌សំរាប់តំបន់ អាស៊ី និងប៉ាស៊ីហ្វិក
- UNFCCC** អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ
- UNITAR** វិទ្យាស្ថានសំរាប់ការបណ្តុះ បណ្តាល និងស្រាវជ្រាវ សហប្រជាជាតិ
- VCS** ការកំណត់បទដ្ឋានឌុនដាយ ស្ម័គ្រចិត្ត
- VER** ការកំណត់ការកាត់បន្ថយឌុនដាយ ដោយមានការបញ្ជាក់
- WFP** កម្មវិធីស្បៀងអាហារពិភពលោក
- WMO** អង្គការឌុនដាយមពិភពលោក

សេចក្តីសង្ខេបប្រតិបត្តិ

កាមរយៈការស្វែងរកការសំរេចសំរួលឱ្យកាន់តែប្រសើរនូវចំណេះដឹងអំពីការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងថ្នាក់ជាតិកម្ពុជា វេទិកាចំណេះដឹងស្តីអំពីការ បន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ថ្នាក់តំបន់តាមរយៈការជួយគាំទ្រផ្នែកបរិក្ខារភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ ស៊ីយ៉ាអែដ “ស៊ីដា” វេទិកានេះបាន ឧបត្ថម្ភការសិក្សាពិស្តារស្តីអំពីការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅប្រទេសកម្ពុជា។

ដោយមានការជួយគាំទ្រពីបណ្តាដៃគូអន្តរជាតិ មានដូចជា វិទ្យាស្ថានបរិស្ថានក្រុងស្តុកហូម និងដៃគូដទៃទៀត ទើប គំរោងសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះមានលទ្ធភាពអាចពិនិត្យមើលយ៉ាងទូលំទូលាយនូវការសិក្សាផ្នែកទ្រឹស្តីបទថ្មីៗ រួមជាមួយការផ្តល់ទស្សនៈផ្សេងៗពីបណ្តា ភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល គ្រឹះស្ថានស្រាវជ្រាវ និងជាពិសេស សហគមន៍សំខាន់ៗដែលមានការជាប់ពាក់ព័ន្ធជាមួយស្ថាប័នដែលត្រូវបានផ្តល់អាណត្តិ រួមជាមួយ ការរៀបចំផ្សេងៗ ថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ នាពេលបច្ចុប្បន្ន ឱ្យឆ្លើយតបពីថ្នាក់មូលដ្ឋានរហូតដល់ថ្នាក់ជាតិ ព្រមទាំងការទទួលយក ចំណេះដឹងក្នុង បរិបទនៃការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

សកម្មភាពបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា កន្លងមកមានការសំរេចសំរួលពីសំណាក់ ស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិចំនួន ៤ស្ថាប័ន រួមមានដូចជា គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ នាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អាជ្ញាធរ ជាតិទទួលបន្ទុកយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត និងគណៈកម្មាធិការជាតិសំរាប់ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ស្ថាប័នទាំងនេះធ្វើការរួមគ្នាជាបឋម ប៉ុន្តែមិនកំរិត ជាមួយក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រសួងផែនការ និងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ ការគាំទ្រសំខាន់ចំពោះក្រសួងទាំងនេះ ទទួលបានពីក្រុមជំនាញសំរាប់ប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍន៍តិច កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍បរិស្ថានសហប្រជាជាតិ កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ និងអង្គការអន្តរជាតិមួយចំនួនទៀត ដូចជា ភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ ប្រទេសដាណឺម៉ាក ភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ ប្រទេសស៊ីយ៉ាអែដ និងសហព័ន្ធអន្តរជាតិកាកបាទក្រហម និងសង្គមអដ្ឋចន្ទក្រហម។ បណ្តាសកម្មភាពទាំងឡាយ ជាចំបងត្រូវបានអនុវត្តយោងតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសកម្មភាព ជាតិសំរាប់កាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ ២០០៨-២០១៣ ផែនការសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលមធ្យមសំរាប់វិស័យកសិកម្ម និងធនធានទឹក ២០០៦-២០១០។ ផែនការទាំងនេះ គឺជា ការឆ្លើយតបព្រមៗគ្នា ទៅនឹងការប្តេជ្ញា

ចិត្តរបស់បណ្ឌិតប្រទេសទាំងឡាយ ចំពោះអនុសញ្ញាក្រមខណ្ឌសហប្រជាជាតិ ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងពិធីសារក្រុងក្យូតូ ដែលឯកសារទាំងពីរនេះត្រូវបានផ្តល់សច្ចានុម័តដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។

ចំណែកឯខាងក្នុងប្រទេសវិញ ការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុមានការគាំទ្រមិនទាន់រឹងមាំនៅឡើយ ពីគោលនយោបាយថ្នាក់ក្រសួង ចំពោះការការពារបរិស្ថាន ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ការអភិវឌ្ឍជនបទ និងតាមរយៈ យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសំរាប់ការអភិវឌ្ឍ បង្កើន ពលកម្ម សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាពសង្គម។

ការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកំពុងមានហើយនៅកម្ពុជា។ ជាក់ស្តែងការបន្តដោយស្វ័យប្រវត្តិ ដោយសហគមន៍នានា ត្រូវបានគេឃើញកើតមាន ដូចជាការផ្លាស់ប្តូររយៈពេលនៃការដាំដុះ ដំណាំ និងការ ថែរក្សាទុកស្បៀងអាហារ ប៉ុន្តែការបន្តទាំងនេះចាត់ទុកថាគ្រាន់តែជាវិធានការណ៍ដោះស្រាយមួយគ្រាៗ ជាជាងការធ្វើផែនការបន្តដែលរៀបរយ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី សហគមន៍មួយចំនួន បានចូលរួមយ៉ាង សកម្មក្នុងការកសាងផែនការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជាក់ស្តែងមានការកសាង ទំនប់ទឹក ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធធារាសាស្ត្រ ការស្តុកទុកទឹក និងការដាំដុះដំណាំដែលធន់ទ្រាំចំពោះការរាំងស្ងួត និងទឹក ជំនន់។ សកម្មភាពបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដ៏សកម្មបំផុត ដែលគួរឱ្យកត់សំគាល់មានលើសវ័យ ធនធានទឹក កសិកម្ម និងការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ នៅចំពោះតំបន់ទាំងឡាយ ទាក់ទងនឹងផែនការ កម្មវិធី សកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលអនុវត្តដោយក្រសួងមួយចំនួន និងតាម រយៈ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ។ សកម្មភាពបន្តរួមមាន ការកែលំអកន្លែងត្រង់ទុកទឹកភ្លៀង នៅថ្នាក់ភូមិ ការកែប្រែ ការរៀបចំអាងស្តុកទឹក និងប្រឡាយធារាសាស្ត្រ និងការគ្រប់គ្រងកាងារទាំងនេះ។ តំបន់ដែល លើកមកជាឧទាហរណ៍ក្នុងឯកសារនេះគឺជាតំបន់នៃការកសាងសមត្ថភាពក្នុងការធ្វើផែនការធនធានទឹកចំរុះ ក្នុងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ កសិកម្ម ដែលឧបត្ថម្ភដោយកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ។ លើសពីនេះទៀត ការគ្រប់ គ្រង ការធ្វើផែនការ ការគ្រប់គ្រងទឹកជំនន់ និងប្រព័ន្ធផ្តល់ការព្រមានជាមុន បច្ចេកទេសធារាសាស្ត្រ និងការផ្គត់ផ្គង់ទឹក ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការកែទម្រង់ស្ថាប័ន វាបានជួយដល់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងស្បៀង ក្រោមលក្ខខណ្ឌ អាកាសធាតុផ្សេងៗ។

អង្គការមួយចំនួនដូចជា មជ្ឈមណ្ឌលកម្ពុជាសំរាប់ការសិក្សា និងអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្ម និងអង្គការដៃគូ ក្នុងការអភិវឌ្ឍជាដើម ធ្វើការងារនៅកិច្ចប្រជុំជាន់ក្រុមជុំវិញយកសិកម្មទៅកសិករ ការបង្កើត

ថ្មីក្នុងប្រព័ន្ធដាំដុះ ការស្រាវជ្រាវប្រភេទដំណាំ និងការត្រៀមបង្ការ និងគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ។ ក្នុង កំរិតផ្សេងទៀត មានអង្គការដូចជា មជ្ឈមណ្ឌលអូស្ត្រាលីសំរាប់ការស្រាវជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ កំពុងដឹកនាំ តាមរយៈក្រុមបច្ចេកទេសរបស់ខ្លួនធ្វើការស្រាវជ្រាវជាមួយប្រជាជនមូលដ្ឋាន ខណៈពេលដែលអង្គការមួយ ចំនួនផ្សេងទៀតគាំទ្រវេទិកានិងបណ្តាញផ្សេងៗដែលទំនុកបំរុងចំពោះការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ និងការកសាងសមត្ថភាពក្នុងចំណោមមន្ត្រីនៅក្នុងក្រសួងនានា លើវិស័យធ្វើផែនការកាត់បន្ថយ គ្រោះមហន្តរាយ និងការឆ្លើយតប ចំពោះហានិភ័យ មានដូចជា៖ ការធ្វើគំរូធាតុអាកាស ការព្យាករ អាកាស ធាតុ និងការប៉ាន់ប្រមាណភាពងាយរងគ្រោះ។

ការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក៏កំពុងកើតមានផងដែរក្នុងវិស័យគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ។ កិច្ច ការទាំងនោះមានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ចំបងលើការកសាងសមត្ថភាពលើយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រង ការសំរប ខ្លួនក្នុងការអភិរក្សប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ការការពារតំបន់ឆ្នេរ និងការចិញ្ចឹមជីវិត និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើឡើង សំដៅឱ្យ មានសន្តិសុខស្បៀង និងជីវិតផ្សេងៗសំរាប់សហគមន៍ជនបទ ដើម្បីបង្កើតជាយុទ្ធសាស្ត្រសំរាប់ខ្លួន មួយចំពោះការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀតក៏កំពុងមានលើការបញ្ជ្រាបនូវយន្តការ បន្ថយ ការបញ្ចេញឧស្ម័នពីការបំផ្លាញ និងធ្វើឱ្យវិវិលព្រៃឈើ (REDD)។ REDD មិនត្រឹមតែជាការស្តុកទុកឧ ស្ម័នកាបូនិច តែប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ វាក៏ជាការកសាងសមត្ថភាពអ្នករស់នៅអាស្រ័យផលព្រៃឈើ ដើម្បីសំរាល និងបន្ស៊ាំទៅនឹងផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតាមរយៈការការពារតំបន់ទីជំរាល ការគ្រប់គ្រងទឹក ជំនន់ និងការការពារ នូវជីវិតចិញ្ចឹមជីវិតដើម្បីបន្តនូវការបន្ស៊ាំរបស់ពួកគេ។

ការប្រឈមនានាចំពោះប្រទេសកម្ពុជា លើការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ រួមមានលើរបៀបដោះ ស្រាយកង្វះធនធានទឹកដែលនាំអន្តរាយដល់ប្រភពនៃទឹកស្អាតសំរាប់បរិភោគ និងកសិកម្មហើយដូចនេះ អំពី វិធីត្រូវដោះស្រាយចំពោះការមានទឹកច្រើនហួសហេតុ។ ប្រការនេះនាំឱ្យមាននូវតំរូវការផ្នែកហេតុការណ៍ចនាសម្ព័ន្ធ ជាបន្ថែម ការសំរបអន្តរក្នាក់ងារនានា ការសិក្សាស្រាវជ្រាវថែមទៀតដើម្បី កំណត់នូវការយល់ឃើញពីសំណាក់ អ្នកប្រើប្រាស់ចំណេះដឹង និងការកសាងសមត្ថភាពបន្ថែមទៀត។ ខណៈពេលដែលប្រទេសកម្ពុជាបានចាប់ផ្តើម ដំណាក់កាលឆ្លើយតបចំពោះការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរយៈពេលខ្លី នោះគេគួរមានការផ្តោតសំខាន់ផងដែរ លើតំរូវការផ្នែកចំណេះដឹងដើម្បីធ្វើផែនការបន្ស៊ាំ និងការឆ្លើយតបរយៈពេលវែង ឧទាហរណ៍ ការបង្កើត នូវគំរូអាកាសធាតុមួយដែលប្រសើរ ដើម្បីអភិវឌ្ឍនូវសន្តិសុខស្បៀងតាមដាន ដែលមិនត្រឹមតែប្រើប្រាស់ក្នុងវិស័យ បង្ការគ្រោះមហន្តរាយតែម្យ៉ាងនោះទេ ប៉ុន្តែ ក៏ប្រើប្រាស់វាសំរាប់តាមដាននូវសមត្ថភាពសំរាប់បុគ្គល និង

គំរោងនានាសំរាប់ដោះស្រាយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
ត្រូវគេឃើញមានស្រាប់ហើយនៅកម្ពុជា ប៉ុន្តែ វាតំរូវឱ្យ
មានការរៀបចំ និងការកសាងសមត្ថភាពបន្ថែមទៀត

ស្ថាប័ន និងគណៈកម្មការផ្សេងៗផងដែរ។ ចំណុចត្រូវចាប់ផ្តើម ដែលសមស្របមួយកំណត់នៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះគឺការកំណត់នូវកំលាំងចលករនៃការប្រែប្រួលផ្នែកសង្គម-បរិស្ថានវិទ្យាតាមរយៈការចូលរួមបង្កើតសេនារីយុទ្ធសាស្ត្រ និងការលើកស្ទួយកិច្ចសន្ទនា និងការធ្វើផែនការរួមគ្នាជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។ ខាងក្រោមនេះគ្រាន់តែជាការ បង្ហាញនូវវិស័យសំខាន់ៗដែលត្រូវការការកសាងសមត្ថភាព ដែលកំណត់ឡើងនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ៖

ផ្នែកចំណេះដឹងដោះស្រាយ៖

- បង្កើតនូវទិន្នន័យប្រកបដោយគុណភាព និងងាយស្រួលប្រើប្រាស់អំពីអាកាសធាតុ រួមគ្នាជាមួយលក្ខខណ្ឌ ផ្នែកធាតុអាកាស និងជលសាស្ត្រ ដើម្បីសំរាប់សំរួលដល់ការកែលម្អសេនារីយុទ្ធ និងការព្យាករការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ-ជាដំហានឆ្ពោះទៅកាន់ការប្រើប្រាស់ក្នុងកិច្ចជាតិ និងកិច្ចមូលដ្ឋាន។
- អភិវឌ្ឍជាបន្តនូវសមត្ថភាពរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាទាក់ទងនឹងប្រព័ន្ធរបរកសកម្មផ្នែកលើ ដំណាំស្រូវដើម្បី ឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឧទាហរណ៍ ការធ្វើជាគំរូអំពីការ ដាំដុះលើកសិដ្ឋាន ការបង្ហាញពូជដំណាំដែលធន់ទ្រាំទៅនឹងទឹក ជំនន់ និងការរាំងស្ងួត ការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសសំណើមដូច ជាការ ត្រង់យក ទឹកភ្លៀងចុងរដូវ ឬការប្រើប្រាស់ធារាសាស្ត្របង្កប់ព្រមទាំងការគ្រប់គ្រងទឹក ដីជាតិដី និងធនធានដីធ្លី។
- ការយល់ដឹងយ៉ាងច្បាស់អំពីរបៀបដែលបណ្តាញសង្គមនិងស្ថាប័នក្រៅរដ្ឋការប្រតិបត្តិដើម្បីសំរាប់សំរួល នូវវិធានការបន្ស៊ាំ ឧទាហរណ៍ សមធម៌សង្គម បញ្ហាចោទលើភាពយុត្តិធម៌ និងវិសមភាពយេនឌ័រក្នុង បរិបទ បន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង៖
- កំណត់កត្តារាំងស្ទះ មិនឱ្យទទួលបានជោគជ័យ ចំពោះការធ្វើផែនការគ្រប់គ្រងសុខភាព និងធនធានធម្មជាតិ និងការបន្ស៊ាំជាស្វ័យប្រវត្តិទៅនឹងផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ដើម្បីកសាងចំណេះដឹងអនុវត្ត នោះមានតម្រូវការដើម្បីកសាងនូវការយល់ដឹងឱ្យច្បាស់អំពីវិធីដែលបណ្តាញសង្គមនិងស្ថាប័នក្រៅរដ្ឋការត្រូវប្រតិបត្តិ។ ធ្វើបែបនេះនឹងនាំឱ្យមានការធានាថាវិធានការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុណាក៏ដោយ នឹងត្រូវបានគិតគូរយ៉ាងហោចណាស់ ក្នុងកិច្ចអប្បបរមានូវការពិចារណាលើសមធម៌ សង្គម និងយេនឌ័រ និងនាំយកនូវប្រសិទ្ធផល និងភាពអាចអនុវត្តទៅបានក្នុងដំណើរការបន្ស៊ាំនេះ។

ផ្នែកប្រព័ន្ធដែល:

- ដាក់បញ្ចូលគ្នានូវការព្យាករណ៍អាកាស និងអាកាសធាតុជាមួយការព្យាករណ៍សាស្ត្រដែលងាយប្រើប្រាស់ និងអាចអនុវត្តបានទាំងស្ថាប័ននៅថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់សហគមន៍មូលដ្ឋាន។
- ធានាឱ្យមានការវិភាគទិន្នន័យ ការធ្វើផែនការ និងការអនុវត្តគំនិតផ្តួចផ្តើមបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការចែករំលែកចំណេះដឹងឆ្លងកាត់គ្រប់វិស័យទាំងអស់។
- រួមបញ្ចូលនូវរឿងរ៉ាវផ្នែកបរិស្ថាន ការប្រកបមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិត ការអប់រំ សុខាភិបាល និងអាហារូបត្ថម្ភ ទៅក្នុងការ ធ្វើផែនការ និងឆ្លើយតបចំពោះគ្រោះហានុភាពធម្មជាតិ។
- ធ្វើឱ្យមានភាពជាស្ថាប័ននូវ "ក្រុមបទដ្ឋាន" ចំពោះវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ និងសំរាប់អ្នកទាំងឡាយណាដែលកំពុងប្រតិបត្តិការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- បង្កើនភាពអាចទទួលបាន និងអាចប្រើប្រាស់នូវព័ត៌មានផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រអំពីអាកាសធាតុ និងលក្ខខណ្ឌអាកាសនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងសំរាប់គោលបំណងធ្វើការសំរេចចិត្តនៅថ្នាក់ជាតិ។
- បង្កើតលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ដី និងការកាន់កាប់ឥណទាន ការវិនិយោគផ្នែកកសិកម្ម ការទុកដាក់បំរុង និង បច្ចេកវិទ្យាពីសំណាក់ស្ត្រី និង៖
- ស្ថាបនានូវវិធានការផ្នែកសង្គម បច្ចេកវិទ្យា ភាពជាស្ថាប័ន និងគោលនយោបាយ ដើម្បីដោះស្រាយចំពោះ ឧបសគ្គដែលរារាំងការចូលរួមពីសំណាក់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។

អ្វីដែលគួរកត់ចំណាំនោះ គឺនៅមិនទាន់មានប្រព័ន្ធសមស្របណាមួយ ដែលអាចដាក់ការព្យាករណ៍អាកាស និងអាកាសធាតុ ជាមួយព័ត៌មានសាស្ត្រសំរាប់ការប្រើប្រាស់នៅថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់សហគមន៍រួមជា មួយគ្នានៅឡើយ។ បំណងដែលលើកឡើងនេះ គឺដើម្បីធានាថា ចំណេះដឹងដែលបានបង្កើតឡើងទាក់ទងនឹង វិស័យទាំងនេះ នឹងត្រូវនាំយកទៅអនុវត្តយ៉ាងត្រឹមត្រូវ និងជាប់លាប់។ ដើម្បីសំរេចចិត្ត សកម្មភាពនេះត្រូវមានការបង្កើតនូវប្រព័ន្ធសំខាន់ៗ និងត្រូវតែសំរេចចិត្តនូវការវិភាគទិន្នន័យឆ្លងកាត់វិស័យ ការចែករំលែកចំណេះដឹង ការធ្វើផែនការ និងការអនុវត្តនូវការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ផ្នែកបណ្តាសម្ព័ន្ធដែល:

- ដែលមានសមត្ថភាពអនុវត្ត និងគាំទ្រដល់ការបង្កើត ជួញដូរយបន្តនូវចំណេះ ដឹងអំពីការបន្តទៅនឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- ដែលផ្តល់នូវវេទិកា និងបណ្តាញយ៉ាងជាប់លាប់ដើម្បីប្រតិបត្តិវេទិកា និងបណ្តាញ និមួយៗផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះលើការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ សំរាប់ អ្នកបំរើការងារផ្នែកអភិវឌ្ឍន៍ ត្រូវធ្វើសកម្មភាពជាមួយ និងអ្នកធ្វើគោនយោបាយ និង
- សំរាប់សំរួល និងរៀបចំការកសាងសមត្ថភាព រាប់ចាប់តាំងពីថ្នាក់ជាតិ រហូតដល់ថ្នាក់ឃុំក្នុងគោលបំណងដើម្បីកែលំអរទូទាញទទួលបាន និងមានសមត្ថភាពរៀបចំគំរោងឆ្លើយតបចំពោះ ការបន្តទៅនឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការធ្វើការសំរេចចិត្ត។

ថ្វីបើអ្នកខ្លះនិយាយថា មានព័ត៌មានដ៏ច្រើនសន្លឹកដែលអាចរកបានទាក់ទងនឹងការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក៏ដោយ ប៉ុន្តែភាគច្រើននៃព័ត៌មានទាំងនោះពិបាករក សូម្បីព័ត៌មានមូលដ្ឋាន ឬទិន្នន័យផ្សេងៗដែលបង្កើតថ្មីៗស្របតាមសេចក្តីត្រូវការ។ ស្ថានភាពនេះជាញឹកញាប់បង្កការរាំងស្ទះចំពោះការប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងបន្ត និងកំរិតនៃបរិបទសំរាប់អនុវត្តជាក់លាក់ផ្សេងៗ។ ការកំណត់អាទិភាពសំរាប់សកម្មភាពដោយក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលចូលរួមក្នុងការសិក្សានេះ បានបង្ហាញពីតំរូវការ ដើម្បីបង្កើតនូវ “កន្លែងជាក់លាក់” សំរាប់ចំណេះដឹង និងការដាក់បញ្ចូលនូវការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុគាំទ្រសំខាន់ចំពោះការបង្កើតនូវការរៀបចំធ្វើគំរោងការអនុវត្តគំរោងនិងដំណើរការសំរេចចិត្តអំពីការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។

ផ្នែកគោលនយោបាយដែល:

- គាំទ្រដល់ការដាក់បញ្ចូលនូវការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ទៅក្នុងគោលនយោបាយថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ការធ្វើផែនការ និងដំណើរការរៀបចំថវិកា។
- លើកទឹកចិត្តផ្នែកឯកជនឱ្យចូលរួមក្នុងការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- គាំទ្រការរួមបញ្ចូលនូវផែនការបន្តសំរាប់អនុវត្តកន្លែង ដូចជា ជលផល និងវារីវប្បកម្ម ទៅក្នុងផែនការជាតិសំរាប់ការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
- គាំទ្រការចូលរួមរបស់សហគមន៍ដែលពឹងផ្អែកលើមុខរបរកសិកម្ម និងនេសាទ ទៅក្នុងការធ្វើផែនការសេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងវិមជ្ឈការ។

- ផ្តល់នូវការរួមបញ្ចូលនូវវិស័យគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ទៅក្នុង គោលនយោបាយ ឆ្លើយតបចំពោះ គ្រោះមហន្តរាយ និងផែនការអភិវឌ្ឍន៍។
- បញ្ចូលការសំរេចចិត្តផ្អែកលើមូលដ្ឋានស្រាវជ្រាវចំពោះការស្រាវជ្រាវផ្លូវការ និងមិនផ្លូវការ នៅថ្នាក់ មូលដ្ឋានទៅគ្រប់វិស័យសិក្សាទាំងអស់ និង
- ធានាថាមានកិច្ចសហការនិងការចែករំលែកព័ត៌មានក្នុងចំណោមអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងការបន្ស៊ាំទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទាំងអស់ រាប់ចាប់ពីមន្ទីរវិស័យ រហូតដល់គ្រឹះស្ថានស្រាវជ្រាវ អង្គការ មិនមែនរដ្ឋាភិ បាល និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន។

មានកង្វះខាតផ្នែកគោលនយោបាយដែលគាំទ្រដល់ការបញ្ជ្រាប ការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ទៅក្នុងគោលនយោបាយថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដំណើរការ ធ្វើផែនការ និងផែនការបរិក្ខារ។ ការសិក្សានេះ នឹងលើកឡើងនូវសារៈសំខាន់នៃការបង្កើត និងដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវគោលនយោបាយទាំងនេះ នឹងជួយ ឱ្យមាន ការធានាថា ចេតនាទាំងឡាយនៃចំណេះដឹងអំពីការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ប្រព័ន្ធ និងរចនា សម្ព័ន្ធទាំងឡាយ នឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព និងមានមូលនិធិជានិរន្តរ៍។ លើសពីនេះទៀត គោលនយោបាយមួយពិតជាត្រូវការដើម្បីគាំទ្រដល់ការចូលរួមពីសហគមន៍ដែលរស់នៅពីង អាស្រ័យ លើមុខរបរ កសិកម្ម និងនេសាទ ក្នុងការធ្វើផែនការសេដ្ឋកិច្ចនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់រដ្ឋការ។ ធ្វើដូច្នោះ នឹងនាំឱ្យមាន ការរំកិលទៅមុខប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពរបស់ “គោលនយោបាយ” ឱ្យទៅជិតការអនុវត្ត និងការគាំទ្រដល់ការប្រតិបត្តិនៅឯមូលដ្ឋាន ជាក់ស្តែង មានការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវភាពទាក់ទិន និងនិរន្តរ ភាពនៃអន្តរាគមន៍។

អ្វីៗដូចដែលបានបរិយាយខាងលើ នឹងត្រូវអនុវត្តដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនានា តាមរយៈការកែលំអទំលាប់ អនុវត្តផ្នែកកសិកម្ម និងធ្វើឱ្យកាន់តែសម្បូរបែបនូវការប្រកបមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិតផ្នែកកសិកម្ម ការកែលំអប្រព័ន្ធ សុខាភិបាលដើម្បីដោះស្រាយជម្ងឺទាំងឡាយដែលជាប់ទាក់ទងដល់ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងផលវិបាក ផ្នែកសុខភាពផ្សេងទៀត និងជាពិសេស ការស្វែងរកមធ្យោបាយដោះស្រាយផលប៉ះពាល់ផ្នែកសង្គម ដែលមាន មែកធាងពីការប្រឈមផ្នែកអាកាសធាតុ និងរួមទាំងការធ្វើចំណាកស្រុក និងទំនាស់លើការទាញយកផល ពីធនធានធម្មជាតិ។

តាមរយៈនៃការពិនិត្យមើលផ្នែកអក្សរសាស្ត្រនិងយោងតាមទស្សនៈផ្សេងៗ ពីសំណាក់អ្នក ដែលយើងបានពិគ្រោះវាច្បាស់លាស់ណាស់ថាចំណេះដឹងអំពីការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកំពុងកើតឡើង ជាបណ្តើរៗ គ្រាន់តែថាចំណេះដឹងទាំងនោះស្ថិតនៅដំណាក់កាល “រៀនសូត្រ” នៅឡើយ។ អ្នកប្រើប្រាស់ ចំណេះដឹងដែលបានបង្កើត មួយភាគធំស្ថិតនៅក្នុងដៃរបស់អ្នកដែលរៀបចំប្រមូលចំណេះដឹងនៅឡើយ អ្វីដែល យើងចង់លើកទឹកចិត្តនោះគេត្រូវ “ប្រមូលចំណេះដឹង” ហើយនាំយកទៅកាន់ការសំរេចសំរួល ក្នុងចំណោម ពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តីអ្វីដែលនៅមិនទាន់ច្បាស់នោះគឺកំលាំងចលករនៃអ្នកប្រើប្រាស់ចំណេះ ដឹងនៅថ្នាក់សហគមន៍ ទំហំនៃ ចំណេះ ដឹងដែលត្រូវប្រមូលប្រមូល របៀបចាត់អាទិភាព និងថាតើ ដំណើរការ នោះមានប្រសិទ្ធភាពប៉ុណ្ណា ឬសូម្បី វិធីដែលត្រូវប្រតិបត្តិក៏ស្ថិតនៅជាចំណោទនៅឡើយ។

ការកសាងសមត្ថភាពជាដំបូង។ ដើម្បីដោះស្រាយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកំពុងមានវត្តមាននៅកម្ពុជា ទោះជាយ៉ាងនេះក្តីប្រទេសនេះនៅត្រូវការការអភិវឌ្ឍផ្នែកធនធានមនុស្ស និងសមត្ថភាពជាបន្តទៅទៀត។ បណ្តា សកម្មភាពទាំងឡាយនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ បានតាក់តែងឡើងផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃអាណត្តិដែលជាប់ទាក់ទង ទៅនឹងក្របខ័ណ្ឌ អភិវឌ្ឍន៍ចំនួន២ ពោលគឺសន្តិសុខស្បៀង និងការប្រកបមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិត។ ស្តែងចេញ ពីហេតុផលនេះគេសង្កេតឃើញថាមួយភាគធំនៃលក្ខខណ្ឌសំរាប់ការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុពុំបានធ្វើឡើងដោយបានគិតទុកជាមុនទេ ពោលគឺធ្វើឡើងដោយឆ្លើយតបចំពោះហេតុការណ៍ដែលកើត ឡើងរួចហើយប៉ុណ្ណោះ ឧទាហរណ៍ កង្វះខាតការយល់ឃើញអំពីបរិបទនៃការប្រែប្រួល អាកាស ធាតុអ្វីដែល ត្រូវការជាចាំបាច់រួមមានការផ្លាស់ប្តូរជាគ្រឹះនូវរបៀបបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលនេះហួសពី ការដែលគ្រាន់តែដោះស្រាយតំរូវការជាបន្ទាន់....និងឆ្ពោះទៅកាន់នវានុវត្តថ្មីៗ ឲ្យត្រូវតាមសេនារីយ៉ូអាកាស ធាតុនាពេលអនាគត។ អ្វីដែលស្នើឡើងនេះ អាចសំរេចបានលុះណាតែមានការកសាងជារួមលើមូលដ្ឋាន ចំណេះដឹងអំពីអ្វីដែលជាតំរូវការពិតរបស់កម្ពុជាដើម្បីបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងអំពីរបៀប ដែលធ្វើឲ្យទទួលបានជោគជ័យតាមការអនុវតដោយប្រើប្រាស់ធនធានទាំងឡាយដែលមានក្នុងដៃ។

សំគាល់: ឯកសារដើមនៃការសិក្សានេះរៀបចំឡើងជាភាសាអង់គ្លេស ហើយបានប្រែសំរួលទៅជាខេមរភាសា ដោយ តួត ចំរើន សូមមេត្តាអភ័យទោសពីសំណាក់អ្នកអាន និងប្រើប្រាស់ ចំពោះការប្រែសំរួលជាភាសាខ្មែរ អាចមានពាក្យ និងឃ្លា ប្រយោគខ្លះពិបាកយល់ និង ឬមានកំហុសឆ្គង។

ការសិក្សាក្នុងវិសាលភាពមួយស្តីពីការ

បន្ទុកទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នៅកម្ពុជា

ការពិនិត្យផ្នែកអក្សរសាស្ត្រ និងទស្សនៈរបស់អ្នកចូលរួម

ប្រភេទនៃការសិក្សា

តាមរយៈការស្វែងរកការសំរេចសំរួលឱ្យកាន់តែប្រសើរនូវចំណេះដឹងអំពីការបន្ទុកទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងថ្នាក់ជាតិ ទើបវេទិកាចំណេះដឹងអំពីការបន្ទុកទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុថ្នាក់តំបន់ តាមរយៈការជួយគាំទ្រជាថវិកាពីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិប្រទេសស៊ុយអែដ “ស៊ីដា” ទើបវេទិកានេះបានឧបត្ថម្ភការសិក្សាក្នុងវិសាលភាពមួយ ស្តីអំពីការបន្ទុកទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅប្រទេសកម្ពុជា។ ដោយមានការជួយគាំទ្រពីសំណាក់ដៃគូអន្តរជាតិ ដែលរួមមាន៖ វិទ្យាស្ថានបរិស្ថានក្រុងស្តុកហូម (SEI) លេខាធិការដ្ឋានបរិស្ថានសំរាប់ទ្វីបអាស៊ីនៃប្រទេសស៊ុយអែត (SENSA) កម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ (UNEP) និងវិទ្យាស្ថានបច្ចេកទេសអាស៊ី (AIT) តាមរយៈមជ្ឈមណ្ឌលធនធានថ្នាក់តំបន់ នៃភូមិភាគអាស៊ី និងប៉ាស៊ីហ្វិក (RRCAP) រួម ជាមួយដៃគូកម្ពុជាជាម្ចាស់ផ្ទះ— ពោលគឺវិទ្យាស្ថានគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួមពីសហគមន៍ (CBNRM Learning Institute) ទើបធ្វើឱ្យការសិក្សាទំហំមួយនេះបានពិនិត្យមើលយ៉ាងទូលំទូលាយផ្នែកអក្សរសាស្ត្រ និងទស្សនៈផ្សេងៗពីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល (NGO) គ្រឹះស្ថានសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងជាពិសេស ស្ថាប័ននៅថ្នាក់សហគមន៍

មូលដ្ឋាន

បរិបទនៃ “ការបន្ទុក” នៅក្នុងការសិក្សាទំហំមួយនេះ ត្រូវបានគេយល់ឃើញថាជាការប្រមូលផ្តុំនូវដំណើរការនៃការបន្ទុក ទាំងការបន្ទុកជាស្វ័យប្រវត្តិ និង ឬ មានផែនការដែលនាំឱ្យមានការកែតម្រូវចំពោះលក្ខខណ្ឌថ្មី ការសង្កត់ទម្ងន់ និងហានិភ័យធម្មជាតិនៅចំពោះមុខនៃការអភិវឌ្ឍ និងការប្រើប្រាស់ចំណេះដឹង ប្រព័ន្ធ និងរចនាសម្ព័ន្ធ

ដែលជួយជំរុញការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលធម្មជាតិរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា។ គេគួរកត់សំគាល់ថា ការកែតម្រូវចំពោះលក្ខខណ្ឌថ្មី ក្នុងន័យទូលំទូលាយ ព្រមទាំង ការចង្អុលទិសចំពោះយុទ្ធសាស្ត្រ “សំរាល” ជាក់លាក់ក្នុង បរិបទនៃការបន្ត ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក៏ជាគោលបំណងមួយនៃការសិក្សានេះផងដែរ។

ការឆ្លើយតបជាស្ថាប័នចំពោះការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

យុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់កម្ពុជា បានកំណត់យ៉ាងច្បាស់ថា គ្រោះ មហន្តរាយធម្មជាតិ មានជាអាទិ៍ គ្រោះទឹកជំនន់ និងគ្រោះរាំងស្ងួតជាកត្តាយ៉ាង សំខាន់ដែលបាន និងបន្តធ្វើឱ្យមានកំណើនភាពងាយរងគ្រោះ ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចនៃ ប្រជាជនក្រីក្រនៅទីជនបទ ក្នុងនោះរួមមានទាំងការដាក់បន្ទុកប្រកបដោយ វិសមភាពសំរាប់ការដោះស្រាយចំពោះស្ត្រី។ តាមទស្សនៈនេះ ការប្រែប្រួលអាកា សធាតុមិនមែនត្រឹមតែជាបញ្ហាទាក់ទងនឹងបរិស្ថានតែប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែវាក៏ជា បញ្ហានៃការអភិវឌ្ឍផងដែរ។ នៅក្នុងបរិបទនេះ យន្តការមួយចំនួននៃកិច្ចសហការ និង ការសំរបសំរួលត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តដើម្បីសំរបសំរួលនូវការដាក់បញ្ចូល គ្នានៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ដើម្បីធ្វើឱ្យមាន ការយល់ដឹងកាន់តែប្រសើរអំពីផលប៉ះ ពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការឆ្លើយតបចំពោះបញ្ហានេះឱ្យបានសម ស្របពីគ្រប់វិស័យទាំងអស់របស់សង្គម។ នៅក្នុងផ្នែកនេះ មានការបង្ហាញនូវ ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលសំខាន់ៗ ដែលបានរួមចំណែកក្នុងដំណើរការនេះ។

ស្ថាប័នសំរបសំរួលថ្នាក់ជាតិសំខាន់ៗដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការបន្តទៅនឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (NCCC) ត្រូវបានបង្កើត ឡើងដោយអនុក្រឹត្យតែងតាំង នៅថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៦។ គណៈ កម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជាយន្តការអន្តរក្រសួងមួយ ដែលទទួលបានអាណត្តិពីរាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីរៀបចំសំរបសំរួល

និងត្រួតពិនិត្យមើលលើការអនុវត្ត គោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ ឯកសារផ្លូវច្បាប់ ផែនការ និងកម្មវិធីនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានានា ទាក់ទងនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅក្នុងប្រទេស ដែលវាជាការរួមភាគទាន យ៉ាងសំខាន់ចំពោះការការពារបរិស្ថាននិងធនធានធម្មជាតិ និងការប្រមើលមើល និងទប់ស្កាត់ការផ្លាស់ប្តូរធាតុអាកាសដែលបង្កឡើង ដោយមនុស្ស ដែលអាចនាំ បណ្តាលឱ្យមាននូវផលប៉ះពាល់អាក្រក់ទៅលើសុខុមាលភាពរបស់មនុស្ស។ គណៈ កម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជាគណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួង ស្ថិតក្រោមអធិបតេយ្យភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់សម្តេច ហ៊ុន សែន រួមជាមួយរដ្ឋ លេខាធិការ និងអនុរដ្ឋលេខាធិការរកពី ១៩ក្រសួង និងភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលផ្សេង ទៀត (Mony, K., and C. Thou, 2007)។ សូមមើលគំនូសបង្ហាញ ១ អំពីទំនាក់ ទំនងអង្គការលេខរបស់ គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ក្រុមបង្គោល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលរួមចំណែកក្នុងការបន្តទៅ នឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ក្រុមជំនាញសំរាប់ប្រទេសមានការលូតលាស់តិច:

ក្រុមជំនាញសំរាប់ប្រទេសមានការលូតលាស់តិច (LEG) ដែលបានបង្កើតឡើងដោយ សេចក្តីសម្រេចចិត្តលេខ 29/CP.7 នៅឆ្នាំ ២០០១ ត្រូវបានប្រគល់អាណត្តិក្នុង លក្ខខណ្ឌយោង របស់ខ្លួនដើម្បីសំរាប់សំរួលការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន និងការលើកកម្ពស់ការ ប្រមូលផ្តុំគំនិតជាមួយស្ថាប័នបរិស្ថានពហុ ភាគីផ្សេងៗទៀត។ ក្រុមនេះក៏មានតួនាទី សំខាន់ក្នុងការរៀបចំនូវកម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្តទៅនឹងការ ប្រែប្រួលអាកាស ធាតុផង និងធ្វើជាក្រុមបង្គោលចូលរួមក្នុងការអនុវត្តផង។ (Danida, 2008).

ក្រុមការងារអន្តរជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (IPCC) អង្គការឧតុនិយមពិភព លោក (WMO) និងកម្មវិធី បរិស្ថានសហប្រជាជាតិ (UNEP) ផ្នែកមួយនៃកិច្ចខិតខំ ប្រឹងប្រែងរួមគ្នា ក្រោមគំនិតផ្តួចផ្តើមធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណផលប៉ះពាល់ និងការបន្ត ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្រុមការងារអន្តរជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អង្គការឧតុនិយមពិភពលោក និងកម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ បានប្រតិបត្តិរួមគ្នា នូវភារកិច្ចទាំងឡាយខាងក្រោមនេះ:

ក្រសួងបរិស្ថាន និងរដ្ឋបាលពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត

ការិយាល័យប្រែប្រួលអាកាសធាតុ កម្ពុជា

នៅខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានបង្កើតការិយាល័យប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (CCCC) ដែលសព្វថ្ងៃបានក្លាយទៅជា នាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (CCD) ជានាយកដ្ឋានដែលទទួលបន្ទុកទាំងស្រុងចំពោះ បញ្ហានៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ សមាសភាពផ្នែកបច្ចេកទេសនៃនាយកដ្ឋាននេះ ស្ថិតនៅក្នុងក្រសួងបរិស្ថាន ហើយអ្នកបច្ចេកទេសទាំងនេះទទួលបានអាណត្តិជាមួយនឹងការកិច្ចអនុវត្តសកម្មភាពបច្ចេកទេសទាំងអស់ទាក់ទង ដល់ការអនុវត្តឱ្យស្របតាមអនុសញ្ញាក្រប ខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(UNFCCC) និងសកម្មភាពទាំងឡាយដែលទាក់ទងទៅនឹងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីបរិស្ថាន។ នាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុគាំទ្រ និងរៀបចំក្រុមការងារបច្ចេកទេសអន្តរក្រសួងដែលមានឯកទេសលើវិស័យផ្សេងៗ ដូចជា ថាមពល និងព្រៃឈើ និងវិស័យទាំងឡាយណាក្រោមមូលបទប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដូចជា ការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌខ្ពស់ៗ ផ្ទះកញ្ចក់ (GHG) ការសំរាល ការបំបាត់ខ្ពស់ៗ ការសំរាលដោយស្ម័គ្រចិត្ត និងការបន្សាំ យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត (CDM) និងការអនុវត្តនូវអនុសញ្ញាក្របខណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC)។

គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ

គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ (NCDM) ជាភ្នាក់ងារថ្នាក់ជាតិ ទទួលខុសត្រូវផ្តល់នូវការសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងបង្កើតវិធានការបង្ការដើម្បីកាត់ បន្ថយការបាត់បង់អាយុជីវិត និងទ្រព្យសម្បត្តិបណ្តាលមកពីគ្រោះមហន្តរាយ ធម្មជាតិ។ គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ ១៩៩៩ ក្នុងនាមជា ស្ថាប័នអន្តរក្រសួងមួយ ដែលមានសមាសភាពសមាជិក មកពីក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងមកពីកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ។ ជាបន្តបន្ទាប់មកទៀត គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅថ្នាក់ខេត្ត និង ស្រុកនៅទូទាំងប្រទេស។ នៅឆ្នាំ ២០០៦ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានចេញនូវ អនុក្រឹត្យមួយដើម្បីបង្កើត គណៈកម្មការ ឃុំ គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ (CCDM) ក្នុង គោលបំណងដើម្បីពង្រឹងប្រព័ន្ធស្ថាប័ននៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។

អាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុកយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានតែងតាំងក្រសួងបរិស្ថានជា អាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុក យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាតនៅថ្ងៃទី ១៩ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៣។ នាយកដ្ឋានប្រែប្រួល អាកាសធាតុដើរតួនាទីជាលេខាធិការដ្ឋាននៃជនបង្គោលរបស់ អនុសញ្ញាក្រប ខណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងជាអាជ្ញាធរជាតិទទួល បន្ទុកការអនុវត្តតាមពិធីសារក្រុងក្យូតូ។ មានការត្រួតស៊ីគ្នាផ្នែកស្ថាប័នរវាង អាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុកយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត ជាមួយគណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់ គ្រងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (NCCC) និងគណៈកម្មាធិការសហប្រតិបត្តិការ ដើម្បីកម្ពុជា (CCC) ។

ស្ថាប័នថ្នាក់ក្រសួងសំខាន់ៗដែលរួមចំណែកដល់ការបន្តទៅនឹងការ ប្រែប្រួល អាកាសធាតុ

ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម

ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម ដើរតួនាទីកណ្តាលក្នុងការសំរាលដល់ប៉ះពាល់ បណ្តាលមកពីមហន្តរាយធម្មជាតិ ដូចជាទឹកជំនន់ និងគ្រោះរាំងស្ងួត តាមរយៈការ អនុវត្តនូវវិធានការបន្តទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងទឹកជំនន់រយៈពេលវែង។

នាយកដ្ឋានឧតុនិយម នៃក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម

នាយកដ្ឋានឧតុនិយម ស្ថិតនៅក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម ជានាយកដ្ឋានបរ ផ្តល់មួយសំរាប់ផ្តល់នូវការ ព្យាករ និងព័ត៌មានអំពីធាតុអាកាស និងអាកាសធាតុ ដល់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងសាធារណជនទូទៅអំពីស្ថានភាព ធាតុអាកាស និងអាកាសធាតុ។ (Danida, 2008).

ក្រសួងបរិស្ថាន

ក្រៅពីការបង្កើតផែនការសកម្មភាពអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រអំពីប្រព័ន្ធដីវសាស្ត្រចម្រុះ (NBSAP) ការផ្សព្វផ្សាយណាមួយទៅនឹងការ បន្តទំនាក់ទំនងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅតំបន់ឆ្នេរតាមរយៈ គោលនយោបាយ និងនីតិវិធីនានារបស់រដ្ឋាភិបាលឃើញនៅទន់ខ្សោយនៅឡើយ។ ក្នុងផែនការ សកម្មភាពអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងកម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្តទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (NAPA) បានផ្តល់អនុសាសន៍សំរាប់សកម្មភាពទាំង ឡាយដែលមានកំរិតព្រំដែនមួយ-ដែលសកម្មភាពភាគច្រើនសង្កត់ធ្ងន់លើ ការស្រាវជ្រាវ ដើម្បីប៉ាន់ប្រមាណដល់ប៉ះពាល់ដ៏មានសក្តានុពល និងវិធានការ ធ្វើយតបដែលអាចមានចំពោះការកើនឡើងនូវកំរិតនិវេទន៍កសិមុទ្រ (MoE, 2005) សូមមើលបន្ថែមនៅប្រអប់ ១ អំពីអាណត្តិរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន។

ក្រសួងសុខាភិបាល

ក្រសួងសុខាភិបាល ដោយអនុវត្តតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិវិស័យសុខាភិបាល ដំណាក់កាលទី ២ ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៥ បានដើរតួនាទីឆ្លងកាត់វិស័យមួយក្នុងការ បន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ—ពោលគឺផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់ ចំពោះ យេនឌ័រ និងសុខភាពរបស់ជនងាយរងគ្រោះ បូករួមមានតំណាង ភាគតិច។ អ្វីដែលជាអាណត្តិជាស្នូលនៃក្រសួងសុខាភិបាលគឺពង្រឹងការធ្វើ អន្តរាគមន៍សុខាភិបាលដល់សាធារណជន និងការលើក ស្ទួយប្រសិទ្ធភាព នៃការកសាងភាពជាដៃគូ ជាមួយ សាធារណជន និងវេជ្ជករឯកជន ក្នុងការផ្តល់ សេវាដល់ជនក្រីក្រ និងក្រុមជនងាយរងគ្រោះលើវិស័យអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន និង សាធារណៈ សុខភាពតាមសាលាហានិយក័យ បរិស្ថាន សុខភាព និង ការបន្ថយមហន្តរាយផ្នែក បរិស្ថាន និងផលប៉ះពាល់ផ្នែកសុខភាពពីជម្ងឺផ្សេងៗ។ (MoH, 2008)

ក្រសួងផែនការ

ក្រសួងផែនការដើរតួនាទីជាគន្លឹះក្នុងការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដោយ អនុលោមតាមលំនាំនៃការការអភិវឌ្ឍផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយ ភាព ក្រីក្របច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣ (Chhieng Yanara, H. E., 2009)។ មើលប្រអប់ ២ តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួងផែនការទាក់ទងនឹង ការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ។

ប្រអប់ ២- ក្រសួងផែនការ - តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវក្នុងសកម្មភាពទាក់ទងដល់ការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ

- ផ្តល់ការណែនាំផ្នែកបច្ចេកទេសដល់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងភ្នាក់ងារនានា អំពីការអភិវឌ្ឍនូវខ្លឹមសារនិងដំណើរ ការជារួម សំរាប់ការស្ថាបនាផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ បច្ចុប្បន្នកម្ម២០០៩-២០១៣
- ផ្តល់នូវក្របខណ្ឌថ្នាក់ជាតិសំរាប់ការដាក់បញ្ចូល កម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ និង ការដោះស្រាយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅគ្រប់វិស័យទាំងអស់។
- ធានាថា ការដាក់ស្នើគំនិតយោបល់ពីគ្រប់ក្រសួង និងភ្នាក់ងារពាក់ព័ន្ធទាំងអស់និងធានាថារាល់រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង ជំនួយទាំងអស់របស់កម្ពុជា គោលការណ៍ និងអាទិភាពទាំងអស់មានភាពសមស្រប និងបានបញ្ចូលក្នុងផែនការ និងបាន លើកស្ទួយដល់ការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង
- អភិវឌ្ឍ និងពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារពង្រឹង ផ្អែកលើមតិយោបល់ សំណើ និងអនុសាសន៍ទាំងឡាយដែលទទួល បានពីគ្រប់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ នៅដំណាក់កាលនីមួយៗនៃការអភិវឌ្ឍផែនការរបស់ខ្លួន ដែលរួមមានទាំងបាន

ក្រសួងបង្កោល និងរដ្ឋបាលពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ

ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងជលផលតំបន់ឆ្នេរ: ភ្នាក់ងារសំខាន់ៗដែលរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងគ្រប់គ្រងតំបន់ឆ្នេរ រួមមាន ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួង ឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងបរិស្ថាន។ ដើម្បី ដោះស្រាយបញ្ហាដែលមាននៅគ្រប់វិស័យ រដ្ឋាភិបាលបានបង្កើតគណៈកម្មាធិការជាតិទទួលបន្ទុកតំបន់ឆ្នេរ (NCSC)។ គណៈកម្មាធិការជាតិទទួលបន្ទុកតំបន់ឆ្នេរ ទទួលខុសត្រូវក្នុងការ បង្កើតទិសដៅរួម លើរាល់គំរោងតំបន់ឆ្នេរ និងសកម្មភាពទាំងឡាយទាក់ទងដល់ធនធានធម្មជាតិ ស្របតាម គោលនយោបាយជាតិបច្ចុប្បន្នរួមជាមួយបណ្តាក្រសួងទាំងឡាយដែលលើកឡើងខាងលើ។

- ដាក់បញ្ចូលគ្នានូវការប៉ាន់ប្រមាណផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងភាពងាយរងគ្រោះនៅតំបន់ទីជម្រាល និងសហគមន៍ទាំងឡាយនៅភូមិភាគអាស៊ី អាគ្នេយ៍ (Philippines, Indonesia, Laos, Cambodia and Vietnam); និង
- ប៉ាន់ប្រមាណភាពងាយរងគ្រោះកំរិតតំបន់ ពីការប្រែប្រួលនៃធនធានទឹក និងព្រឹត្តិការណ៍ដែលសាស្ត្រអាក្រក់ៗ បណ្តាលមកពីការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ (Cambodia, Vietnam, Laos and Thailand) (AIACC, 2007).

កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ

ចំពោះការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ មានភារកិច្ចផ្តោតសំខាន់លើ ការកសាងសមត្ថភាពអាជ្ញាធរជាតិ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន អង្គការសង្គមស៊ីវិល និងផ្នែកឯកជន ដើម្បីលើកកម្ពស់នូវការបន្ស៊ាំ និងសំរាលផលប៉ះពាល់ ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ធនាគារពិភពលោក - មូលនិធិសាកលសំរាប់កាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ

ធនាគារពិភពលោក-មូលនិធិសាកលសំរាប់កាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការផ្តល់នូវកញ្ចប់ថវិកាសំរាប់ទីប្រឹក្សាបច្ចេកទេស ដើម្បីធានាឱ្យមានការសំរបសំរួល និងអនុវត្តក្រសួងកែប្រែស្ទើរតែទាំងស្រុង ការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ-កាត់បន្ថយ គ្រោះមហន្តរាយ និងការដាក់បញ្ចូលនូវការកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយទៅ

ក្នុងដែនការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ រួមទាំងការបង្កើតនូវគោលការណ៍ណែនាំសំរាប់ការដាក់
បញ្ចូលនូវ ការកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ ទៅក្នុងការកសាងដែនការអភិវឌ្ឍន៍ថ្នាក់
មូលដ្ឋាន និងការផ្តួចផ្តើមបញ្ចូល ការកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយទៅក្នុងគោល
នយោបាយ និងកម្មវិធីទាំងឡាយរបស់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ។

ជំនួយអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិប្រទេសដាណឺម៉ាក (DANIDA)

DANIDA កំពុងរួមវិភាគទានជាច្រើនចំពោះការអភិវឌ្ឍសង្គមប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់
ក្រោមជាតិ តាមរយៈការគាំទ្រដល់ការបន្ថយភាពងាយរងគ្រោះ និងភាពក្រីក្រនៅទី
ជនបទក្រីក្រ ដោយផ្តល់ជំនួយទៅដល់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុង អនុវិស័យចំនួន ៣ ដែល
ទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និងការចិញ្ចឹមជីវិត ការគ្រប់គ្រងដីធ្លី
បរិស្ថាន -វិស័យព្រៃឈើ និងជលផល។

សហព័ន្ធអន្តរជាតិកាកបាទក្រហម និងសង្គមអឌ្ឍចន្ទក្រហមអន្តរជាតិ

តួនាទីរបស់សហព័ន្ធអន្តរជាតិកាកបាទក្រហម និងសង្គមអឌ្ឍចន្ទក្រហមអន្តរជាតិ
(IFRC-RCS) ទាក់ទងនឹងការ បន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ មានជាចំបង
លើការសំរបំរួល និងសហការលើការងារខាងក្រោម:

- កសាងសមត្ថភាព ជាពិសេសដល់មន្ត្រីរាជការនៅថ្នាក់ខេត្ត ស្រុក ឃុំ និងថ្នាក់ ភូមិ
បុគ្គលិកអង្គការអន្តរ ជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។
- ផ្តល់ជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់-ការគៀងគរធនធាន និងចែកចាយសំភារៈសង្គ្រោះដល់
អ្នករងគ្រោះដោយធ្វើ ការងារជាមួយបណ្តាក្រសួង អាជ្ញាធរ សហព័ន្ធអន្តរជាតិ
កាកបាទក្រហម ក្រុមការងារគ្រប់គ្រងគ្រោះ មហន្តរាយសហប្រជាជាតិ ការិយា
ល័យទទួលបន្ទុកសំរបំរួលកិច្ចការមនុស្សធម៌ (OCHA) និងអង្គការ អន្តរជាតិ
និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលខ្លះ និង
- កសាងសមត្ថភាពអំពីការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយថ្នាក់មូលដ្ឋាន

ភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិប្រទេសស៊ុយអែដ (SIDA)

កិច្ចសហការរបស់ (SIDA) ផ្តោតសំខាន់លើការគាំទ្រការធ្វើកំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ
និងប្រជាធិបតេយ្យនីយកម្ម និងសិទ្ធិមនុស្ស តាមការផ្តល់នូវការគាំទ្រដល់ការ អភិវឌ្ឍ
សង្គមស៊ីវិល និងការអប់រំ។ ការគាំទ្រកម្មវិធីបរិស្ថាន និងកម្មវិធីទាក់ទង នឹងអាកាស
ធាតុជាតិ ផ្តោតសំខាន់ និងមានការជួបភ្ជាប់ទៅនឹងវិធានការទាំងឡាយថ្នាក់តំបន់

ដើម្បីធ្វើឱ្យគោលគំនិតទាំងឡាយអាចសំរេចជោគជ័យទាំងគោល គំនិតថ្នាក់តំបន់ និងទ្វេភាគី។ អ្វីដែលគួរឱ្យកត់ សំគាល់គឺថា តាមរយៈការគាំទ្រដល់ អភិបាលកិច្ចបែប ប្រជាធិបតេយ្យ (SIDA) បានផ្តល់ជំនួយដោយផ្ទាល់ដើម្បីបង្កើត និងពង្រឹងស្ថាប័ន និងប្រព័ន្ធដែលសំរួលឱ្យមាននូវសមមាត្រមួយចំណែកនៃការបែងចែកថវិកាជាតិ ដល់ថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងការប្រើប្រាស់ថវិកាទាំងនោះសំរាប់ការអភិវឌ្ឍនៅសហគមន៍ មូលដ្ឋាន ដូចជា លើប្រសិទ្ធភាពវិស័យ កសិកម្ម ការប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងការបន្ស៊ាំទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (Sida, 2008).

(SIDA) ក៏បានផ្តល់ជំនួយដល់គំរោងសាកល្បងរួមគ្នាមួយអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (JCCP) ដែលមានទិសដៅជួយដល់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដាក់បញ្ចូល គំរោង បន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ វាជាកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងកសាងសមត្ថភាពដ៏ ធំធេងដែលឥឡូវកំពុងចេញដំណើរឆ្ពោះទៅបង្កើតនូវការផ្តួចផ្តើមគំនិតស្រាវជ្រាវធ្វើ សកម្មភាពអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុថ្នាក់មូលដ្ឋានចំនួន ១០ នៅកម្ពុជា។

**ផែនការសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រគាំទ្រដល់ការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសកម្មភាពជាតិ ២០០៨-២០១៣ សំរាប់ការកាត់បន្ថយគ្រោះ
មហន្តរាយ (SNAP-DRR)**

ប្រទេសកម្ពុជាបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសកម្មភាពជាតិ ២០០៨- ២០១៣ សំរាប់កាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ (SNAP-DRR) របស់ខ្លួននៅខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩ ផែនការនេះ មានរួម បញ្ចូលនូវសមាសធាតុ នៃការកាត់បន្ថយ គ្រោះមហន្តរាយទៅក្នុងគោលនយោបាយ តាមវិស័យ និងក្នុងផែនការវិនិយោគ។ សកម្មភាព ជាអាទិភាពគឺការ ប្រើប្រាស់នូវ "វិធីសាស្ត្រម៉ាទ្រិច" មួយដែលមាន បញ្ចូលនូវសមាសធាតុកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយទៅក្នុងការងាររបស់ក្រសួងសំ ខាន់ៗ (ដូចជា ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូប នីយកម្ម និងសំណង់ ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម ក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងសុខាភិបាល)។ (Rinbo, E., 2009). មើលប្រអប់ ៣ លក្ខណៈសំខាន់ៗនៃ SNAP-DRR (Danida, 2008).

អង្គការ GROUPE ENERGIES RENOUVELABLES, ENVIRONNEMENT ET SOLIDARITÉS (GERES) CAMBODIA

GERES Cambodia, ជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមួយដែលផ្តោតការងារជាចម្បងលើការអភិវឌ្ឍ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមិនរកកំរៃរបស់ប្រទេសបារាំង បង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ ១៩៧៦ ក្រោយព្រឹត្តិការណ៍កម្ពុជាប្រេងលើកដំបូង។ សព្វថ្ងៃនេះអង្គការ GERES កម្ពុជា មានការជាប់ទាក់ទិនជាពិសេសលើការអនុវត្តនូវដំណោះស្រាយផ្នែកវិស្វកម្មសំរាប់ការអភិវឌ្ឍ និងផ្តល់នូវអ្នកជំនាញឯកទេសជាក់លាក់សំរាប់ការ អភិរក្សបរិស្ថាន ការសំរាលនិងបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការ កាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ថាមពល និងការលើកស្ទួយការចិញ្ចឹម ជីវិតរបស់ជនក្រីក្រ។

អង្គការ PLAN កម្ពុជា

អង្គការ PLAN កម្ពុជាកំពុងអនុវត្តគំរោង "ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រដែលមាន បញ្ជាក់ពីទំនោរវិស្វាសរាំងស្ងួត (PROVIDE)" ដែលជួយដល់អ្នកភូមិ ដើម្បីបង្កើននូវ ផលិតផលស្រូវរបស់គេនៅតំបន់ដែលមានទំនោរចំពោះភាពរាំងស្ងួត។ ពួកគេធ្វើ ការសាកពិសោធន៍លើពូជស្រូវដែលមានភាពធន់ទៅនឹងអាកាសធាតុស្ងួតហួតហែងដោយធ្វើជាដៃគូជាមួយវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវដំណាំស្រូវអន្តរជាតិ និងវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកសិកម្ម និងអភិវឌ្ឍកម្ពុជា។

អង្គការអុកស្វាមសហរដ្ឋអាមេរិក

គំរោងទាក់ទងនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់ អង្គការ អុកស្វាមសហរដ្ឋអាមេរិកផ្តោតសំខាន់លើការលើក កំពស់ការយល់ដឹងដល់សាធារណៈជនអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការព្យាករធាតុអាកាសទាក់ទងនឹងវិស័យ កសិកម្ម ដើម្បីផ្តល់ដល់កសិករនូវព័ត៌មានអាកាសធាតុងាយប្រើប្រាស់ និងទាន់ពេលវេលា និងការផ្តល់នូវវេទិកាសំរាប់កិច្ចសន្ទនា និងការចងបណ្តាញ ឧទាហរណ៍ បណ្តាញថ្នាក់ជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

កម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

កម្មវិធីសកម្មភាពជាតិ ដើម្បីបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (NAPA) សំរាប់ប្រទេសកម្ពុជា មានមូលដ្ឋាន លើសេចក្តីសម្រេចចិត្តលេខ ២៨ ក្នុងស ទ្ធិសីទបណ្តាភាគី (CoP) លើកទី ៧ នៃក្របខ័ណ្ឌអនុសញ្ញាសហប្រជាជាតិស្តីពី ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ការបង្កើតនូវកម្មវិធីសកម្មភាពជាតិ ដើម្បីបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (NAPA) ធ្វើឡើងតាមដំណើរការមានការចូលរួម ដែលរួមមានអ្នកទាំងឡាយណាដែលមានការប៉ះពាល់ខ្លាំងពីការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ មានដូចជា ប្រជាជននៅទីជនបទ និងជនក្រីក្រជាដើម។

មើលប្រអប់ ៣ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសកម្មភាពជាតិ ២០០៨-២០១៣ស្តីពីការកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ

- រួមចំណែកដល់ការយល់ឃើញស្របគ្នា និងចំណេះដឹងអំពីការកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ
- ផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌទូលំទូលាយ ដែលណែនាំ និងត្រួតពិនិត្យ លើការអនុវត្តនូវគំរោងកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយក្នុងប្រទេស
- បង្កើតឱ្យមាននូវវិបាកសាល្លូសំរាប់ការបញ្ជ្រាបនូវការកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយទៅក្នុងផែនការ អភិវឌ្ឍន៍ គោលនយោបាយ និងគំរោងទាំងឡាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
- ពង្រឹងការសម្របសម្រួល និងកិច្ចសហការរវាងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំង ឡាយក្នុងការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ
- កែលម្អភាពត្រឹមត្រូវនៃការបែងចែក និងប្រើប្រាស់ធនធានក្នុងការកាត់បន្ថយគ្រោះ មហន្តរាយ
- ចង្អុលទិសដល់អ្នកផ្តល់ជំនួយក្នុងការគាំទ្រដល់ការកាត់បន្ថយគ្រោះ មហន្តរាយដែលកំណត់អាទិភាពនៅ ថ្នាក់ជាតិ

Danida, 2008

គោលបំណងសំខាន់របស់ កម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្ស៊ាំទៅនឹងការ ប្រែប្រួល អាកាសធាតុ (NAPA) មាន៖-

- យល់ដឹងអំពីលក្ខណៈចំបងៗនៃគ្រោះហានិភ័យវិបាកអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា(ទឹកជំនន់ គ្រោះរាំងស្ងួត ខ្យល់ព្យុះ ការរដាវនៃទឹកសមុទ្រ ការរាតត្បាតនៃទឹកសមុទ្រ និងជម្ងឺគ្រុន ចាញ់)
- យល់ដឹងនូវយន្តការដោះស្រាយចំពោះហានិភ័យពីអាកាសធាតុ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកំរិត មូលដ្ឋាន
- លើកកម្ពស់ផលិតភាពកសិកម្ម តាមរយៈការពង្រីកប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ និងការគ្រប់គ្រងធនធានទឹក សំដៅ កាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះចំពោះមហន្តរាយបណ្តាលពី ធម្មជាតិ និង
- កំណត់ និងចាត់អាទិភាពសកម្មភាពបន្ស៊ាំទៅនឹងគ្រោះហានិភ័យពីអាកាសធាតុ និងផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

កម្មវិធីសកម្មភាពជាតិ ដើម្បីបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (NAPA) របស់កម្ពុជា ពិតជាបានគាំទ្រយ៉ាង ខ្លាំងក្លាចំពោះគោលបំណងអភិវឌ្ឍន៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចដែលមានចែងក្នុង “យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណសំរាប់ការ អភិវឌ្ឍន៍ វិស័យ ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធិផល” បានអនុម័តនៅខែកក្កដា ២០០៤ (RGC, ២០០៤) ក៏ដូចជា “ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០០៦-២០១០” ដែលដាក់អោយអនុវត្តនៅខែ ឧសភា ២០០៦។

យុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលមធ្យមសំរាប់វិស័យកសិកម្ម និងធនធានទឹក ២០០៦-២០១០

ផ្អែកតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិឆ្នាំ ២០០៦-២០១០ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលសំរាប់កែទម្រង់តាម បែបវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ និងយុទ្ធសាស្ត្រដែលមានស្រាប់របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម នោះសំណើយុទ្ធសាស្ត្រ រយៈពេលមធ្យមមួយសំរាប់វិស័យកសិកម្ម និងធនធានទឹក (២០០៦-២០១០) ត្រូវបាន តាក់តែងឡើងរួម គ្នារវាងក្រុមអ្នកផ្តល់ជំនួយ និងសមាជិកក្រុមការ ងារបច្ចេកទេស- កសិកម្ម និងធនធានទឹក (TWG-AW). សំណើនេះត្រូវបាន អនុម័ត ដោយ រដ្ឋមន្ត្រីនៃក្រសួងទាំងពីរ ពោលគឺក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួង

ប្រព័ន្ធជាំដុះដំណាំចំរុះ ហាក់ដូចជាយុទ្ធសាស្ត្របន្តបន្ទាប់
ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលវិសេសមួយ
ដែលក្នុងនោះគេឃើញកសិករចាប់ផ្តើម ដាំដុះផ្កា
និងបន្លែផ្សេងៗដូចជាការុត ប៉េងចោះជាដើម
ដែលផ្តល់នូវតំលៃទីផ្សារខ្ពស់ ជាងដំណាំស្រូវ
ដែលជាដំណាំប្រពៃណី

ធនធានទឹក និងឧតុនិយម នៅថ្ងៃទី ៣០ មីនា ២០០៧ (Veng Sakhon, H. E., 2007). ដើម្បីសំរេចនូវយុទ្ធសាស្ត្រ រយៈពេលមធ្យមនេះ គេបានរៀបចំរួមបញ្ចូលគ្នានូវកម្មវិធីជាចំបងៗចំនួន ៥ វិស័យ: ១. ការកសាងសមត្ថភាព ស្ថាប័ន ការគ្រប់គ្រង និងការគាំទ្រកម្មវិធីសំរាប់វិស័យកសិកម្ម និងធនធានទឹក ២. កម្មវិធីគាំទ្រដល់វិស័យសន្តិសុខ ស្បៀង ៣. កម្មវិធីកសិកម្ម និងកសិពាណិជ្ជកម្ម ៤. កម្មវិធីគ្រប់គ្រងធនធានទឹក ធារាសាស្ត្រ និងដីធ្លី និងទី ៥. កម្មវិធីគ្រប់គ្រង កសិកម្ម ធនធានទឹក និងដីធ្លី (Veng Sakhon, H. E., 2007).

សង្ខេបនូវគោលនយោបាយ និងការរៀបចំផ្សេងៗសំដៅគាំទ្រដល់ការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ការរៀបចំជាអន្តរជាតិ

- អនុសញ្ញាក្របខណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលផ្តល់សច្ចានុម័តនៅថ្ងៃទី ១៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៥ និងចូលជាធរមានបញ្ញត្តិនៅខែមីនា ១៩៩៦
- ពិធីសារក្រុងកូប៉េ ដែលផ្តល់សច្ចានុម័តនៅថ្ងៃទី ៤ កក្កដា ២០០២ និងចូលជាធរមានបញ្ញត្តិនៅថ្ងៃ ២២ ខែសីហា ២០០២

ការរៀបចំផ្សេងៗ និងគោលនយោបាយថ្នាក់ជាតិ

- ព្រះរាជក្រមលេខ ០២-៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ធ្នូ ១៩៩៦ ប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់ច្បាប់ស្តីពីការអភិរក្សបរិស្ថាន និងគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ
- ព្រះរាជក្រមលេខ ០១៩៦-២១ ចុះថ្ងៃទី ២៤ មករា ១៩៩៦ ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងបរិស្ថាន
- ព្រះរាជក្រមលេខ ១២៩៦-៣៥ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ធ្នូ ១៩៩៦ ស្តីពីការផ្តល់សច្ចាបណ្ណលើអនុសញ្ញាក្របខណ្ឌ សហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ចុះថ្ងៃទី ២៥ កញ្ញា ១៩៩៧ ស្តីពី ការចាត់តាំង និងការប្រព្រឹត្តិ ទៅនៃក្រសួង បរិស្ថាន
- អនុក្រឹត្យលេខ ៣០ ចុះថ្ងៃទី ២០០២ ស្តីពីការតែងតាំង និងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃគណៈកម្មាធិការ ជាតិគ្រប់គ្រង គ្រោះមហន្តរាយ និង

កសិកម្ម...បណ្តាសកម្មភាពទាំងឡាយរបស់វាផ្តោត
សំខាន់លើការលើកដំកើកសិដ្ឋានចំរុះប្រចាំគ្រួសារ
និងការ អភិវឌ្ឍនិងកែលម្អប្រព័ន្ធស្រោចស្រពស
ហតមន៍

- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា: យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណសំរាប់ការអភិវឌ្ឍវិស័យ ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធិភាព (RGC, 2004) .

ការឆ្លើយតបចំពោះការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ការឆ្លើយតបរបស់សហគមន៍ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

យុទ្ធសាស្ត្រនៃការបន្ស៊ាំជាស្វ័យប្រវត្តិ: យុទ្ធសាស្ត្របន្ស៊ាំជាទូទៅមួយដែលគេច្រើន លើកមក និងយាយនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា គឺការជ្រើសរើសប្រព័ន្ធ ដាំដំណាំ និងពូជ ដំណាំដែលសមស្របបំផុត ឧទាហរណ៍ ការជ្រើសយកនូវការប្រើប្រាស់នូវការដាំដុះ ដំណាំស្រូវដែលអាចធន់ចំពោះទឹកជំនន់រយៈពេលមួយអាទិត្យបូកការពន្យាររយៈពេលនៃ វដ្តរបស់ដំណាំ។ ការបង្កើតនូវប្រព័ន្ធ ដាំដុះ ថ្មីៗ និងវិធីចម្រុះ ហាក់ដូចជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃ ការបន្ស៊ាំដែលកំពុងរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំង ឧទាហរណ៍ កសិករបានដាំដុះ និងបន្លែផ្សេងៗ ដូចជា កាវ៉ា ខ្នុរ និងបេងប៉ោះជាដើម ដែលដំណាំទាំងនេះអាចទទួលបានតម្លៃទី ផ្សារខ្ពស់ជាងដំណាំជាប្រពៃណី របស់ប្រជាជនកម្ពុជា-ដំណាំស្រូវ ការទុកដាក់ភោគ ផលស្រូវប្រចាំរដូវ ហាក់ដូចជា

“ការប្រតិបត្តិដែលមានសុវត្ថិភាពរបស់សហគមន៍ វាជាមធ្យោបាយដើម្បីដោះស្រាយ ភាពខ្វះខាតនៅពេល អនាគត។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ដូចដែល យើងបានកត់សំគាល់ នៅក្នុងការពិនិត្យមើលផ្នែកអក្សរសាស្ត្រ ថាវិធានការ ចិញ្ចឹមសត្វជាដើម ដែលអ្នកភូមិ អនុវត្ត បង្កើតបាន “ជាទ្រទាប” ប្រចាំការបាត់បង់បំណុល ដែលអាចកើតមានចំពោះ ផលកសិកម្ម។ ការរក្សា ទុកនូវស្មៅក្រៀម ឬចំបើង ក៏ជាយុទ្ធសាស្ត្រ ទូទៅមួយសំរាប់ ការពារពីការខ្វះខាត ចំណីសត្វនៅរដូវប្រាំង។ វិធានការ ដោះស្រាយដែលគួរឱ្យកាត់ សំគាល់ដទៃទៀត រួមមានការបន្ថយការប្រើ ប្រាស់ទឹកក្នុងគ្រួសារ ដូចជា ការងូតទឹក តែ ២ ដងក្នុងមួយអាទិត្យនៅរដូវវស្សាខ្លាំង ជាដើម។ (MoE, Global Environ mental Facility [GEF], and UNDP, 2005).

យុទ្ធសាស្ត្របន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលមានផែនការ: ទំរង់នៃការ បន្ស៊ាំនេះ ពឹងអាស្រ័យលើស្ថាប័នពីខាងក្រៅ ដូចជាស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការ មិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាដើម ដើម្បីផ្តល់នូវពូជដំណាំដែល ប្រសើរជាង ផ្តល់អណ្តូងទឹក និងការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសកសិកម្ម។ ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង ការផ្តល់អណ្តូង

ស្នប់ ដោយអង្គការសន្តិសេនា ការផ្តល់នូវពូជ ស្រូវដោយអង្គការ (PADEK), អណ្តូងស្នប់ដោយអង្គការ អុកស្វាម និង អណ្តូងស្នប់ដែលផ្តល់ដោយក្រុមហ៊ុនឯកជន ខ្លះ។ កម្មវិធីមួយចំនួនទៀតដែលបានអនុវត្តដោយអង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិបាលខ្លះដូច ជាអង្គការ (PADEK), និងកម្មវិធីស្បៀងពល កម្មរបស់កាកបាទក្រហមកម្ពុជា ក្នុងការ ដឹកស្រះ ដើម្បីជូកទឹក និងប្រឡាយធារាសាស្ត្រ និងការចែកសត្វមាន់ និងទាដល់កសិករ ដើម្បីលើកស្ទួយការចិញ្ចឹម សត្វបន្លែម (MoE, GEF, and UNDP, 2005)។

របៀបអនុវត្តការបន្តទាក់ទងនឹងទឹកជំនន់រួមមាន ការសាងសង់ទំនប់ទឹកដោយ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និង វិធានការទុក ដាក់សត្វពាហនៈនៅតាមផ្លូវនិងទីទួល សុវត្ថិភាពជាដើម។ ការបូមទឹកនៅរដូវវស្សាស្ងួត ក៏ត្រូវបាន ប្រើប្រាស់ ដើម្បីស្រោចស្រព ស្រែចំការដែលស្ថិតនៅក្បែរទន្លេសាប។ ទំនប់ទឹកខ្លះក៏ត្រូវបានគេសាងសង់ដើម្បី ការពារពីការរាតត្បាតនៃទឹកប្រៃនៅតំបន់ឆ្នេរផងដែរ។

អាជ្ញាធរដែនដីនៅតំបន់បឹងទន្លេសាប និងតំបន់ផ្សេងៗទៀត បានប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ គ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិក្នុង ស្រុក ដូចជា ការបិទរដូវនេសាទក្នុងបឹង ដែលធានា នូវការរក្សាទុកធនធានត្រីសំរាប់វាលស្រែទាំងឡាយដែល នៅជុំវិញបឹងនោះ ដោយ ហេតុថា មច្ឆាជាតិបានចរាចរ ចេញ និងចូលក្នុងបឹងកំឡុងពេលនៃរដូវទឹកជំនន់។ អាជ្ញាធរខ្លះទៀតក៏បានបង្កើតតំបន់ទ្រនាប់ព្រៃសហគមន៍ដែលអនុញ្ញាតិដោយរដ្ឋាភិបាល ថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីផ្តល់នូវ សន្តិសុខស្បៀងបន្ថែម និងការពារពីការហូរចេញដី។ កសិករក៏បានប៉ុនប៉ងផងដែរដើម្បីពង្រឹង នូវការស្រោចស្រព ដំណាំស្រូវនៅរដូវប្រាំង ដោយយកការដឹកអណ្តូងយកទឹកពីក្រោម ដីជម្រៅពី ៣០-៤០ ម៉ែត្រ។ យើងអាច សំគាល់ឃើញថា អ្នកភូមិអាចមានការយល់ដឹងអំពីយន្តការនៃការដោះស្រាយ និងការបន្តផ្សេងៗដែលអាចមាន ដូចជាការស្តារនូវរចនាសម្ព័ន្ធសំរាប់រក្សាទុក ទឹក និងប្រព័ន្ធប្រឡាយធារាសាស្ត្រ ការកសាង ទំនប់ទឹក និងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទឹក ការពង្រឹងយន្តការប្រឆាំងនឹងខ្យល់ព្យុះ ។ល។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការខ្វះខាត ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ បានរារាំងជាទូទៅដល់ការ អនុវត្តគំរោងទាំងនេះពីសំណាក់សហគមន៍មូលដ្ឋាន។

វិស័យសំខាន់ៗដែលបានឆ្លើយតបចំពោះការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

វិស័យកសិកម្ម: កម្មវិធីសកម្មភាពជាតិ ដើម្បីបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ បានកំណត់វិស័យកសិកម្មដែល មានប្រហែល ៣៨%នៃសកម្មភាពដែលទាក់ទងទាំងអស់ របស់ខ្លួន។ ដៃគូអនុវត្តចំបងក្នុងកម្មវិធីនេះរួមមាន ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងដៃគូអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុកនៅស្រុកស្រែអំបិល ខេត្ត កោះកុង។ បណ្តាសកម្មភាពទាំងអស់មាននៅជុំវិញការលើកដំកើងនូវការប្រកបមុខរបរកសិកម្ម ចំរុះក្នុងគ្រួសារ។ និងការបង្កើត និងការកែលម្អប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រសហគមន៍។ ជាមួយ នឹងការផ្តោតសំខាន់លើគ្រប់វិស័យ នោះ កម្មវិធីសកម្មភាពជាតិ ដើម្បីបន្តទៅនឹងការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានរួមបញ្ចូលគ្នានូវ គំរោងចំនួន ៥ ដែលមានទិសដៅលើកកំពស់ប្រាក់ចំណូលកសិករ សន្តិសុខស្បៀង និងការ ប្រកបមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិត ក្នុងវិស័យដែលរងប៉ះពាល់ពីទឹកជំនន់ និងរាំងស្ងួត។ ភាពជាដៃគូក្នុងគំរោងនេះ មាន គំរោង ស្តារហេត្តារចនាសម្ព័ន្ធការពារតំបន់ឆ្នេរ ដើម្បី ពង្រឹងផលិតកម្មកសិកម្មនៅតំបន់ឆ្នេរ និងការកាត់បន្ថយនូវ បំណាក់ដីនៅតំបន់ឆ្នេរ។

និយាយជារួម កម្មវិធីសកម្មភាពជាតិ ដើម្បីបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ បាន សំរេចសំរួល សកម្មភាពទាំងឡាយទាក់ទងនឹងការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ តាមរយៈកែលម្អស្ថានភាពត្រង់យកទឹកភ្លៀងនៅ កំរិតភូមិ ប្រព័ន្ធប្រពលវប្បកម្មដំណាំស្រូវ (បវស) ដើម្បីបន្ថយភាពងាយរងគ្រោះចំពោះបំរែបំរួលសណ្ឋាន និង បរិមាណ ការកែតម្រូវ ចំពោះការគ្រោងរៀបចំអាងផ្ទុកទឹក និងប្រឡាយធារាសាស្ត្រ និងការគ្រប់គ្រង នូវទិដ្ឋភាព និងស្រះទឹកធម្មជាតិ ទាំងនេះ ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការគ្រប់គ្រងការ បន្ថយហានិភ័យពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ គំរោងបង្គោលសំរាប់សកម្មភាពទាំង នេះមានឈ្មោះថា: កសាងសមត្ថភាព ដើម្បីបញ្ចូលការធ្វើផែន ការធនធានទឹកក្នុង ការអភិវឌ្ឍ កសិកម្ម (pers com., CEDAC)។ អង្គការ អុកស្វាមក៏បានអនុវត្តនូវគំនិត បន្ថែមទៀតតាមរយៈការផ្តល់ជំនួយចំពោះការបង្កើតនូវការព្យាករណ៍ផ្នែកកសិកម្ម ដែលនឹង ផ្តល់ដល់កសិករនូវព័ត៌មានធាតុអាកាសធាតុប្រើប្រាស់ និងទាន់ពេលវេលា ជាមួយនឹងការបង្ហាញអំពី បាតុភូតនានាដូចជា ការកើតមាននូវសត្វល្អិត ចង្រៃ និងពពួកកង្កែប ដែលបង្កផលប៉ះពាល់ដល់ការប្រព្រឹត្តិទៅនៃប្រព័ន្ធកសិកម្មរបស់គេ។ (pers com., Oxfam America)។

មជ្ឈមណ្ឌលសិក្សា និងអភិវឌ្ឍន៍ កសិកម្មកម្ពុជា (CEDAC) ជាមជ្ឈមណ្ឌលសំរាប់ការចូលរួមរបស់កម្ពុជាក្នុង ការលើកស្ទួយការប្រែប្រួលប្រព័ន្ធកសិកម្ម និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ (ProInnova) ក្នុងបណ្តាញពិភពលោក។ សកម្មភាពទាំងឡាយរបស់បណ្តាញផ្តោតសំខាន់លើការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានតាម ការផ្សព្វផ្សាយរវាង កសិកម្មទៅកសិករ និងគំនិតថ្មីៗ។ សកម្មភាពសព្វថ្ងៃផ្តោតលើការសាកពិសោធន៍ អំពីរបៀប អំពីការដាំដំណាំពេញមួយរដូវ ដោយពិចារណាលើការយល់ដឹងអំពី ទំនោរខ្យល់ ទឹកភ្លៀង និងការប្រើប្រាស់ទឹក ព្រមទាំងការ កសាងនូវការយល់ដឹងរបស់សហគមន៍ទាក់ទងនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុការណែនាំប្រព័ន្ធប្រពលវប្បកម្មដំណាំស្រូវនិងការចូលរួមក្នុងបណ្តាញបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងវេទិកាផ្សេងៗនៅថ្នាក់ជាតិ ឧទាហរណ៍ “វេទិកាថ្នាក់ជាតិស្តីពីការស្រាវជ្រាវកសិករ និងការផ្សព្វផ្សាយកសិករទៅកសិករ” ដែលជាវេទិកាដែលផ្សព្វផ្សាយ កសិករទៅថ្នាក់ជាតិក្នុងការស្រាវជ្រាវថ្នាក់មូលដ្ឋាន។ (CEDAC, 2008)។

អង្គការអភិវឌ្ឍន៍និងភាពជាដៃគូក្នុងសកម្មភាព (DPA) ជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិមួយដោយរួមចំណែកជាមួយស្ថាប័នដទៃទៀតដែលបានលើកឡើងខាងលើបានជួយសហគមន៍ដោះស្រាយចំពោះផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុលើវិស័យសុខភាពនិងការចិញ្ចឹមជីវិតរបស់គេ តាមរយៈការគាំទ្រក្នុងការកែសម្រួលនូវការប្រតិបត្តិផ្នែកកសិកម្មរបស់ពួកគេឱ្យស្របទៅនឹងលក្ខខណ្ឌ នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដោយការណែនាំនូវជម្រើសដែលមានភាពសុំទៅនឹងការប្រែប្រួលនេះព្រមទាំងដាក់ បញ្ចូលនូវគំនិតដ្ឋប្រឹក្សាបឋមនៃការបន្ថយ គ្រោះមហន្តរាយ ក្នុងគំរោងរបស់គេ ដាក់ស្តែងការលើកទឹកចិត្តឱ្យសហគមន៍រៀបចំបង្ការគ្រោះមហន្តរាយនិងផែនការឆ្លើយតបដើម្បីបន្ថយនូវភាពងាយរងគ្រោះរបស់ពួកគេក្នុងមហន្តរាយ កើតឡើងភ្លាមៗដូចជាការ បាត់បង់ផល ដំណាំ (Van Aalst, M. K., T Cannon, and I. Burton, 2008) ជាដើម។ (សូមអានបន្ថែម ប្រអប់ ៥ សំរាប់ លក្ខណៈទូទៅនៃយុទ្ធសាស្ត្របន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្នុងវិស័យកសិកម្ម)។

ប្រអប់ ៥: លក្ខណៈទូទៅនៃសកម្មភាពបន្តិចទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងវិស័យកសិកម្ម

- កែលំអការគ្រប់គ្រងដីសំរាប់ការងារកសិកម្ម និងការចិញ្ចឹមសត្វ ដើម្បីបង្កើតការផ្ទុកខ្ពស់នៃក្នុងដី
- ស្តារឡើងវិញនូវដីវាលភក់ និងដីដែលខ្សោះដីជាតិ
- កែលំអការដាំដំណាំស្រូវ ការចិញ្ចឹមសត្វ និងការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់លាមកសត្វដើម្បីបន្ថយការបំភាយជាតិ CH₄ ទៅក្នុងបរិយាកាស
- ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការប្រើប្រាស់ជីគីមី នីត្រូហ្សែន ដើម្បីបន្ថយការបំភាយ N₂O ទៅក្នុងបរិយាកាស
- លះបង់ដំណាំសំរាប់ប្រើប្រាស់ជាថាមពល ដើម្បីជំនួសការប្រើប្រាស់ថាមពលពី ហ្វូស៊ីល និង
- ប្រើការដាំដំណាំតាមការក្រាល រក្សានូវការព្យួរគ្របដី ការគ្របការពារដំណាំ និងដីរឹងកកើតឡើងវិញ

pers com., collective response

pers com., collective response

រហូតទល់ពេលនេះ កិច្ចសហការពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធ
បានផ្តល់លទ្ធផលក្នុងការកំណត់របៀបការពារតំរូវ
ការរបស់មនុស្សជាតិ ដែលជាការចាំបាច់សំរាប់
បន្តកិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍ ខ.ទ. ធនធានទឹក
និងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត សន្តិសុខស្បៀង
និងសុខភាព ពេលត្រូវគំរាមកំហែងពីផលអាក្រក់
បណ្តាលពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ធនធានទឹក:

មានការសំរេចសំរួលពីកម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
សកម្មភាពដែលទាក់ទងចំពោះការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរួមមានការធ្វើ
ឱ្យប្រសើរឡើង នូវវិធី និងឧបករណ៍គ្រងទុកទឹកភ្លៀង នៅថ្នាក់ភូមិ ការកែសំរួលចំពោះ
គំរោងអាងផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងប្រឡាយធារាសាស្ត្រ និងការគ្រប់គ្រងគំរោងទាំងនោះ
រួមជាមួយនឹងស្រះធម្មជាតិ។ គំរោងបង្កើនសំរាប់សកម្មភាពទាំងនេះ មាន ឈ្មោះថាៈ
កសាងសមត្ថភាព ដើម្បីបញ្ចូលការធ្វើផែនការធនធានទឹកក្នុងការអភិវឌ្ឍសកម្ម
ដែលផ្តល់ថវិកា ដោយកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ (UNDP) ។ លើសពីនេះទៀត
ការធ្វើផែនការគ្រប់គ្រងគ្រោះរាំងស្ងួតការគ្រប់គ្រងគ្រោះទឹកជំនន់ និងប្រព័ន្ធប្រាប់សញ្ញា
អាសន្នជាមុន បច្ចេកវិទ្យាធារាសាស្ត្រ និងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកដែលត្រឹម ត្រូវនិងកំណែទម្រង់
ស្ថាប័នតាមរយៈក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងធនធានទឹកចម្រុះ (IWRM) បានជួយដល់ការរក្សាភាពជា
និរន្តរ៍នៃទឹក និងការផ្គត់ផ្គង់ស្បៀង ក្រោមលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុផ្សេងៗ។ កិច្ចខិតខំ
ប្រឹងប្រែងទាំងនេះធ្វើឡើង ដោយមានការសំរេចសំរួលតាមរយៈក្រសួងធនធានទឹក និង
ឧតុនិយម។

សំរាប់ការផ្តួចផ្តើមគំនិតជាច្រើនដែលបានលើកឡើងក្នុងការសិក្សានេះមួយ

អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ
និងអង្គការសហគមន៍មួយចំនួនកំពុងធ្វើការងារយ៉ាង
សកម្មក្នុងទំរង់ជាការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ
និងសកម្ម ភាពប្រកបមុខរបររចិញ្ចឹមជីវិត

នៅមូលដ្ឋាន និងការប៉ាន់ប្រមាណរួមគ្នាចំពោះផលប៉ះពាល់បណ្តាលពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ទៅលើធនធានទឹកនៅ ដែនដីសណ្តទន្លេមេគង្គ និងទន្លេសាប (MoWRAM, 2008)។

ការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ: ការបន្តប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជាការងារយ៉ាងសកម្មនៅកម្ពុជា ដោយពិចារណាលើការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ធ្វើក្នុងចំណោមវិស័យទាំងអស់ កាន់តែសំខាន់ជាងនេះទៀត រារាំងតែសកម្មភាពក្នុងការបញ្ចូលទៅក្នុងផ្នែកនៃកិច្ចសហការនានា។ ដែលលើកឡើងមកនេះ គេអាចធ្វើការកត់សំគាល់ទៅលើបញ្ជីនៃអ្នកផ្តល់ជំនួយ និងការចូលរួមពីស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ និងមូលនិធិបរិស្ថានពិភពលោក ខាងក្រោមនេះ:

- ភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី AusAID ការកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះរបស់ជនក្រីក្រពីគ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ ជាប្រធានបទមួយក្នុងប្រធានបទទាំង ៣ ដែលប្រទេស អូស្ត្រាលី បានផ្តល់កិច្ចសហការអភិវឌ្ឍន៍ជាមួយកម្ពុជា
- នាយកដ្ឋានជំនួយ មនុស្សធម៌សំរាប់ត្រៀមបង្ការ គ្រោះមហន្តរាយសហគមន៍អឺរ៉ុប DIPECHO: បន្តផ្តល់ជំនួយលើគំរោង ដូចជា គំរោងលើកកំពស់ និងពង្រឹងការបន្តប្រែប្រួលអាកាសធាតុ គ្រោះមហន្តរាយ នៅកម្ពុជា ពីសហគមន៍ទៅក្នុងវិស័យអប់រំ។ ឪកដោះស្រាយ មានដៃគូសហការជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាច្រើន ដូចជា អង្គការ Action Aids, LWF-Cambodia, កាក បាទក្រហមកម្ពុជា កាកបាទក្រហមដែនដីម៉ាកអង្គការហូឡង់សង្គ្រោះជនរងគ្រោះ ដីជាដើម។
- ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី- អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយដោយមានការចូលរួមពី សហគមន៍ (២០០៧-២០១២) ជាមួយ ADPC និងជាដៃគូជាមួយក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុ និយម។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងចំបងគឺការលើកដំកើសកម្មភាពនៅមូលដ្ឋាន និងការអភិវឌ្ឍ ដែនការយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយដោយមានការចូលរួមពីសហគមន៍។
- កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ: បានអនុវត្តនូវការផ្តល់ជំនួយដល់គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ និងគណៈកម្មាធិការទន្លេមេគង្គ

និងការជួយបង្កើត និងអនុវត្តប្រព័ន្ធព្យាករ ធាតុអាកាស ដែនទឹកជំនន់ និងគំរោងផ្តល់សញ្ញាសន្តិសុខជាមុន។

- ធនាគារពិភពលោក: តាមរយៈមូលនិធិពិភពលោកសំរាប់កាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ បានរៀប ចំនូវកញ្ចប់ថវិកាសំរាប់ទីប្រឹក្សាបច្ចេកទេសមួយដើម្បី ធានាឱ្យមានការសំរួល និងអនុវត្ត ឱ្យបានប្រសើរនូវផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសកម្មភាពជាតិ កាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ និងការដាក់ បញ្ចូលនូវការកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយទៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ការគាំទ្រដល់ការ អនុវត្ត យុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយដោយមានការចូលរួមពី សហគមន៍ និង បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំសំរាប់ការដាក់បញ្ចូលការកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយក្នុងផែនការ អភិវឌ្ឍន៍ ថ្នាក់មូលដ្ឋាន ការផ្តួចផ្តើមគំនិតដើម្បីបញ្ឈប់ការកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ ទៅក្នុងគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីរបស់ក្រសួងទាំងពីរ ការគាំទ្រការបង្កើតនូវផែនការកាត់បន្ថយ ពហុមហន្តរាយនៅ ថ្នាក់ខេត្ត និងការអនុវត្តជាដៃគូ

ជាមួយអាជ្ញាធរថ្នាក់ខេត្តយ៉ាងហោច ណាស់ពីរខេត្តថ្មីនៅឆ្នាំ ២០០៩ ព្រមទាំងបានពង្រឹងការគ្រប់គ្រងគណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រង គ្រោះមហន្តរាយ។ កាលពីអតីតកាល អ្វីដែលគួរកត់សំគាល់បន្ថែមគឺ ធនាគារពិភពលោកបានអនុវត្តក្រោមគំរោងស្តារឡើងវិញជាបន្ទាន់ពីគ្រោះមហន្តរាយទឹកជំនន់ បានជួសជុល និងស្តារ ឡើងវិញនូវហេតុការណ៍សម្ព័ន្ធដែលខូចខាតពីទឹកជំនន់នៅឆ្នាំ ២០០០ និងការផ្តល់ជំនួយបច្ចេក ទេសដើម្បីជួយកសាងសមត្ថភាពដើម្បីឱ្យមានការគ្រប់គ្រង និងសំរាលគ្រោះមហន្តរាយកើតឡើងដោយសារទឹក ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

“មានជនក្រីក្របំផុតជាង ៤០០ លាននាក់ រស់នៅក្នុងផ្នែកលើក្រីក្រជាអាហារ នោះ ការស្វិតស្វាញទៅនឹងអាកាសធាតុនៃធន ធានក្រីក្រ និងធនធានវិវជាតិ តំរូវឱ្យមានការលើកយកមកដៃដៃជំរុញ បាច់ក្នុងរបៀបវារៈនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ម្យ៉ាងវិញទៀតវិស័យដល ដល និងធនធានវិវជាតិ ជាក់ស្តែង ត្រូវគេដាត់ ចេញពីការដៃដៃកសិកម្មអំពី ការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ បើទោះជា វិទ្យាសាស្ត្រ បានបង្ហាញថា ការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ ចោទជាការគំរាមយ៉ាង ធំចំពោះផលិតកម្មស្បៀងផ្នែកវិវជាតិ ដែលជនក្រីក្រ ទាំង ឡាយមានការពឹង អាស្រ័យលើក៏ដោយ”។

World Fish Center, 2009

- GTZ ផ្តល់ជំនួយគាំទ្រជាច្រើនដល់គណៈកម្មាធិការទន្លេមេគង្គនិងមជ្ឈមណ្ឌលបង្ការគ្រោះ មហន្តរាយ អាស៊ី (ADPC) សំរាប់ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ គ្រោះទឹកជំនន់។

- កម្មវិធីស្បៀងអាហារពិភពលោកបានផ្តល់ជំនួយជាស្បៀងតាមរយៈកម្មវិធីស្បៀងពលកម្ម នៅក្នុងសហគមន៍ក្រីក្របំផុត ក៏ដូចជា ការបង្កើតនូវគោលការណ៍ណែនាំអំពីការប្រមូល ការខូចខាត និងតម្រូវការ (DANA) និងឧបករណ៍សំរាប់គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះ មហន្តរាយ និង
- ស្នងការសហប្រជាជាតិផ្នែក សេដ្ឋកិច្ច និងវប្បធម៌សំរាប់តំបន់អាស៊ីនិង ប៉ាស៊ីហ្វិក UNESCAP: បានអនុវត្តក្នុងភាពជាដៃគូសំរាប់ការកាត់ បន្ថយគ្រោះ មហន្តរាយនៅ ភូមិភាគអាស៊ី អាគ្នេយ៍។

សំរាប់ករណីនៃកម្មវិធីរៀបចំបង្ការគ្រោះមហន្តរាយដោយមានការចូលរួមពីសហគមន៍របស់កម្ពុជាវិញ ការប្រមូលណែនាំអំពីការកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយត្រូវបានអនុវត្តដោយការសាងសង់គំរោងខ្នាតតូចៗដោយមានការចូល រួមវិភាគទានពីសហគមន៍។ គំរោងទាំងនេះ រួមមានការសាងសង់ស្ថានតូចៗដែលសំរួលដល់ការជន្លៀសប្រជាជន នាគ្រាអសន្ត ការសាងសង់លូទឹកដើម្បីពន្លឿនដល់ការហូរទឹក ទំនប់ទឹកដែលជួយសំរួលដល់ការជន្លៀសចេញ ប៉ុន្តែ ក៏បានធ្វើឱ្យមានការទប់ទឹកទុកសំរាប់ស្រោចស្រពដំណាំនៅរដូវប្រាំងផងដែរ។ ឧទាហរណ៍ដែលលើកឡើងចុង ក្រោយនេះ បានរំលេចឱ្យឃើញអំពីការយកចិត្តទុកដាក់របស់សហគមន៍អំពីការចិញ្ចឹមជីវិត។ មានរបាយការណ៍ខ្លះថាសហគមន៍មូលដ្ឋាននាពេលនេះ មានភាពប្រសើរនូវសមត្ថភាពសង្គម និងការរៀបចំ និងមានទឹកចិត្តកាន់តែខ្ពស់ ដើម្បីរួមចំណែកចំពោះការបង្ការគ្រោះមហន្តរាយនៅក្នុងភូមិ និងបានបន្ថយនូវភាពពឹងផ្អែកលើជំនួយពីខាងក្រៅ។ ទឹកចិត្តទាំងនេះមានកាន់តែខ្លាំងទៀតនៅតំបន់ដែលការវិនិយោគខ្នាតតូចៗ-ពេលគឺគំរោងខ្នាតតូចៗបានបង្ហាញពីប្រសិទ្ធភាពជាក់ស្តែងក្នុងការបន្ថយនូវផលប៉ះពាល់ពីទឹកជំនន់។ (Van Aalst, M. K., T. Cannon, and I. Burton, 2008).

ការបង្កប់នូវការប្រមូលណែនាំអំពីអាកាសធាតុ ត្រូវបានគេធ្វើឡើងក្នុងទំរង់នៃសមត្ថភាពប្រមូលណែនាំ ភាពងាយរងគ្រោះនៅកម្ពុជា ដែលបានបង្កប់រួចស្រេចហើយក្នុងកម្មវិធីទំហំធំៗ។ ជាឧទាហរណ៍ កាកបាទក្រហម កម្ពុជាបានរួមសហការជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីបង្កើតផែនការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយដែល

សមស្រប និងការអភិវឌ្ឍស្ថាប័ន គណៈកម្មការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ (NCDM) (Van Aalst, M. K., T. Cannon, and I. Burton, 2008.) ជាដើម។ ចំពោះការចូលរួមរបស់ កម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្តទៅនឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងវិស័យនេះ មាន សកម្មភាពទាំងឡាយដែលកម្មវិធីនេះគាំទ្រ ផ្តោតសំខាន់លើ ការពង្រឹង នូវសមត្ថភាព រៀបចំបង្ការ និងឆ្លើយតបចំពោះគ្រោះមហន្តរាយរបស់សហគមន៍ ដែលបានអនុវត្តតាម រយៈកិច្ចខិតខំ ប្រឹងប្រែងរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ អង្គការអុក ស្វាមចក្រភពអង់គ្លេស និងអុកស្វាម សហរដ្ឋអាមេរិក (pers com., Oxfam America)។

មានអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាច្រើនរួមចំណែកក្នុងការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយបាន បង្កើតនូវវេទិកាស្តីពីការ បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ ដោយមានកិច្ចសហការពីនាយកដ្ឋាន ជំនួយមនុស្សធម៌សំរាប់ត្រៀមបង្ការគ្រោះមហន្តរាយសហគមន៍អ៊ីរ៉ាប់ DIPECHO. ដោយ មានការជួយឧបត្ថម្ភពី នាយកដ្ឋានជំនួយមនុស្សធម៌សំរាប់ត្រៀមបង្ការគ្រោះមហន្តរាយ សហគមន៍អ៊ីរ៉ាប់ និងមជ្ឈមណ្ឌលបង្ការគ្រោះមហន្តរាយអាស៊ី ក្រសួងអប់រំយុវជន និង កីឡាបានសាកល្បងបញ្ចូលវិធានការកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយទៅក្នុងវិស័យអប់រំជាតិ។ ការងារទាំងនេះរួមមាន ការបង្កើត និងរៀបចំបញ្ចូលនូវការបន្ថយគ្រោះមហន្តរាយទៅ ក្នុងកម្មវិធីអប់រំតាមសាលារៀន។ ដៃគូរួមជាមួយការងារនេះមានគណៈកម្មាធិការជាតិ គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ បានបង្កើតនូវយុទ្ធសាស្ត្រទំនាក់ទំនងអំពីគ្រោះមហន្តរាយ ជាតិ ដែលសំរាប់សំរួលដល់បណ្តាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយក្នុងការធ្វើយុទ្ធនាការ លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈ។

ការអប់រំ ចំណេះដឹង និងការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង: ដូចដែលបានលើកឡើងខ្លះខាងលើ វេទិកាស្តីពីការបន្ថយ គ្រោះមហន្តរាយ ដោយមានការជួយគាំទ្រថវិកាពី DIPECHO និង ADPC ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាបានសាកល្បងបញ្ចូលវិធានការបន្ថយគ្រោះ មហន្តរាយទៅក្នុងវិស័យអប់រំ។

តាមទស្សនៈទូលំទូលាយ ការប៉ាន់ប្រមាណផលប៉ះពាល់និងការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ (AIAICC) ទទួលបានថវិកាជំនួយចំពោះការស្រាវជ្រាវ ការបណ្តុះបណ្តាល និងការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស ដើម្បីលើកកម្ពស់ សមត្ថភាពផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្ររបស់កម្ពុជា ក្នុងការប៉ាន់ប្រមាណភាពងាយរងគ្រោះ និងការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ និងការផ្តល់ព័ត៌មានដែលមានសារៈប្រយោជន៍សំរាប់ការធ្វើផែនការ និងអនុវត្តការបន្ត។

ទាំងនេះ។ ការប៉ាន់ប្រមាណដល់ប៉ះពាល់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ AIACC បានអនុវត្តដោយកម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ និងអនុវត្តរួមគ្នាជាមួយមជ្ឈមណ្ឌល "ស្តារត" នៅតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងបណ្ឌិតសភាវិទ្យាសាស្ត្រសំរាប់ពិភពលោកអភិវឌ្ឍន៍។ AIACC បានផ្តល់ជំនួយដល់ក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវចំនួន ២៤ ក្រុម ដើម្បីស្រាវជ្រាវរយៈពេល ៣ឆ្នាំ លើផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការបន្ត និងភាពងាយរងគ្រោះនៅបណ្តាប្រទេសក្នុងភូមិភាគ អាស៊ីអាគ្នេយ៍ ដែលប្រទេសកម្ពុជាក៏ស្ថិតនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនោះដែរ។ សកម្មភាពស្រាវជ្រាវបានបកស្រាយនូវសំណួរចោទសួរឡើងមួយចំនួនអំពីភាពងាយរងគ្រោះចំពោះការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងហេតុផលមួយចំនួនទៀតដែលមានឥទ្ធិពលទៅដល់ការអភិវឌ្ឍមនុស្ស និងគោលនយោបាយនាពេលអនាគត។ (AIACC, 2006).

គំរោង និងការផ្តួចផ្តើមគំនិតទាំងឡាយដូចដែលបានបរិយាយខាងលើ ក៏ត្រូវបានចប់ សព្វគ្រប់តាមការជួយគាំទ្រ ពី សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ (RUPP) - ពោលគឺមហាវិទ្យាល័យវិទ្យាសាស្ត្របរិស្ថាន។ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទ ភ្នំពេញដ៏សំបើមចំពោះអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងកម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុផងដែរ។ ការប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀត រួមមានការបញ្ជាបន្តការរៀនសូត្រអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងវិធានការបន្ត ទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សារបស់ខ្លួន។ អ្វីដែលកាន់តែពិសេសជាងនេះទៀត គឺមហាវិទ្យានេះបានអនុវត្តនូវក្របខ័ណ្ឌនៃការរៀនសូត្រផ្នែកលើបញ្ហាមួយ ដែលបន្តអនុញ្ញាតិឱ្យមានឯកសាររបស់វគ្គសិក្សាថ្មីៗ និងការហាត់ការដែលផ្តោតលើរឿងរ៉ាវទាក់ទងនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (pers com., RUPP).

អង្គការអុកស្វាមសហរដ្ឋអាមេរិក កំពុងលើកស្ទួយការយល់ដឹងជាសាធារណៈអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដោយ រួមសហការជាមួយនាយកដ្ឋានឧតុនិយម នាយកដ្ឋានដំណាំស្រូវនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និង នាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៃក្រសួងបរិស្ថាន។ សំណើសំរាប់ឆ្នាំ ២០១០ រួមមានសកម្មភាពទាំងឡាយ ដូចតទៅ: (pers com., Oxfam America):

- ការផ្តើមធ្វើយុទ្ធនាការលើកកំពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈ ដែលរួមមានការផលិតសំភារៈ សោតទស្សន៍ (រូបភាព) ដើម្បីកត់ត្រានូវផលប៉ះពាល់ បណ្តាលពីការប្រែប្រួល

ចំណេះ និងសមត្ថភាពត្រូវបានធ្វើអោយប្រសើរឡើង
អាចជាការគាំទ្រដល់ផែនការប្រតិបត្តិការដ៏សមរម្យ
មួយ ក៏ដូចជាការជួយដល់កសិករជនដៃក្នុងការធ្វើការ
សម្រេចចិត្ត ថាតើត្រូវប្រមូលផលពេលណា និងដោយ
របៀបណា?

អាកាសធាតុនៅ ក្នុងសហគមន៍ ដែលនោះរួមទាំងចំណេះដឹងក្នុងមូលដ្ឋានដែលមាន ស្រាប់អំពីផលប៉ះពាល់ និងការ បន្ស៊ាំរបស់ប្រជាជនផងដែរ។

- ពង្រឹងបន្ថែមបណ្តាញប្រែប្រួលអាកាសធាតុថ្នាក់ជាតិដោយមានគោលដៅដើម្បីចែក រំលែក “ការប្រតិបត្តិវិជ្ជា” និងបង្កើតវេទិកាសំរាប់ការកសាងសមត្ថភាព និងយុទ្ធនាការ លើកកម្ពស់ការ យល់ដឹង និង

- ពង្រឹងនូវការផ្តួចផ្តើមគំនិតលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង ដោយសំរាប់សំរួលជាមួយនា យកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដើម្បីកសាងសមត្ថភាពដល់មន្ត្រីរាជការពាក់ព័ន្ធ និង ធ្វើយុទ្ធនាការបង្កើន ការយល់ដឹង ដែលរួមមានទាំងការសិក្សាអំពីទស្សនៈផ្សេងៗអំពី ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុផង។

វិស័យថាមពល: ដោយឆ្លើយតបទៅនឹង “លក្ខខណ្ឌថ្មី” ជាសាកល រួមជាមួយនឹងតំរូវ ការសំរាប់ការកសាងសមត្ថ ភាពបន្ស៊ាំ និងសំរាលទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត ត្រូវបានផ្តើមប្រតិបត្តិក្នុងបរិបទនៃវិនិយោគផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចដែល ជួញដូរទៅនឹងការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ សំរាប់ប្រទេសកម្ពុជា គោលការណ៍យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត ផ្តល់នូវការណែនាំសំរាប់ប្រទេស (រដ្ឋ) និងក្រុម ហ៊ុនឯកជន អំពីរបៀប វិនិយោគលើការប្រើដើមទុនទាបនៅចំពោះឱកាសវិនិយោ គទាំងឡាយក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ជាការតបស្នង ត្រឡប់ វិញពួកគេ នឹងទទួលបាន ឥណទានសំរាប់ការបន្ថយការបំបាត់ឧស្ម័នកំរោង (ដែលគេឱ្យឈ្មោះថា “ការ កាត់បន្ថយឧស្ម័នដែលបានបញ្ជាក់” ឬ CER)។ សាមីប្រទេសដែលបានវិនិយោគ ជាបន្តមកអាចបន្ថែមនូវការកាត់បន្ថយឧស្ម័នដែលបានបញ្ជាក់ទាំងនេះទៅក្នុងថវិកា បន្ថយឧស្ម័នដូចកញ្ចប់របស់ខ្លួន ក្រោមពិធីសារក្រុងក្យូតូ។ វិស័យថាមពល នៅកម្ពុជាត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាវិស័យមានសក្តានុពលធំជាង គេក្នុងយន្តការ អភិវឌ្ឍន៍ស្អាត ឧទាហរណ៍ក្នុងវិស័យថាមពលកើតឡើងវិញកំរោងសន្សំសំចៃថាមពល កំរោងកែប្រែឧស្ម័នពីសំរាម (EU-ASIA, 2008) និង ការដាំដើមឈើនៅតំបន់ថ្មី និងកំរោងស្តារព្រៃឈើ និងនៅក្នុងប្រ ព័ន្ធកាត់បន្ថយឧស្ម័នកាបូនិច ដោយស្ម័គ្រចិត្ត តាមកំរោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ន ពីការ បំផ្លាញព្រៃឈើ និងធ្វើឱ្យវិបលព្រៃ+ (REDD+) (Bradley, 2009).

ការរៀបចំ ដើម្បីវិនិយោគ លើយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាតនៅកម្ពុជា ដែលកំពុងអនុវត្តគឺ:

- គំរោងកសាងសមត្ថភាពសំរាប់យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត(CD4CDM)ដែលគាំទ្រថវិកាដោយរដ្ឋាភិបាល ហូឡង់ តាមរយៈមជ្ឈមណ្ឌលសហប្រតិបត្តិការផ្នែកថាមពល អាកាសធាតុ និងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកប ដោយចីរភាពនៃ កម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ។
- ការកសាងសមត្ថភាពចំរុះសំរាប់គំរោងយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត (ICS-CDM) ដែលទទួលបានមូលនិធិពីរាជរដ្ឋាភិបាលជប៉ុន តាមរយៈវិទ្យាស្ថានយុទ្ធសាស្ត្របរិស្ថានពិភពលោក (IGES)និង
- “ដៃគូសន្ទនា អាស៊ី-អឺរ៉ុប ស្តីពីយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត” ក្រោមកម្មវិធី និយមសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ី

ចូរធ្វើការកត់សំគាល់ថា ថាមពលកើតឡើងវិញ គំរោងសន្សំសំចៃថាមពល គំរោងថាមពលពីសំរាម ការដាំដើមឈើនៅតំបន់ថ្មី និងគំរោងស្តារព្រៃឈើឡើងវិញ ត្រូវបាន គេកំណត់ថាជាគំរោង នៃយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត ដែល អាចអនុវត្តបាននៅកម្ពុជា។ ប្រអប់ ៦ បញ្ជីឧទាហរណ៍ នៃការផ្តួចផ្តើមគំនិតសំខាន់របស់ការិយាល័យប្រែប្រួល អាកាសធាតុ ទាក់ទងនឹងយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាតនៅកម្ពុជា។

ដោះស្រាយតម្រូវការនៃការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅថ្នាក់មូលដ្ឋានដូចជាកម្មវិធីជាតិដីវៈឌុស្ត័ន របស់កម្ពុជា (BNP) ដែលអនុវត្តដោយមានជំនួយថវិកាពីអង្គការអភិវឌ្ឍន៍ហូឡង់ រួមសហការជាមួយអាជ្ញាធរជាតិ។ គោលបំណងចម្បងរបស់វាគឺចែកចាយនូវប្រព័ន្ធដីវៈឌុស្ត័នទំហំគ្រួសារចំនួន ១៧ ៥០០ ក្នុងរយៈពេលពីឆ្នាំ ២០០៦-២០០៩ (Danida, 2008)។ ដោយកសាងចេញពីចំណុចនេះ គំរោងសន្សំសំចៃថាមពលឌីសកម្ពុជា (CFSP) ត្រូវបានរៀបចំបង្កើតឡើងដោយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល បារាំងមួយឈ្មោះ(GERES)ដែលមានជំនួញលក់ ចង្រ្កានដែលសន្សំសំចៃថាមពលប្រហែល ២០% តិចជាងចង្រ្កានប្រើផ្សេងជាប្រពៃណី។ ការខិតខំប្រឹងប្រែងផ្សេងទៀតរបស់អង្គការ (GERES) រួមមានការសាកពិសោធន៍អំពីថាមពលកំដៅព្រះអាទិត្យ បច្ចេកទេសចម្អិនដីវៈឌុស្ត័ន: ការបង្កើតឌុស្ត័នដីវៈម៉ាស់ ដែលគំរោងទាំងនេះភាគច្រើនបានដាក់បញ្ចូលជាមួយការផ្តួចផ្តើមគំនិត ព្រៃសង្គមទាំង ឡាយនៅកម្ពុជា ឧទាហរណ៍ គំរោង កាត់បន្ថយការបំភាយឌុស្ត័ន បណ្តាលពីការបំផ្លាញប្រៃឈើ និងការរិចរិលព្រៃ រួមជាមួយ ការចិញ្ចឹមជីវិត (REDD+)។ លទ្ធផលទាំងអស់ត្រូវបានគេកត់ត្រាទុកជាឯកសារ និងប្រើប្រាស់ជាមូលដ្ឋានសំរាប់ការបង្កើតគោលនយោបាយ។

វិស័យសុខាភិបាល: យុទ្ធសាស្ត្រផ្នែកសុខភាពទាក់ទងនឹងការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ផ្តោតសំខាន់ លើការអប់រំអំពីជម្ងឺគ្រុនចាញ់ និងយុទ្ធនាការកំចាត់ជម្ងឺជម្រករបស់មូស ការផលិតដីវៈ ថ្នាំសំលាប់សត្វ ការបង្កើត ប៉ូស្ត និងមណ្ឌលសុខភាព ការផ្តល់ទឹកមានសុវត្ថិភាពនៅតំបន់មានហានិភ័យខ្ពស់ពីជម្ងឺគ្រុនចាញ់ ការពង្រឹងកម្មវិធីអង្កេតជម្ងឺគ្រុនចាញ់នៃមន្ទីរសុខាភិបាល និងការចែកចាយមុងជ្រលក់ថ្នាំដោយអង្គការ មិនមែនរដ្ឋាភិបាល ផ្សេងៗ (Mony, K. E., and C. C. Thou (MoE), 2007)។ ក្រសួងសុខាភិបាលក៏ធ្វើសកម្មភាពផងដែរ ក្នុងការ បង្កើតផែន ការសកម្មភាព “ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងសុខភាព” ដោយមានការជួយគាំទ្រ ពីអង្គការ សុខភាពពិភពលោក។

ការបែងចែករបស់កម្មវិធីសកម្មភាពជាតិ ដើម្បីបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនូវសកម្មភាពជាអាទិភាព នៅក្នុងវិស័យនេះ មានគំរោងកាត់បន្ថយជម្ងឺគ្រុនចាញ់ចំនួន ៦ ដូចជា “ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកមានសុវត្ថិភាពនៅសហគមន៍ ជនបទ” ដើម្បីកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់ ពីការកើតមានជម្ងឺដែលទាក់ទងជាមួយទឹក។ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងអង្គការ មិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដូចជា អង្គការ ជឿណដៃ មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវសំរាប់ការអភិវឌ្ឍកម្ពុជា អង្គការស្បៀង និងកសិកម្ម ណឺដៃ និងកម្មវិធីស្បៀងអាហារពិភពលោក បានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការសាងសង់មណ្ឌល ថែទាំសុខភាព និងប៉ូស្តសុខភាពនានាដើម្បីជួយដល់ក្រសួងសុខាភិបាលប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជម្ងឺគ្រុនចាញ់នៅតំបន់ មានហានិភ័យខ្ពស់ដែលមានភាយយង់គ្រោះចំពោះការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ការខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងនេះមានការរាំងស្ទះដោយកង្វះធនធានថវិកាដើម្បីសំរេចគោលដៅបច្ចុប្បន្នដែលកំណត់។ ជាចុងក្រោយ ការផ្តល់ ទឹកសុវត្ថិភាព នៅតំបន់មានហានិភ័យខ្ពស់នៅតែកំពុងអនុវត្តដោយក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ដោយរួមសហការ ជាមួយបណ្តាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនិងអង្គការអន្តរជាតិ ដូចជាអង្គការសុខភាពពិភពលោក ផ្តោតសំខាន់លើការអង្កេតលើមូសដែកគោល កែលំអការអប់រំ និងដំណើរការព្យាបាលដល់ភ្នាក់ងារគ្រុនចាញ់ភូមិ និងការផ្តល់ មុងជ្រលក់ថ្នាំ និងការបាញ់ថ្នាំកំចាត់មូសតាមផ្ទះ។

ធនធានធម្មជាតិកើតឡើងវិញ-ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីតំបន់ ឆ្នេរ និងដលដល ព្រៃនៅតំបន់វាលទំនាប និងខ្ពង់រាប:

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសកម្មភាពជាតិស្តីពីជីវសាស្ត្រចម្រុះនៅកម្ពុជា ដែលប្រតិបត្តិដោយក្រសួង បរិស្ថាន និងក្រសួង កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានស្នើចេញនូវគោល

បំណងជាយុទ្ធសាស្ត្រ និងសកម្មភាពអាទិភាពមួយចំនួន ហើយដែលបញ្ជាប្រែប្រួលអាកាសធាតុក៏ត្រូវបានទទួល ស្គាល់ថាជាការគំរាមមួយយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ជីវសាស្ត្រចំរុះ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសកម្មភាពជាតិស្តីពីជីវសាស្ត្រចំរុះនៅ កម្ពុជា (NBSAP) កំពុងដោះស្រាយចំពោះទំនាក់ទំនងរវាង ការអនុវត្តការងារទាំងក្នុងបរិបទអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន និងក្រោម អនុសញ្ញាប្រកបខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ។ លើសពីនេះទៀត (NBSAP) ក៏ត្រូវបាន បញ្ចូលទៅក្នុងវិធានការបន្សំផ្សេងៗក្រោម កម្មវិធី (NAPA) របស់កម្ពុជា ដែលមានមូលដ្ឋានលើការប៉ាន់ ប្រមាណភាពងាយរងគ្រោះ និងការបន្សំនៃវិស័យអាទិ ភាព ដូចជាវិស័យកសិកម្ម និងការផ្លាស់ប្តូរនៃការប្រើប្រាស់ដីធ្លី នៅតំបន់ព្រៃ និងតំបន់ឆ្នេរ។ (Danida 2008)។

គំរោងប៉ាន់ប្រមាណសមត្ថភាពដោយខ្លួនឯងថ្នាក់ជាតិ ប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈក្រសួង បរិស្ថាន បានដោះស្រាយនូវ វិស័យចំនួន៣ គឺ: ជីវសាស្ត្រចំរុះ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការខ្វះខាតដីជាតិ រួមជាមួយបញ្ហាឆ្លងវិស័យ និងការរួមបញ្ចូលចូលគ្នាក្នុងចំណោម វិស័យទាំងនោះទៀតផង។ គោលដៅដំបូងគឺ កំណត់អាទិភាពរបស់ប្រទេស និងតំរូវការ សំរាប់ ការកសាងសមត្ថភាពដើម្បីដោះស្រាយតំរូវការគ្រប់គ្រងបរិស្ថានពិភពលោក។

អ្វីដែលជាកន្លឹះទៅនឹងប្រធានបទ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនោះគឺ ការដាក់បញ្ចូលនូវការ អភិរក្សជីវសាស្ត្រចំរុះ និងក្តីកង្វល់ផ្សេងៗ ទៅក្នុងផែនការសកម្មភាពជាតិស្តីពីការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ។ (CBEA, 2009)។

បើទោះជា មូលនិធិសំរាប់ប្រទេសមានការលូតលាស់តិច (LCDF) និងមូលនិធិពិសេស សំរាប់ការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ (SCCF) ត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិត្រឹមតែប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លង មកក៏ដោយ ក៏ការប្រើប្រាស់មូលនិធិនេះនៅកម្ពុជា បានធ្វើឡើងដើម្បីគាំទ្រគំរោងទាំង ឡាយ ដែលសំដៅបន្ថយភាពងាយរងគ្រោះ និងបង្កើនសមត្ថភាពដោះស្រាយ បញ្ហាប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ តាមរយៈការផ្តល់ថវិកាដល់គំរោង ឬការផ្គត់ផ្គង់មតិអំពី "ការអភិវឌ្ឍភាពសុំទៅ នឹងអាកាសធាតុ និងសុំទៅនឹងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី"។ គំរោង LCDF-SCCF ដែលទទួលបានការអនុម័តរួមមាន ១. ការកសាងសមត្ថភាពដើម្បីដាក់ បញ្ចូលនូវ ផែនការធនធានទឹកក្នុងការអភិវឌ្ឍកសិកម្ម-ដែលអនុវត្តដោយកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការ សហប្រជាជាតិ និង ២. ការប៉ាន់ប្រមាណភាពងាយរងគ្រោះ និងកម្មវិធីបន្សំទៅនឹង

ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជា ដោយពិចារណាលើការលើកកម្ពស់
 សកម្មភាពជីវភាព និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី-អនុវត្តដោយកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ (GEF,
 2010)។ រហូតដល់សព្វថ្ងៃនេះ កិច្ចសហការពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធ ផ្តល់នូវលទ្ធផល ដែលធ្វើឱ្យ
 មានការកំណត់អំពីរបៀបការពារតំបន់ការរស់រាននៃសត្វជាតិ ដែលសំខាន់សំរាប់បន្តនូវ
 ការអភិវឌ្ឍ ឧទាហរណ៍ ធនធានទឹក និងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកបរិភោគ សន្តិសុខស្បៀង
 និងសុខភាព ពេលត្រូវគំរាម កំហែងដោយផលប៉ះពាល់អាក្រក់នៃការប្រែប្រួលអាកាស
 ធាតុ។ ព័ត៌មានទាំងនេះត្រូវបានគេផ្តល់ឱ្យទៅក្នុងបញ្ជីសកម្មភាពអាទិភាពរបស់ NAPA ។
 ជាក់ស្តែង គំរោងការពារតំបន់ឆ្នេរចំនួន ៣ ត្រូវបានអនុវត្តក្រោមគំរោងការ ស្តារព្រៃកាង
 កាងឡើងវិញ និងការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយចីរភាពដើម្បីធ្វើឱ្យមានស្ថេរ
 ភាពច្រាំង និងបន្ថយការហូរចេញ ដើម្បីបន្ថយការរាតត្បាតនៃទឹកប្រៃ និងការពារតំបន់
 ឆ្នេរពីការខូចខាតពីខ្យល់ព្យុះ។ ស្ថាប័ន នាំមុខក្នុងការអនុវត្តការងារនេះ រួមមាន
 ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងបរិស្ថាន តាមការគាំទ្រថវិកាពីមជ្ឈម
 ណ្ឌលស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ ប្រទេសកាណាដា (IDRC) និង(DANIDA)
 សកម្មភាពទាំងអស់នេះ បានបង្ហាញពីការផ្លាស់ប្តូរជំនួយថវិកាចំពោះគំរោងរបស់ NAPA
 ពីការគ្រប់គ្រងចំរុះនៅ តំបន់ឆ្នេរ (ICM) មកជា ការគ្រប់គ្រងធនធានដល់ផ្នែកលើ
 ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ដែលរឹងមាំជាង។ (GEF, 2009).

សហភាពអភិរក្សពិភពលោក (IUCN) កំពុងលើកកម្ពស់ការទទួលស្គាល់នូវការបន្សុំផ្នែក
 លើប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី (EBA) នៅកម្ពុជាថាជា "ធាតុមួយ នៃការឆ្លើយតបចំពោះការប្រែប្រួល
 អាកាសធាតុ។ មានការផ្តួចផ្តើមគំនិត មួយចំនួនកំពុងអនុវត្តដើម្បីការពារ និងប្រើប្រាស់
 ធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយប្រសិទ្ធផល ដែលនេះមានជាប់ទាក់ ទងទៅនឹងការបន្សុំ ឧ
 ទាហរណ៍ គំរោងអំពីធនធានដល់សហគមន៍ប្រកបដោយចីរភាព។ គំរោងទាំង នេះ
 ធ្វើការដើម្បីស្តារភ្លើងធម្មជាតិ និងរបបដល់សាស្ត្រក្នុងតំបន់ដីសើម។ សកម្មភាពថ្នាក់
 សហគមន៍ជាច្រើនដែលបាន

ជាក់ឱ្យអនុវត្ត តបទៅនឹងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗនៃអាកាសធាតុនៅទីដទៃទៀតក្នុងដែនដី
 សណ្តទន្លេមេគង្គ ជាវិធានការបន្សុំឆ្លើយតបកំរិតធំធេងចំពោះការផ្លាស់ប្តូរ ដូចជា
 ដំណោះស្រាយប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតចំពោះ ទឹកជំនន់ ដោយការសាងសង់ទំនប់ទឹក
 ដែលធ្វើពីដីនៅតំបន់ទាប ដែលអាចឱ្យមានការរីករក្សាទុកធនធានត្រី (IUCN 2009) ។

តម្រូវការចាំបាច់ គឺការកសាងសមត្ថភាពសម្របសម្រួល
ហើយដើម្បីធ្វើទៅបានគេត្រូវផ្តល់អោយមានការសម្រប
សម្រួលមួយ ហើយស្ថិតនៅក្នុងវិធីសាស្ត្រមួយដ៏សមរម្យ
ប្រហែលជាអាចចេញពីកន្លែងដែលមានប្រភពពីខាង
ក្នុងនៃធនធានមនុស្សប្រកបដោយជំនាញ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរដ្ឋបាលព្រៃឈើ រួមសហការជាមួយអង្គការសហគមន៍ព្រៃឈើអន្តរជាតិ និងអង្គការ Terra Global ជាដីតាល បានបង្កើតគំរោងដំបូងមួយនៅកម្ពុជា ឈ្មោះ "គំរោង រៀនរៀនការបំប្លែងព្រៃឈើ"។ គំរោងនេះមានការចូលរួមពីសហគមន៍ព្រៃឈើ (CF) ចំនួន ១២ ដែលតំណាងឱ្យ ៥៥ ភូមិ ដែលការពារដែនព្រៃ ទំហំ ៦០២៤៥ ហិកតា នៅខេត្តឧត្តរមានជ័យ ភាគពាយព្យប្រទេសកម្ពុជា។ គំរោងនេះ និង ក្លាយជាការប្រើប្រាស់នូវ វិធីសាស្ត្រថ្មីសំរាប់ដាក់ស្នើ ក្រោមបទដ្ឋានបន្ថយការបំបាត់ឧស្ម័នស្ម័គ្រចិត្ត រួមបញ្ចូលជាមួយ គោលការណ៍ណែនាំពីសំណាក់ សម្ព័ន្ធភាពស្តីពីអាកាសធាតុ និងដីសាស្ត្រចម្រុះថ្នាក់សហគមន៍ (CCBA) ។ គំរោងត្រូវបានគេរំពឹង ថានឹងអាចស្រូបទុកឧស្ម័នកាបូនិចប្រហែល ៨.៧ លានម៉ែត្រិកតោន ក្នុងរយៈពេល ៣០ឆ្នាំ ដែលនេះបានបង្ហាញពីរបៀបដែលប្រទេសកម្ពុជាអាចទទួលបានចំណូលពីទីផ្សារឧស្ម័នកាបូនិច និងបាន ឆ្លើយតបដល់វិជ្ជមាន ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក៏ដូចជា បានប្រើប្រាស់ស្ថានភាពនៃការបន្តទៅនឹងផល វិបាកនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៀតផង។ (Pact, 2009).

នៅខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៨ គំរោងបន្ថយ ការបំបាត់ឧស្ម័នបណ្តាលពីការបំប្លែង និងធ្វើឱ្យរិចរិលព្រៃឈើ (REDD) ត្រូវបានផ្តល់ ការអនុញ្ញាតិជាផ្លូវការដោយ សម្តេច ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃប្រទេសកម្ពុជាតាមរយៈ ស.ជ.ណលេខ១៦៩៤។ គោលការណ៍ណែនាំទាំងឡាយបានធានាថាចំណូលបានពីការដោះដូរកាបូនិចនឹងត្រូវបានប្រើ ១. កែលំអគុណភាពព្រៃ ២. ផ្តល់នូវផលប្រយោជន៍ជាអតិបរិមាដល់សហគមន៍មូលដ្ឋានដែលបានចូលរួមក្នុងសកម្ម ភាពគំរោង និងទី ៣. សិក្សាកំណត់ទីកន្លែងមានសក្តានុពលថ្មីសំរាប់ គំរោង (REDD) ដទៃទៀតនៅកម្ពុជា។ ក្នុងបរិបទខ្លះ កិច្ច ខិតខំប្រឹងប្រែងនេះ អាចត្រូវ គេមើលឃើញថា ជាយុទ្ធសាស្ត្រសំរាល ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ការការពារទុកព្រៃហុចលទ្ធផលនាំឱ្យមាននូវលំនឹងនៃដី ដែលនឹងការពារសហគមន៍ពីបញ្ហាហូរច្រោះ ផលវិបាក ធ្ងន់ធ្ងរនៃទឹកជំនន់និងបានការពារនូវមធ្យោបាយចិញ្ចឹមជីវិតដែលស្មើនឹងប្រាក់ចំណូលរបស់សហគមន៍ក្នុង កាលៈទេសៈលំបាក អាស្រ័យដូច នេះ គំរោងក៏ត្រូវគេចាត់ទុកថាជាការបន្តបន្ទាប់ទៅ នឹងលក្ខខណ្ឌថ្មី។ (Bradely, 2009)

អង្គការជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាច្រើនមានភាពសកម្មក្នុងទំរង់ជាការគ្រប់

គ្រងធនធានធម្មជាតិ ដោយ មានការចូលរួមពីសហគមន៍ និងសកម្មភាពទាក់ទងនឹងការប្រកបមុខរបរ។ សំរាប់អ្នកខ្លះ ការផ្តួចផ្តើមគំនិត ទាំងនេះ អាចមិនត្រូវគេចាត់ទុកថាជា “ការបន្ស៊ាំ” ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ បើចង្អុលគេចង់ឱ្យចំភាគច្រើននៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលទាំងនេះ ឧទាហរណ៍ ការផ្តួចផ្តើមគំនិតរបស់វិទ្យាស្ថាន គ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួមពីសហគមន៍តំរូវទិសដៅដើម្បីអភិរក្ស និងស្តារឡើងវិញនូវប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីធម្មជាតិ ជាដៃគូទៅនឹងការរីកចំរើនខាងរបចមើមជីវិតពីអនុផលព្រៃឈើ ការកាសងសមត្ថភាពសំរាប់កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងការស្រាវជ្រាវអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ខ្សែបណ្តាញ នៃគំនិតទាំង ឡាយដែលបានលើក ឡើងក្នុងដំណើរការនៃការពិគ្រោះយោបល់សំរាប់ការសិក្សានេះបង្ហាញថា កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងនេះពិតជាសំរាប់សំរួលដល់ការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ បូកជាមួយទំនាក់ទំនង យ៉ាងជិត ស្និត ទៅនឹងនិយមន័យនៃ “ការបន្ស៊ាំ” ដែលកំណត់ឡើងក្នុងការសិក្សានេះសំរាប់ភាពដែលជៀសមិនរួចពី ការបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថា សហគមន៍ ជាមួយជីវិត និងធនធានទាំងឡាយពិតជាសំខាន់ដើម្បីសំរាប់សំរួលតំរូវការ ទាំងអស់ក្នុងការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ផ្នែក ៣.០ ចំណេះដឹងអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការស្រាវជ្រាវ និងតំរូវការសកម្មភាព

៣.១ ចំណេះដឹងមានស្រាប់ និងការស្រាវជ្រាវដែលអាចរកបាន

ការស្រាវជ្រាវរបស់ NAPA ដែលកសាងលើយុទ្ធសាស្ត្រដោះស្រាយដែលមានស្រាប់ អនុវត្តដោយសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដើម្បីពង្រឹងនូវសមត្ថភាពបន្ស៊ាំរបស់ពួកគេ។ ការងារស្រាវជ្រាវរបស់ពួកគេផ្តោតសំខាន់លើការពង្រឹង ការយល់ដឹងទាក់ទងដល់៖ ១.លក្ខណៈចំបងៗនៃហានិភ័យអាកាស ធាតុនៅកម្ពុជា (ទឹកជំនន់ រាំងស្ងួតខ្យល់ព្យុះ ការជ្រាមខ្ពស់នៃសមុទ្រ ការរាតត្បាត នៃទឹក ប្រៃ និងជម្ងឺគ្រុនចាញ់) ទី២ យន្តការដោះស្រាយចំពោះមុខសញ្ញា គ្រោះថ្នាក់ពីអាកាសធាតុ និង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងទី ៣. កម្មវិធីដែលមានស្រាប់ និង ការរៀបចំស្ថាប័នសំរាប់ដោះស្រាយគ្រោះភ័យផ្នែកធាតុអាកាស និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (RGC, 2006)។ ដើម្បីសំរាប់សំរួលចំពោះរបៀបវារៈនៃការស្រាវជ្រាវនេះមានការសិក្សារួមគ្នាជាមួយសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទ ភ្នំពេញ លើប្រធានបទស្តីពី ការព្យាករភាពឆ្ងាយរងគ្រោះ និងការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ផលប៉ះពាល់នៃការ

ធានបទនៃការស្រាវជ្រាវនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងយុទ្ធសាស្ត្រយុទ្ធសាស្ត្រ និងការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុលើកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ភ្នំពេញ (រួមសហការជាមួយវិទ្យាស្ថានសិក្សាសិក្សាអំពីហានិភ័យធនធានទឹក

ប្រែប្រួលអាកាសធាតុលើការអភិវឌ្ឍជាតិ ការពិនិត្យមើលលើរបបទឹកនៅរាជធានីភ្នំពេញ (សហការជាមួយវិទ្យាស្ថានបរិស្ថានក្រុងស្តុកហូម) និងការសិក្សាជាបន្តលើភាពងាយរងគ្រោះនៃបណ្តាជនក្នុងតំបន់ជ្វាយក្រុង។ ការប្រើប្រាស់ការស្រាវជ្រាវនេះ ផ្តោតលើការធ្វើផែនការថ្នាក់ក្រសួង និងកំរិតសំរាប់ធ្វើ របាយការណ៍ និងសំរាប់គោលបំណងបញ្ចុះបញ្ចូលដើម្បីការគាំទ្រផ្នែកធនធាន ដែលយ៉ាងហោចណាស់ធ្វើឡើង ដោយអ្នកផ្តួចផ្តើមអនុវត្តការបន្ស៊ាំនាំមុខគេទាំងអស់។

ក្រសួងបរិស្ថាន ដោយមានជំនួយគាំទ្រពីតំណាងផ្សេងៗពីសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ និងអ្នកដទៃទៀត បានដឹកនាំផលិត "ការវិភាគគោលនយោបាយ ដោះស្រាយផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា" និង "ភាពងាយរងគ្រោះ និងការបន្ស៊ាំទៅនឹងគ្រោះភ័យពីធាតុអាកាស និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ: ការអង្កេត ទៅលើគ្រួសារនៅជនបទកម្ពុជា" (MoE, GEF, and UNDP, 2005)។ ការស្រាវជ្រាវប្តូរក្រោយនេះត្រូវបានបញ្ជាក់ថាពិតជាមានតម្លៃ ដោយសារវាបានលើកឡើងយ៉ាងច្បាស់នូវការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ដោយប្រើប្រាស់នូវនិន្នាការរបស់ខុតុនិយមវិទ្យា។ គេសង្ឃឹមថា ព័ត៌មានទាំងនេះនឹងអាចអនុវត្ត ដើម្បីប៉ាន់ប្រមាណអំពីអនាគតនៃផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅលើផ្នែកងាយរងគ្រោះជាតិខ្លះមួយចំនួន ពិពណ៌នានូវការទាក់ទងគ្នារវាងអាកាសធាតុ បរិស្ថាន និងលក្ខខណ្ឌសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចក្នុងផ្នែកដែលងាយរង គ្រោះ និងកំណត់នូវយុទ្ធសាស្ត្របន្ស៊ាំដែលមានអាទិភាពផ្សេងៗទៀត។ ការប្រើប្រាស់ឯកសារនេះ និងខ្លឹមសារទាំង ឡាយដែលបានលើកឡើងក្លាយជាយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការបង្កើតកម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ការទទួលស្គាល់ភាពងាយរងគ្រោះនៃវិស័យកសិកម្មកម្ពុជា និងយាយដោយឡែក ដំណាំដែលពឹងផ្អែកលើទឹកភ្លៀង មានភាពងាយរងគ្រោះថ្នាក់ពីការផ្លាស់ប្តូរសណ្តានអាកាសធាតុផ្សេងៗ ទើបមជ្ឈមណ្ឌលអូស្ត្រាលីសំរាប់ការស្រាវ ជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ (ACIAR) បានអនុវត្តកម្មវិធីស្រាវជ្រាវដើម្បីជួយគាំទ្រចំពោះការបន្ស៊ាំទៅការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅក្នុងកសិដ្ឋាន បង្កើនសមត្ថភាពសំរាប់ប្រើប្រាស់ឱ្យកាន់តែត្រឹមត្រូវនូវធនធានដី និងទឹកនៅខេត្ត តាកែវ កំពត និងខេត្តកំពង់ធំ (ACIAR, 2009)។ មជ្ឈមណ្ឌលសិក្សា និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា (CEDAC) ក៏បានចូលរួមផងដែរក្នុងការស្រាវជ្រាវ

កិរិយាសិទ្ធិនយោបាយលើកសិដ្ឋានខ្នាតតូចៗ។ ការស្រាវជ្រាវរបស់ពួកគេនាំមកនូវការ
ពិនិត្យអំពីសមត្ថភាពស្តុកទុកកាបូន វាធីវិធីសាស្ត្រនៃការធ្វើស្រែជាប្រពៃណីធៀបទៅ
នឹងវិធីសាស្ត្រប្រពលវប្បកម្មដំណាំស្រូវ (SRI)។ SRI ជាវិធីសាស្ត្រនៃការធ្វើស្រែមួយបែប
ដែលផ្តោតលើការប្រតិបត្តិដំណាំស្រូវសីរវាង ឧទាហរណ៍ គេប្រើប្រាស់ដីកំប៉ុស្តិ៍ អង្កាម
រលួយ និងការជ្រើសរើសសំរាំងពូជ (pers com., CEDAC)។

ការស្រាវជ្រាវបន្តទៀតអំពី ប្រពលវប្បកម្មដំណាំស្រូវក៏មានធ្វើផងដែរដោយអង្គការអុក
ស្វាមសហរដ្ឋអាមេរិក។ នៅឆ្នាំ ២០០១ អង្គការអុកស្វាមសហរដ្ឋអាមេរិកបានផ្តោតការ
យកចិត្តទុកដាក់ដោយចំពោះលើការយល់ដឹង អំពីទំនាក់ទំនងវាង (SRI) និងសក្តានុពល
របស់វាក្នុងការសំរាល និងបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ការ ស្រាវជ្រាវបន្ថែម
ដែលត្រូវធ្វើឡើង ទោះជាមិនមានទាក់ទងដោយផ្ទាល់ជាមួយ (SRI) អំពីការចាប់ផ្តើម
“ការសន្សំ សំរាប់ការផ្លាស់ប្តូរ” ជាគំរោងការស្រាវជ្រាវ មានការចូលរួមធ្វើសកម្មភាព
ដែលជ្រួញទៅនឹងការសន្សំខ្នាតតូច ចំពោះក្រុមងាយរងគ្រោះទៅនឹងការប្រែប្រួល
អាកាសធាតុ។ (pers com., Oxfam America) ។

តាមរយៈជំនួយមូលនិធិពី គំរោងប៉ាន់ប្រមាណផលប៉ះពាល់ និងការបន្សុំទៅនឹងការប្រែ
ប្រួលអាកាសធាតុ (AIACC) កិច្ចសហការស្រាវជ្រាវត្រូវបានគេផ្តោតសំខាន់លើការពង្រឹង
សមត្ថភាពផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រនៃបណ្តាប្រទេស កំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីប៉ាន់ប្រមាណលើភាព
ងាយរងគ្រោះ និងការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងប្រមូលប្រមូល
និងចែកចាយព័ត៌មានដែលមានប្រយោជន៍សំរាប់ការធ្វើផែនការ និងធ្វើសកម្មភាពបន្សុំ
ដោយក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងដៃគូនៅមូលដ្ឋានរបស់គេ។ ឯកសារចំនួន ២ ខាងក្រោមនេះ
ត្រូវបានបោះពុម្ព ទុកជាស្នាដៃនៃការ ខិតខំប្រឹង ប្រែងរបស់គេនៅកម្ពុជា:

Chinvanno, S., et al., 2006. Climate risks and rice farming in the lower Mekong
River countries. AIACC Working Paper No. 40
Wehbe, M. B., et al., 2005. Social Methods for Assessing Agricultural Producers’
Vulnerability to Climate Variability and Change based on the Notion of
Sustainability. AIACC Working Paper No.19

ជាផ្នែកមួយនៃអនុគម្រោង ៣ របស់ខ្លួន មជ្ឈមណ្ឌលអូស្ត្រាលីសំរាប់ការស្រាវជ្រាវកសិកម្ម
អន្តរជាតិ បានសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទខាងក្រោម:

- ការប៉ាន់ប្រមាណចំពោះឧបសគ្គជីវរូបវន្ត និងគោលនយោបាយនិងកាលានុវត្តភាពសំរាប់ការប្រែប្រួល អាកាសធាតុក្នុងកំរិតកសិដ្ឋាន
- ការប៉ាន់ប្រមាណលើភាពត្រឹមត្រូវនៃសេវា កសិឧតុនិយមវិទ្យា និងការជ្រុញជ្រាយក្នុងបរិបទនៃការ បន្តបន្ទាប់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា
- ការប៉ាន់ប្រមាណទំហំនៃកម្មវិធីរបស់អ្នកផ្តល់ជំនួយផ្សេងទៀត និងសក្តានុពលសំរាប់ការតភ្ជាប់ទៅនឹង កម្មវិធីបន្តបន្ទាប់ទៅនឹងអាកាសធាតុអូស្ត្រាលី
- ការប៉ាន់ប្រមាណសមត្ថភាពរបស់ឧបករណ៍គំរូអំពីប្រព័ន្ធដាំដំណាំដែលបានជ្រើសរើស ដើម្បីឱ្យមានការក្តាប់យកសមស្របទៅនឹងទំហំជីវរូបវន្តសង្គមសេដ្ឋកិច្ចនៃការដាំដុះផ្នែកលើស្រូវ និងការរួមគ្នានៃប្រព័ន្ធ ដំណាំ និងសត្វក្នុងបរិបទធាតុអាកាសផ្សេងៗ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង
- អភិវឌ្ឍ និងសាកល្បងវិធីសាស្ត្រកំណត់មួយ និងប្រមូលទិន្នន័យ និងរបៀបអង្កេតក្នុងក្របខ័ណ្ឌមួយដែល ប៉ាន់ប្រមាណលើផលប៉ះពាល់ពីការបន្តបន្ទាប់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

អ្វីដែលយើងអាចយល់បាន នោះគឺការប្រើប្រាស់ជាបឋមនៃការសិក្សានេះ អាចធ្វើឡើងដើម្បីសំរាប់សំរួលរដ្ឋបាលផ្សេងៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងសហគមន៍ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយការប្រើប្រាស់របស់សហគមន៍កំរិតនៅត្រឹមអ្នកដែលមានការជាប់ទាក់ទងផ្ទាល់ជាមួយការសិក្សានេះក្នុងនាមជាអ្នកទទួល និងអ្នកសាកល្បងប៉ុណ្ណោះ។

មានឧទាហរណ៍ជាច្រើនអំពីវិធានការក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានដី និងទឹក។ មជ្ឈមណ្ឌល START នៅអាស៊ី ភាគអាគ្នេយ៍ រួមជាមួយដៃគូថ្នាក់តំបន់ និងថ្នាក់ជាតិ បានគាំទ្រនូវការស្រាវជ្រាវផ្នែក វិទ្យាសាស្ត្រដំបូងអំពីផល ប៉ះពាល់ និងយុទ្ធសាស្ត្របន្តបន្ទាប់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា។ គំរោងទាំង នេះមានការបញ្ជាក់យ៉ាង រឹងមាំលើវិស័យកសិកម្ម ធនធានទឹក និងផលប៉ះពាល់ទាំងឡាយទាក់ទងនឹងព្រៃឈើ និងយុទ្ធសាស្ត្របន្តបន្ទាប់ ទៅនឹងផលប៉ះពាល់ទាំងនោះ។ លទ្ធផលនៃការសិក្សានេះមានភាពស្រដៀងគ្នាទៅនឹងការរកឃើញរបស់ Kirby, M., M. Mainuddin, and J ។ Eastham (2009) នៃគំរោងប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅតំបន់មេគង្គ ដែលផ្តោតសំខាន់ លើផលប៉ះពាល់លើវិស័យកសិកម្ម និងការបន្តបន្ទាប់ តាមរយៈការប៉ាន់ប្រមាណអំពីផលប៉ះពាល់ ពីការប្រែ

ប្រួលអាកាសធាតុ នៅចំពោះមុខរបបដលសាស្ត្រនៅទន្លេមេគង្គ ដោយប្រើប្រាស់គំរូ ដំណាំ វារីជាតិ បង្កើតឡើង ដោយអង្គការស្បៀង និងកសិកម្ម។ ការស្រាវជ្រាវនេះក៏បាន បញ្ចូលផងដែរនូវការស្រាវជ្រាវ ផ្សេងៗទៀត អំពី ផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុលើវិស័យកសិកម្ម ត្រី និងសន្តិសុខស្បៀង និងយុទ្ធ សាស្ត្របន្សុំដោយ Kirby, M., M. Mainuddin, and J. Eastham (2009)។

ការស្រាវជ្រាវអំពីវិស័យគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ មានមូលដ្ឋានលើកម្មវិធីដែលជាប់ទាក់ ទងគ្នាមួយជាមួយ កម្មវិធីសេដ្ឋកិច្ច និងបរិស្ថានសំរាប់តំបន់អាស៊ី ភាគអាគ្នេយ៍ (EEPSEA)។ កម្មវិធី (EEPSEA) បានផលិតឯកសារស្រាវ ជ្រាវជាច្រើនផ្នែក ដែលបានបង្កើតនូវផែនទី សមាសធាតុមួយសំរាប់ការប៉ាន់ប្រមាណភាពងាយរងគ្រោះ: ផែនទី បង្ហាញពីហានិភ័យ ទាក់ទងនឹងអាកាសធាតុ ផែនទីបង្ហាញអំពីផលប៉ះពាល់លើមនុស្ស និងអេកូឡូស៊ី និងផែនទី បង្ហាញអំពីសមត្ថភាពបន្សុំ ដែលស្របទៅនឹងក្របខ័ណ្ឌប៉ាន់ប្រមាណភាព ងាយរងគ្រោះ នៃក្រុមការងារអន្តររដ្ឋា ភិបាលស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (IPCC) របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។

វិស័យថាមពល បើទោះជាសកម្ម ប៉ុន្តែមិនសូវជាប់លាប់ ជាមួយការស្រាវជ្រាវដែលកំពុង ធ្វើក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងធនធានទឹក។ អង្គការ (GERES) មានភាពសកម្មក្នុងការពិសោធន៍ ទៅលើថាមពលប្រព័ន្ធកំដៅព្រះអាទិត្យ បច្ចេកទេសចម្អិន និងដីវត្សនៈ: ការអភិវឌ្ឍ ដីវម៉ាស និងព្រៃសង្គម និងប្រពលវប្បកម្មកសិកម្ម ការគ្រប់គ្រងទឹក និងដីធ្លី និងការចាត់ ចំណាត់ថ្នាក់នៃបច្ចេកវិជ្ជាប៉ាន់ប្រមាណទាក់ទងដល់ការព្យាករ និងភាពងាយរងគ្រោះក្នុង បរិបទនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលនេះ។

វាពិតជាសំខាន់ដែលត្រូវធ្វើការកត់សំគាល់ថា ភោគទ្រព្យទាំងឡាយនៃការស្រាវជ្រាវ កំពុងបន្តកើតមានជាហូរ ហែអំពីការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ធ្វើឡើង ដោយ “មនុស្ស”។ ការបន្សុំទាំងនោះអាចចាត់ទុក ថាជាការគាំទ្រចំពោះបច្ចេកវិជ្ជា “រូបវន្ត” នៃការបន្សុំដែលលើកឡើងមកនេះ។ ជាឧទាហរណ៍ វិទ្យាស្ថានគ្រប់គ្រង ធន ធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួមពីសហគមន៍ (CBNRM LI) កំពុងស្ថិតក្នុងដំណើរការ អនុវត្តគំរោង ទាក់ទង នឹង ផលដល់ និងព្រៃឈើ វិទ្យាស្ថាននេះក៏បានផ្តោតប្រធាន បទស្រាវជ្រាវរបស់ខ្លួនលើរបៀបដែលសហគមន៍នេសាទ និង ការប្រតិបត្តិផ្នែកព្រៃ ឈើ ត្រូវបានឃ្នាំមើលដោយសហគមន៍ និងនៅកំរិតជាតិ។ គេក៏បានបញ្ជាក់បន្ថែម

សំរាប់អ្នកជាច្រើនគិតថាតួនាទីរបស់វេទិកាសំខាន់
ត្រូវបានប្រើប្រាស់ ៧៩ ពលលើ អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ
ដោយផ្តល់ភស្តុតាង និងបទពិសោធន៍ជាក់លាក់

ប្រួលអាកាសធាតុ នៅចំពោះមុខរបបដលសាស្ត្រនៅទន្លេមេគង្គ ដោយប្រើប្រាស់គំរូ ដំណាំ វារីជាតិ បង្កើតឡើង ដោយអង្គការស្បៀង និងកសិកម្ម។ ការស្រាវជ្រាវនេះក៏ បានបញ្ចូលផងដែរនូវការស្រាវជ្រាវ ផ្សេងៗទៀត អំពី ផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួល អាកាសធាតុលើវិស័យកសិកម្ម ត្រី និងសត្វសុខស្បៀង និងយុទ្ធ សាស្ត្របន្សុំដោយ Kirby, M., M. Mainuddin, and J. Eastham (2009)។

ការស្រាវជ្រាវអំពីវិស័យគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ មានមូលដ្ឋានលើកម្មវិធីដែលជា បំណែកទន្ទឹមគ្នាមួយជាមួយ កម្មវិធីសេដ្ឋកិច្ច និងបរិស្ថានសំរាប់តំបន់អាស៊ី ភាគអាគ្នេយ៍ (EEPSEA)។ កម្មវិធី (EEPSEA) បានផលិតឯកសារស្រាវ ជ្រាវជាច្រើនផ្នែក ដែលបាន បង្កើតនូវផែនទីសមាសធាតុមួយសំរាប់ការប៉ាន់ប្រមាណភាពងាយរងគ្រោះ: ផែនទី បង្ហាញពីហានិភ័យ

ទាក់ទងនឹងអាកាសធាតុ ផែនទីបង្ហាញអំពីផលប៉ះពាល់លើមនុស្ស និងអេកូឡូស៊ី និងផែនទី បង្ហាញអំពីសមត្ថភាពបន្សុំ ដែលស្របទៅនឹងគ្រប់ខ័ណ្ឌប៉ាន់ប្រមាណភាព ងាយរងគ្រោះ នៃក្រុមការងារអន្តររដ្ឋា ភិបាលស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (IPCC) របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។

វិស័យថាមពលបើទោះជាសកម្មប៉ុន្តែមិនសូវជាប់លាប់ ជាមួយការស្រាវជ្រាវដែលកំពុង ធ្វើក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងធនធានទឹក។ អង្គការ (GERES) មានភាពសកម្មក្នុងការពិសោធន៍ទៅលើ ថាមពលប្រព័ន្ធកំដៅព្រះ អាទិត្យ បច្ចេកទេសចម្អិន និងជីវឥន្ធនៈ ការអភិវឌ្ឍ ជីវម៉ាស និងព្រៃសង្គម និងប្រពលវប្បកម្មកសិកម្ម ការគ្រប់គ្រងទឹក និងដីធ្លី និងការចាត់ចំណាត់ថ្នាក់នៃបច្ចេកវិទ្យាប៉ាន់ប្រមាណទាក់ទងដល់ការព្យាករ និងភាពងាយរងគ្រោះក្នុង បរិបទនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលនេះ។

វាពិតជាសំខាន់ដែលត្រូវធ្វើការកត់សំគាល់ថា ភោគទ្រព្យទាំងឡាយនៃការស្រាវជ្រាវ កំពុងបន្តកើតមានជាប្រចាំ ហើយអំពីការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ធ្វើឡើង

ដោយ “មនុស្ស”។ ការបន្សុំទាំងនោះអាចចាត់ទុក ថាជាការគាំទ្រចំពោះបច្ចេកវិទ្យា “រូបវន្ត” នៃការបន្សុំដែលលើកឡើងមកនេះ។ ជាឧទាហរណ៍វិទ្យាស្ថានគ្រប់គ្រង ធនធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួមពីសហគមន៍ (CBNRM LI) កំពុងស្ថិតក្នុងដំណើរការអនុវត្តគំរោង ទាក់ទង នឹង ជលជល និងព្រៃឈើ វិទ្យាស្ថាននេះក៏បានផ្តោតប្រធានបទស្រាវជ្រាវរបស់ខ្លួនលើរបៀបដែលសហគមន៍នេសាទ និង ការប្រតិបត្តិផ្នែកព្រៃ

ឈើ ត្រូវបានឃើញដោយសហគមន៍ និងនៅក្នុងភូមិជាតិ។ គេក៏បានបញ្ជាក់បន្ថែម ផងដែរលើ របៀបលើកកម្ពស់ សិទ្ធិ តួនាទី ការទទួលខុសត្រូវ និងផលប្រយោជន៍របស់អ្នកនេសាទតូចតាច ជាពិសេសស្ត្រី។ សំរាប់វិទ្យាស្ថានគេគិតថាការស្រាវជ្រាវទាំងនេះពិតជា មានសារៈសំខាន់និងអាចប្រើប្រាស់ដោយ សហគមន៍ គ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ពេលគេគិតពីការពង្រីកបន្ថែម និងការទាញចេញនូវការប្រតិបត្តិពេញលេញគឺ ការប្រតិបត្តិ

នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ មិនទាន់មានវេទិកា និងបណ្តាញគ្រប់គ្រាន់នៅកម្ពុជាដែលអនុវត្តការងារ បន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ សំរាប់បុគ្គលិក អភិវឌ្ឍន៍ប្រើប្រាស់ វិទ្យាស្ថានទំនើបនៅឡើយ។

ដែលផ្តល់នូវជំរើសដល់សហគមន៍ជនបទក្រីក្រដើម្បីដោះស្រាយ និងពង្រឹងភាព សុំរបស់គេទៅនឹងអាកាសធាតុ និងសេនារីវិទ្យាប្រែប្រួលរបស់វា (pers com., CBNRM LI)។

៣.២ ការពង្រឹងតម្រូវការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ការចាប់ផ្តើមជាមួយចំណេះដឹងអំពីអាកាសធាតុ នៅប្រទេសកម្ពុជា បើនិយាយជាទូទៅ និងនិយាយដោយចំពោះ នាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (CCD) ត្រូវការនូវទិន្នន័យ អំពីអាកាសធាតុប្រកបដោយគុណភាព ក្នុងការជួយ ជំរុញ ការបង្កើតការព្យាករ និង សេនារីវិទ្យាប្រែប្រួលអាកាសធាតុដ៏ប្រសើរមួយ។ ទិន្នន័យខ្លះមានរក្សាទុកតាំងពី ទសវត្សរ៍ ទី៨០ នៅនាយកដ្ឋានឧតុនិយម និងមានលើឯកសារ (ក្រដាស)។ ការធ្វើឱ្យមានទិន្នន័យ ឌីជីថល ដោយ នាយកដ្ឋានឧតុនិយមពិតជាសំខាន់សំរាប់ការ ទំនាក់ទំនងប្លាក់ជាតិលើកទី២ ដែលរៀបចំ ដោយនាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ សមត្ថភាពអង្កេតរបស់នាយកដ្ឋានឧតុនិយម ក្រោយមកអាចត្រូវពង្រឹងបន្ថែម ដោយ ហេតុថា ការដែលមានទិន្នន័យត្រឹមត្រូវនិងជួយឱ្យមានការព្យាករគំរោងប្រសើរផង ដែរ ឧទាហរណ៍ ការធ្វើគំរូអាកាសធាតុ ការចាត់អាទិភាពគំរោង និងប្រព័ន្ធផ្តល់សញ្ញា ព្រមានជាមុន។ នៅមានការបន្តក្នុងផ្នែកខ្លះនៃការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងផ្សេងទៀត ដូច ជាការគ្រប់គ្រងទិន្នន័យអាកាសធាតុ ការព្យាករ និងការធ្វើទំនើបកម្មស្ថានីយ៍ព្យាករ

ការយល់ដឹងរបស់ប្រទេសកម្ពុជា អំពីការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅក្នុងខ្លួនឡើយ បើទោះជាមានការលេចឡើងនូវអ្នកជំនាញជាច្រើន ប៉ុន្តែបើនិយាយពីទូទាំងប្រទេសវិញ បើទោះអ្នកដែលបានផ្តល់ភារកិច្ចឱ្យបំពេញការងារស្រាវជ្រាវអំពីតំរូវការ និងការអនុវត្ត គំនិតបន្សុំនេះក្តីគង់នៅមានចំណោទជាច្រើនដែលត្រូវការស្រាយបំភ្លឺ

Photo credit: AIT/UNEP RRCAP/Serena Fortuna

អាកាសធាតុ ឱ្យមានលក្ខណៈស្វ័យប្រវត្តិ (Danida, 2008)។

ការប្រឈមទៅនឹងការបន្តអភិវឌ្ឍន៍ចំណេះដឹងអំពីគំរូអាកាសធាតុនោះ គឺការទាញយកប្រព័ន្ធទាំងឡាយ បញ្ចូលទៅក្នុងទិដ្ឋភាពដលសាស្ត្រ ដើម្បីឱ្យមានភាពងាយស្រួលប្រើ និងអនុវត្តបានដោយស្ថាប័នដូចជា ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម។ មានការស្នើបន្ថែមទៀតផងដែរថាការប្រតិបត្តិ នៃ គំរូអាកាសធាតុ ត្រូវធ្វើក្នុងទំរង់ដែលងាយស្រួលប្រើប្រាស់ ជាក់ស្តែងគេត្រូវប្រើពេលស្ទើរតែ ២ ឆ្នាំដើម្បីរៀន អំពីការប្រើប្រាស់គំរូនេះ (pers com., RUPP)។ ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ ក៏មានការស្នើឱ្យមានការធ្វើទំនើបកម្មក្នុងការនាំយកចំណេះដឹង ឬប្រព័ន្ធរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ទៅកាន់កិរតមូលដ្ឋាន សំរាប់សហគមន៍ ឬកសិករប្រើប្រាស់ ដើម្បី ជួយពួកគេធ្វើការកែសំរួលនៅនឹងកន្លែងលើគំនិតដួងដើមបង្កើនផលិតភាពស្របតាមលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុទូទៅមួយ (pers com., MAFF-Fisheries Administration)។

មានអនុសាសន៍ខ្លះបានស្នើសុំឱ្យ គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (NCCC) បង្កើតនូវ ដំណើរការនៃការប្រមូល និងវិភាគទិន្នន័យរួមបញ្ចូលគ្នាវិញមាំមួយព្រមទាំងយន្តការសំរាប់ការវិភាគទិន្នន័យទាំងនេះ ទៅគ្រប់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។ ដំណើរការនេះគួរធ្វើឱ្យស្របគ្នានឹងការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលចាត់ទុកថាជាក្របខ័ណ្ឌសំរាប់ប្រមាណ និងចាប់ផ្តើមឆ្លើយតប និងក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ មានភាព បទបែនគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបញ្ចូលទៅក្នុងប្រព័ន្ធដំណើរការសំរាប់ការធ្វើផែនការ និងការគ្រោងថវិកាឆ្នាំវិស័យ ជាក់ ស្តែង វាជាប្រព័ន្ធចំរុះសំរាប់ការកសាងផែនការ (Pers com., UNDP)។

ស្តែងចេញពីដំណើរការពិគ្រោះយោបល់មានការកត់សំគាល់យ៉ាងខ្លាំងក្លាថា ការសិក្សាប្រភេទនេះ ត្រូវតែអាចយកទៅប្រើប្រាស់បាន និងទៅដល់កិរតសហគមន៍ដែលជាញឹកញាប់មិនធ្លាប់ទទួលបាននៅឡើយ។ បញ្ហាបន្ថែម ទៀតមានលើការធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីឱ្យលទ្ធផលនៃការសិក្សាអាចប្រតិបត្តិ បានជាទូទៅ-ពោលគឺជាឯកសារជា ភាសាមូលដ្ឋាន ដែលពុំចាំបាច់តម្រូវឱ្យមានចំណេះដឹង “អានអក្សរ” ជាសមត្ថភាពដើម្បីប្រើប្រាស់វា។ គ្រប់ផ្នែក បានផ្តល់តំលៃដ៏វិសេសវិសាលលើកិច្ច

ខំប្រឹងប្រែងរបស់អ្នកស្រាវជ្រាវកសិកម្ម និងស្នើឱ្យមានការស្រាវជ្រាវ ច្រើនថែមទៀត លើគ្របវិស័យនៃបច្ចេកវិទ្យាអនុវត្តទាំងអស់។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយការ វិភាគ ទិន្នន័យស្រាវជ្រាវ តែងតែមានការលំបាកសំរាប់អ្នកប្រើប្រាស់យល់ ឬភាពមិនស្របគ្នា នៃ “ក្រមបទដ្ឋាន” ជាការ បណ្តាលឱ្យ ការចែករំលែកព័ត៌មានជាមួយអ្នកដទៃ ទៀត លំបាកវិភាគ ដែលប្រការនេះ នាំឱ្យសារៈប្រយោជន៍របស់ខ្លួនសារ និងបរិបទ ទាំងឡាយរបស់ការស្រាវជ្រាវជួបការលំបាកយកទៅប្រើប្រាស់ ឬសូម្បី ពិបាករៀន ជាក់ស្តែងមិនដឹង ប្រើនៅទីណា និងប្រើប្រាស់ដោយរបៀបណា។ ចាប់ពីពេលនេះតទៅ គេត្រូវធ្វើ ការកែលម្អសមត្ថភាពនៃ ការស្រាវជ្រាវ ដែល ត្រូវការស្នើរនៅគ្របវិស័យ (pers com., RUPP)។

ទស្សនៈអំពីប្រព័ន្ធដលិតកម្មផលជលនិងវារីវប្បកម្ម មានតំរូវការយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការ កសាងលើបទពិសោធន៍ ពីអតីតកាល និងបច្ចុប្បន្នកាលដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពសុំ ចំពោះអាកាសធាតុ។ អ្វីដែលជាកង្វះខាតទាក់ទងនឹងការ ស្រាវជ្រាវនាពេលបច្ចុប្បន្ន នេះ តំរូវឱ្យមានការកែលម្អដលិតភាពប្រព័ន្ធទឹកភ្លាវ និងទឹក អែសត្វរីន-ជាបច្ចេកវិទ្យា ដែលផ្តោតការចាប់អារម្មណ៍ ខ្លាំងលើការរៀនសូត្រអំពី អេកូឡូស៊ី ការកាន់កាប់ និងភាពជាស្ថាប័ន។ ដើម្បីសំរេចគោលដៅនេះ គប្បីវិនិយោគលើប្រព័ន្ធដលិតកម្ម បន្ទាប់បន្សំដែលត្រូវការ -ពោលគឺការធ្វើឱ្យមានតុល្យភាព រវាងការអនុវត្តការចិញ្ចឹម សត្វ និងការចិញ្ចឹមត្រីខ្នាតតូចៗ -អ្វីដែលត្រូវការគឺចំណេះដឹងអំពីរបៀបអនុវត្ត (pers com., MAFF-Fisheries Administration)។

ដ្យាក្រាបទៅនឹងកសិករ និងប្រជានេសាទដែលប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតខ្នាតតូចៗ
ការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ គឺពិតជាទាក់ទងនឹងការបង្កើនសន្តិសុខ នៃមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិត។ ធ្វើរបៀបនេះជាដំបូងត្រូវកំណត់ នូវសក្តានុពល និងតំរូវការ សំរាប់ការចិញ្ចឹមជីវិតក្នុងដំណើរអន្តរកាលឆ្ពោះទៅកាន់ក្របខ័ណ្ឌនៃការបន្ស៊ាំទៅ នឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឧទាហរណ៍ ការបង្កើនជំនាញ និងអប់រំ ប៉ុន្តែ អ្វីដែលរិតតែសំខាន់ គឺការយល់ដឹងអំពីកត្តា និងលក្ខខណ្ឌដែលបង្កឱ្យមានកង្វះភាព ជាតំណាង និងមតិយោបល់របស់ដលិតករតូចតាច ក្នុងការធ្វើផែនការ បន្ស៊ាំទៅនឹង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុលំដាប់ជាតិ និងលំដាប់មធ្យម។

មានការស្នើទៀតថា គ្រប់ចំណេះដឹង និងប្រព័ន្ធ ឬយន្តការទាំងឡាយពិតជាតំរូវឱ្យ មានការពង្រឹងបន្ថែមឱ្យសម ស្របទៅនឹងសមត្ថភាពរបស់ផលិតករតូចតាច ក្នុងវិស័យ នៃការបន្តកម្រិតមូលដ្ឋាន និងគំនិតផ្តួចផ្តើមថ្មីៗក្នុងវិស័យ កសិកម្ម និងប្រព័ន្ធផលិតកម្ម ផលផល ជាពិសេសក្នុងកាលៈទេសៈនៃការកើនឡើងនូវជាតិប្រៃក្នុងទឹកសាប។ អ្វី ដែលត្រូវការផងដែរគឺឧបករណ៍សំរាប់ធានាសន្តិសុខអ្នកប្រើប្រាស់ និងការទទួលបាន ប្រកបដោយសមធម៌ចំពោះ ភោគទ្រព្យ និងហេត្តារចនាសម្ព័ន្ធផ្សេងទៀត និងមធ្យោ បាយក្នុងការបង្កើនលទ្ធភាពទទួល និងប្រើប្រាស់ព័ត៌មាន ផ្នែក វិទ្យាសាស្ត្រអំពី សណ្ឋានអាកាសធាតុ និងធាតុអាកាសនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។ ដោយហេតុថានៅមានភាព មិនច្បាស់លាស់ខ្លះអំពីសន្តិសុខនៃការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត របស់ប្រជាជនសាទ និង កសិករតូចតាច ទើបធ្វើឱ្យមាន ការគំរាម ចំពោះការឆ្លើយតបទៅនឹងការបន្តកម្រិតចំពោះ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ពេលដែលគេបញ្ចូលវាជាមួយ បញ្ហាសង្គម និងបរិស្ថាន ដទៃទៀត (pers com., MAFF-Fisheries Administration)។

ដូចដែលបានពិភាក្សាមកនេះ មានតំរូវការយ៉ាងខ្លាំងផងដែរសំរាប់ការបង្កើនមូលដ្ឋាន ចំណេះដឹងសំរាប់គាំទ្រដល់ ការសំរេចចិត្ត។ មូលដ្ឋានចំណេះដឹងទាំងនេះរួមមាន ១. កែលំអការត្រួតពិនិត្យ ២. កែលំអផែនទីធនធានទឹក ក្រោមដី និងការចងក្រង ចំណេះដឹងមានស្រាប់ (ប៉ុន្តែ នៅមិនរៀបរយ) អំពីទឹកក្រោមដីដែលមាននិងគុណភាព របស់វា ៣. កែលំអភាពអាចរកបាន និងលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ទិន្នន័យសំរាប់ដំណើរការ ការសំរេចចិត្ត និង ៤. ប្រព័ន្ធគាំទ្រសំរាប់ការរួមបញ្ចូលគ្នា និងការពង្រឹងសមត្ថភា គ្រប់គ្រងនៅកំរិតឃុំ និងខេត្ត និងនៅកំរិតធារា សាស្ត្រ។ ការពង្រឹងចំណេះដឹង និងសមត្ថភាពស្របជាមួយមូលដ្ឋាននេះ អាចធ្វើឱ្យមានការគាំទ្រយ៉ាងសមស្រប ចំពោះយន្តការប្រតិបត្តិ ព្រមទាំងជួយផលិតករកសិកម្មធ្វើការសំរេចចិត្តថា តើត្រូវ ដាំដុះដំណាំរបស់ពួកគេនៅ ពេលណា និងដោយរបៀបណា ឧទាហរណ៍ ព័ត៌មាន ទាន់ពេលអំពីកំរិតទឹក និងភ្លៀង ការព្យាករណ៍ពេលខ្លីនៃ កំរិត ទឹក និងភ្លៀងនិងការ ព្យាករណ៍ទឹកជំនន់នៅរដូវវស្សា (Watt, B., 2009) (personal com collective consultation response)។

ប្តូរការយកចិត្តទុកដាក់មកកាន់ការបន្ថយ, គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា ពិតជាបាន ផ្តល់នូវការណែនាំសំរាប់ការសាងសង់សាលារៀន ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ បញ្ហាទាក់ទងនឹងការបន្ថយគ្រោះ មហន្តរាយ មិនត្រូវបានគេបញ្ជាក់ ច្បាស់ក្នុងការសាងសង់សាលារៀនថ្មីៗនេះ ក្រោមជំនួយឧបត្ថម្ភពីគំរោងរបស់ធនាគារ ពិភពលោក និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីនោះទេ។ សំរាប់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ពិតជានៅត្រូវការ ឱ្យមាននូវគោលការណ៍ណែនាំ និងក្រមបទដ្ឋានសាងសង់ ជាក់លាក់មួយ ដែលរួមបញ្ចូលនូវវិធានការបន្ថយគ្រោះមហន្តរាយនៅឡើយ។ អ្វីដែលសំខាន់ជាងនេះទៀត គឺគោលការណ៍ណែនាំទាំងនេះ ត្រូវអនុញ្ញាតដោយក្រសួង រៀបចំដែនដីនគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ MoLMUPC ដោយមានការពិគ្រោះយោបល់ ជាមួយក្រសួងសាធារណៈ ការ និងដឹកជញ្ជូន MPWT និងស្ថាប័នបូកស្រុកពាក់ ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត។ ដោយជ្រាបទៅនឹង “កង្វះខាត” នេះ បត់បែនឱ្យមានការបង្កើត នូវការណែនាំបន្ថែមទៀតសំរាប់ការធ្វើដែនការគ្រាអាសន្ននៅក្នុងសាលារៀន (ADPC, 2008)។ មានការស្នើសុំដើម្បីរៀបចំការណែនាំនេះគេត្រូវពិគ្រោះយោបល់ ជាមួយកាកបាទក្រហមកម្ពុជា។ លើសពីនេះទៀត ដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ត្រូវ ចង្អុលបង្ហាញពីតម្រូវការពង្រីកវិសាលភាពនៃការអប់រំ អំពី ការបន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ នៅគ្រប់កំរិតទាំងអស់នៃប្រព័ន្ធអប់រំ ក៏ដូចជានៅក្នុងសហគមន៍ ពោលគឺមិនមែនតែ ចំពោះអ្នកដែលធ្លាប់ទទួលរងគ្រោះ ឬអ្នកដែលត្រូវបានចាត់អាទិភាពថាមានហានិភ័យ ភ័យខ្ពស់នោះទេ។

វិស័យគ្រប់គ្រងសុខភាព និងអាហារូបត្ថម្ភសហគមន៍ ជាវិស័យដែលអាច និងត្រូវបាន គេស្នើដាក់ជាចំណុចចាប់ផ្តើម សំរាប់ការបន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ (Mony, K., and C. Thou, (2007) in their paper ‘Health Impacts of Climate Variability and Change in Cambodia’)។ ក្នុងចំណោមស្ថាប័នស្រាវជ្រាវទាំងឡាយ រួមមានទាំងក្រសួងសុខាភិបាលជាដើម បានកំណត់ឃើញមានតម្រូវការដើម្បីពង្រឹងរវាងការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនង បញ្ឈប់ការប្រតិបត្តិ ការបន្ត ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងភាពសុំរបស់ សហគមន៍ចំពោះផលលំបាកផ្សេងៗកើតមានលើសុខភាពនិងជលិតភាពនៅគ្រប់វិស័យទាំងអស់ (MoH, 2008, and Resurreccion, B. P., Sajor, E. E. and E. Fajber, 2008.)។

ចំណែកឯ អង្គការអុកស្វាមីវិញ ការបន្តរុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុជាបញ្ហា អភិវឌ្ឍន៍ ជនបទ ដែលតំរូវឱ្យមានការឆ្លើយតប ដែលនឹងបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រ និងជំរើស ដោះស្រាយប្រកបដោយវិជ្ជមាន សំរាប់ ការបន្តរុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

សំរាប់យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត បានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់អំពីតំរូវការឱ្យមានការកំណត់ នូវការទាក់ទងគ្នារវាងអាទិ ភាពវិនិយោគ ទៅនឹងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយ ចីរភាព យន្តការលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួមសកម្មទាំង ពីផ្នែកឯកជន និងផ្នែក សាធារណៈ ក្នុងការទទួលយកនូវការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាដែលមាននិរន្តរភាពទាក់ទងនឹង ផលិតកម្មថាមពលប្រសិទ្ធិផលនិងការអភិរក្សព្រមទាំងយន្តការដើម្បីធានាថាការខិត ខំប្រឹងប្រែងទាំងឡាយពិតជា បានបង្កើតផលវ័ជ្ជាការច្បាស់លាស់ដល់ផ្នែកបរិស្ថានមូល ដ្ឋាន (EU-ASIA, 2008)។ ការយល់ឃើញទាំងនេះ ក៏បាន លើកឡើងផងដែរពីសំណាក់ អ្នកដែលបានចូលរួមក្នុងដំណើរការពិគ្រោះ ក្នុងការសិក្សាទំហំមួយនេះ។ ទោះជាយ៉ាង ណាក៏ដោយ ពួកគេបានចាត់ទុកគំនិតចុងក្រោយនេះ ថាជាការបោះដំហានមួយ ដោយអំពាវនាវឱ្យមាន ដំណើរការនេះក្លាយជាស្ថាប័នមួយ (ជាការរួមបញ្ចូលគ្នានៃ ចំណេះដឹង និងប្រព័ន្ធផ្សេងៗ) ដែលនាំយកសហគមន៍ ទៅកាន់វិស័យជាក់ស្តែងមួយ នៃយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត និងយន្តការទីផ្សារខ្ពស់នៃកាបូនិចផ្សេងទៀតដោយផ្ទាល់ក្នុង នាមជាអ្នកចូលរួមដែលមានសិទ្ធិចំពោះសប្បទានទាំងនោះ។

កំណត់កង្វះខាតចំណេះដឹងអំពីការបន្តរុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជាការ ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់សំខាន់ មួយចំពោះការងារដែលបានអនុវត្តដោយក្រុមបច្ចេក វិជ្ជាវិទ្យាសាស្ត្របរិស្ថាន អន្តរជាតិ និងក្រុមបច្ចេកវិជ្ជាវិទ្យា សាស្ត្រនៃចល័តការសិក្សា ស្រាវជ្រាវរបស់ពួកគេមានការចង្អុលបង្ហាញលើកង្វះខាតយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការយល់ដឹង យុទ្ធសាស្ត្រស្វ័យប្រវត្តិនៅកំរិតបុគ្គលនិងកំរិតគ្រួសារ និងអំពីប្រព័ន្ធទាំងឡាយដែល អាចជួយដោយផ្ទាល់ និងដោយប្រយោលសំរាប់ការបន្តរុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ។ (Resurreccion, B. P., Sajor, E. E. and E. Fajber, 2008)។

ចំណែកឯផ្នែកអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលវិញចលនាការងារប្រាក់ចំណូលនិងអន្តរប្រទេសនីត្រូវបានគេមើលឃើញថា ជាយុទ្ធសាស្ត្រស្រដៀង រួមប្រវត្តិដ៏សំខាន់សំរាប់ការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

តាមទស្សនៈពីក្នុងតំបន់ មជ្ឈមណ្ឌល START ប្រចាំតំបន់អាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍ បានគាំទ្រចំពោះគំនិតផ្តួចផ្តើមស្រាវជ្រាវ ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រទៅលើផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងយុទ្ធសាស្ត្របន្ត ដែលទាក់ទងនឹងការធ្វើវិមជ្ឈការនៃការគ្រប់គ្រងធនធានទឹក និងដីធ្លី នៅក្នុងតំបន់មេគង្គ ដោយរួមសហការជាមួយគណៈកម្មាធិការទន្លេមេគង្គ។ តាម Tyler, S., and L. Fajber (2009) បានស្នើថាការជួបផ្តួចផ្តើមគំនិតទាំងនេះបានផ្តល់នូវឱកាសសំរាប់ ការពង្រឹងសមត្ថភាពនៃការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុថ្នាក់តំបន់តាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និង ការរៀនសូត្រ ដែលពេលបច្ចុប្បន្ននេះមានកំរិតទំហំ និងបរិមាណ ដោយសារកំរិតនៃគំនិតឆ្លើយតបថ្នាក់ជាតិលើការចែករំលែកព័ត៌មានទាក់ទងដល់ធនធានទឹក។ គ្រប់គ្រងវារ្យជាកង្វះខាតនូវប្រព័ន្ធមួយក្នុងការកសាង ភាពដើម្បីបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅប្រទេសក្នុងអាងទន្លេមេគង្គ។ ដោយឡែកគណៈកម្មាធិការទន្លេមេគង្គក៏មានការប្រឈមផងដែរក្នុងការធ្វើឱ្យមានតុល្យភាពរវាងការអភិវឌ្ឍធនធាន និងការកសាង ផែនការរបស់ខ្លួនជាមួយនឹងតំរូវការដើម្បីគ្រប់គ្រងផលប៉ះពាល់។ ការលំបាកទាំងនោះមានជាពិសេសលើការ ចាត់ចែង ពិព្រោះគណៈកម្មាធិការនេះមិនមានការទទួលខុសត្រូវផ្នែកនយោបាយជាផ្លូវការចំពោះអ្នកដែលរង ផលប៉ះពាល់ដោយ គំរោងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានរបស់ខ្លួនទេ។ (Tyler, S., and L. Fajber, 2009)។

សំរាប់មួយភាគធំនៃកសាងដែលយើងបានពិនិត្យសិក្សា និងពិគ្រោះបានស្នើឡើងជាញឹកញយ។ អំពីតំរូវការឱ្យមានជា “រចនាសម្ព័ន្ធ” ច្បាស់លាស់នូវអ្នកទាំងឡាយដែលមានសមត្ថភាពអនុវត្ត និងគាំទ្រដល់ការបង្កើត និងបង្កើនចំណេះ ដឹងអំពីការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ បច្ចុប្បន្ននេះ នៅមិនទាន់មានបណ្តាញ និងវេទិកាគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយនៅកម្ពុជា សំរាប់ការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អាចប្រើប្រាស់ក្នុង ការជួបជុំគ្នា បច្ចុប្បន្ននេះធ្វើសកម្មភាព។

វេទិកា និងបណ្តាញខ្លះដែលមានហាក់ដូចជាសំរាប់តែអ្នកជំនាញ និងមិន មែនសំរាប់អ្នកដែលបំពេញ "តួនាទីប្រចាំថ្ងៃ" នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ក្រៅទីក្រុងភ្នំពេញទេ។ យើងអាច កំណត់សំគាល់ថា វាមិនត្រឹមតែជារចនាសម្ព័ន្ធដើម្បីរក្សាទុកព័ត៌មានតែប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ វាក៏អាចប្រើសំរាប់សំរួល សំរួលការកសាងសមត្ថភាពនៅថ្នាក់ជាតិ ជាពិសេសថ្នាក់ឃុំដើម្បីកែលំអភាពទទួលបាន និងការឆ្លើយតបចំពោះ ការគ្រោងនៃគំរោងបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងដំណើរការសំរេចចិត្ត (pers com., collective consultation response)។ បើស្ថានភាពនេះអាចកើតឡើងបាននោះគេសូមផ្តល់អនុសាសន៍ថាវាគួរតែទទួលបាន ការណែនាំដោយ "គោលនយោបាយ" ដើម្បីធានាថាគ្រប់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ចំពោះគំនិតបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឬអ្នកទាំងឡាយណាដែលដាក់ស្នើគំនិតទៅសហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយ ពិតជាមានជំនាញ និង សមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន មានដូចជា ការធ្វើឱ្យមានភាពជាស្ថាប័ន សហគមន៍អ្នកប្រតិបត្តិ (COP) ដែលមានគុណវុឌ្ឍិគ្រប់គ្រាន់ (pers com., CBNRM LI)។

៤.០ យុទ្ធសាស្ត្រកសាងសមត្ថភាព

៤.១ ការកំណត់កង្វះខាតសមត្ថភាព និងអាទិភាព

ដើម្បីកំណត់នូវកង្វះខាតផ្នែកសមត្ថភាពក្នុងការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដោយផ្ទាល់ ការសិក្សានេះ បានរៀបចំធ្វើសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ថ្នាក់ជាតិមួយ-ដោយផ្អែកលើខ្លឹមសារឯកសារដែលបានពិនិត្យស្រាវ ជ្រាវ និងលទ្ធផលនៃការសំភាសន៍ជាមួយបុគ្គលសំខាន់ៗ។ ក្រុមអ្នកចូលរួមក្នុងសិក្ខាសាលានេះក៏បានចោទសួរឡើងអំពី ១. តើសមត្ថភាពអ្វីខ្លះដែលត្រូវការដើម្បី ដោះស្រាយគោលបំណងបំពេញកង្វះខាតនេះ ទី ២.តើនរណា ដែលគេត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ដើម្បីកសាងសមត្ថភាព ទី ៣. នរណាជាអ្នកប្រើប្រាស់ចំណេះដឹង,សមត្ថភាពទាំងនេះនិងទី ៤. វិធីសាស្ត្រដែលតម្រូវការកសាងសមត្ថភាពទាំងនេះត្រូវអនុវត្ត។ បើទោះជាដំណើរនៃការ ពិគ្រោះនេះត្រូវបានគេយល់ដឹងក្តី ក៏មានភស្តុតាងខ្លះដែលបង្ហាញថាមានកង្វះខាតផ្នែកចំណេះដឹងមូលដ្ឋានអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងចំណេះដឹងអំពីការបន្សុំក្នុងចំណោមអ្នកចូលរួមក្នុងសិក្ខាសាលានេះ ដើម្បីផ្តល់ ព័ត៌មានជាក់លាក់អំពីអ្វីដែលកំពុងចោទសួរឡើងដោយវេទិកាបន្សុំនេះ។

ប្រការនេះបានបញ្ជាក់ឱ្យកាន់តែច្បាស់ពី តំរូវការសំរាប់ឱ្យមាន “វេទិកា” ព្រមទាំងបាន បញ្ជូនសារយ៉ាងច្បាស់ក្រឡែតមួយថា ការបង្កើតនូវវេទិកាអំពីការបន្ស៊ាំទៅនឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុណាមួយសំរាប់ប្រទេសកម្ពុជា គួរធ្វើឡើងជាដំហានៗ និងត្រូវ ឱ្យស្របជាមួយកំរិតចំណេះដឹងរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាដែលកំពុងមាន-ហើយត្រូវ ចាត់ទុកវាជាចំណុចចាប់ផ្តើម។

“ការសិក្សាទំហំមួយអំពីការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា: ការ ពិនិត្យស្រាវជ្រាវផ្នែកអក្សរសាស្ត្រ និងទស្សនៈរបស់អ្នកចូលរួម” ធ្វើឡើងសំរាប់ វេទិកាបន្ស៊ាំ កង្វះខាតផ្នែកកសាងសមត្ថភាពដើម្បី បន្ស៊ាំទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុត្រូវបានរកឃើញ និងចាត់ចូលជាក្រុមរួមមាន ក្រុមចំណេះដឹង ក្រុមប្រព័ន្ធនិងក្រុម គោលនយោបាយ។ ដើម្បីឱ្យកាន់តែច្បាស់ ខាងក្រោមនេះជាការណែនាំ ដើម្បីកំណត់ ជា បរិបទអំពីរបៀបដែល ក្រុមទាំងនេះត្រូវបានបកស្រាយក្នុងបរិបទនៃឯកសារសិក្សា នេះ និងជាមួយអ្នកដែលយើងបានពិគ្រោះយោបល់:

- ចំណេះដឹងអំពីការបន្ស៊ាំ: ព័ត៌មានដែលកសាងលើមូលដ្ឋានយុទ្ធសាស្ត្រសំរាល នោះគឺការកាត់បន្ថយផល ប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- ប្រព័ន្ធអំពីការបន្ស៊ាំ: ជាប្រព័ន្ធកសាងឡើង និងដាក់ចំណេះដឹងអំពីការបន្ស៊ាំ ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ទៅក្នុងការប្រើប្រាស់ទូលំទូលាយ និងប្រកប ដោយប្រសិទ្ធិផល និងជាប្រព័ន្ធ។
- រចនាសម្ព័ន្ធអំពីការបន្ស៊ាំ: ផ្នែកមួយដែលបំពេញមុខងារដូចជាកន្លែងផ្គុំ ក ចំណេះដឹងអំពីការបន្ស៊ាំទៅនឹង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងជាចំណុចរួមនៃ ការសំរស់រួល និងធ្វើអន្តរកម្មសំរាប់ការចែករំលែកចំណេះ ដឹង និងការកសាង សមត្ថភាពដោយផ្ទាល់និង
- គោលនយោបាយអំពីការបន្ស៊ាំ: ជាគោលនយោបាយដែលគាំទ្រការបង្កើត ការចែករំលែក ការប្រើប្រាស់ និងអភិបាលលើចំណេះដឹងអំពីការបន្ស៊ាំទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ - រួមទាំងតំរូវការឱ្យមានការ បង្កើតនូវគោលនយោ បាយថ្មីៗបន្ថែមទៀតផង។

ខាងក្រោមនេះជាការបង្ហាញអំពី “កង្វះខាត” សមត្ថភាពដែលជាអាទិភាព ដែលរក ឃើញអំឡុងពេលនៃសិក្ខាសា លាពិគ្រោះយោបល់និងការពិភាក្សាជាបន្តបន្ទាប់មក ទៀត។

កង្វះខាតផ្នែកចំណេះដឹងបន្តជាអាទិភាព និងគោលបំណង

១. មានតម្រូវការដើម្បីកសាងនូវការយល់ដឹងឱ្យច្បាស់អំពីរបៀបដែលបណ្តាញសង្គម និងស្ថាប័នក្រៅរដ្ឋការ ត្រូវប្រតិបត្តិ។ ការយល់ដឹងនេះនឹងធានាថាវិធានការ បន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលបាន អនុវត្ត យ៉ាងហោចណាស់ បានគិតគូរដល់សមធម៌សង្គម និងយេនឌ័រ និងបាននាំយកប្រសិទ្ធិផល ចិរភាព និងភាពអាចអនុវត្តបានទៅក្នុងដំណើរការនៃការបន្តនេះ។
២. នៅមានកង្វះខាតផ្នែកចំណេះដឹងដែលសមស្របសំរាប់ពង្រឹងប្រព័ន្ធដំណាំស្រូវ នៅកម្ពុជា ក្នុងបរិបទបំរែបំរួលអាកាសធាតុនៅឡើយ។ ការបំពេញកង្វះខាតនេះ នាំមកនូវការធានានូវសុវត្ថិភាពនៃ “ការដាំដុះ” ក្នុងបរិបទចំនួន ២ -នោះគឺ បរិបទប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចិរភាព។
៣. អវត្តមានផ្នែកចំណេះដឹងអំពីការបញ្ចូលទិន្នន័យអាកាសធាតុដែលងាយប្រើ ប្រាស់ជាមួយលក្ខណៈទាំងឡាយផ្នែកដលសាស្ត្រ និងធាតុអាកាស។ ភាពអាច រកបាននូវទិន្នន័យនេះនឹងសំរួលដល់ការបង្កើត និងកែ លំអការព្យាករ និង សេនារីយ៍ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដើម្បីសំរួលសំរួល ដឹកនាំការចាត់អាទិភាព និងការ អនុវត្តតម្រូវការនៃការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នៅនឹង កន្លែង។
៤. មានតម្រូវការដើម្បីកំណត់ឧបសគ្គរាងមិនឱ្យទទួលដោយជ័យចំពោះការធ្វើផែន ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្ម ជាតិ និងសុខភាព និងការបន្តដោយស្វ័យប្រវត្តិ ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ដោយការកំណត់ និងកាត់បន្ថយឧបសគ្គ ទាំងនេះជាបន្តបន្ទាប់ការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុអាចនឹងដំណើរ ការទៅមុខលឿន និងរបៀបដែលវាដំណើរការ អាចធានានូវការទទួលបាន ប្រយោជន៍ប្រកបដោយ សមធម៌នៃសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីការ គោរពសិទ្ធិមនុស្ស និងចិរភាពផ្នែកបរិស្ថាន។

កង្វះខាតផ្នែកប្រព័ន្ធបន្សុំជាអាទិភាព និងគោលបំណង

១. បច្ចុប្បន្ននៅមិនទាន់មានប្រព័ន្ធសមស្របណាមួយដើម្បី ដាក់បញ្ចូលការព្យាករណ៍អាកាស និងអាកាសធាតុជាមួយទំរង់ដែលសាស្ត្រសំរាប់ការប្រើប្រាស់ថ្នាក់ជាតិ ខេត្ត និងសហគមន៍-ឱ្យទៅជាប្រព័ន្ធតែមួយ នៅឡើយ។ ធ្វើដូច្នោះដើម្បីធានាថាចំណេះដឹងដែលបានបង្កើតទាក់ទងនឹងប្រធានបទនេះ ត្រូវបាននាំយក ទៅដល់កំរិតអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធិផល និងជាប់លាប់ ដោយសារប្រព័ន្ធនេះត្រូវបានគេបង្កើត និង ប្រើ ហើយកែលម្អក្នុងចំណោមក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធចំពោះការកសាងចំណេះដឹងទាំងឡាយ។
២. ដើម្បីធានាឱ្យមានការបន្សុំប្រកបដោយវិជ្ជមាន និងសមធម៌ នោះតម្រូវឱ្យមានការបង្កើតនូវការផ្តួចផ្តើមគំនិត បង្កើតប្រព័ន្ធមួយដែលសំរាប់សរុបការវិភាគទិន្នន័យឆ្លងវិស័យ ការចែករំលែចំណេះដឹង ការធ្វើផែន ការ និងការអនុវត្តការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ គេបានរំពឹងទុកថា ខណៈពេលដែល ចំណេះដឹងបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុត្រូវបានបង្កើត នោះខ្លឹមសារ និងការប្រើប្រាស់ចំណេះ ដឹងទាំងនេះនឹងត្រូវរក្សាទុកតាមផ្នែកនីមួយៗ។ ប្រការនេះ អាចនាំឱ្យការបន្សុំតាមផ្នែកដែលបង្កការ រារាំងដល់តម្រូវការនៃផ្នែកផ្សេងទៀត ឬវាមិនបានសំរួលដល់ការបន្សុំជាសមូហភាព និងទូលំ ទូលាយ។
៣. តម្រូវការឱ្យមានការបង្កើតនូវប្រព័ន្ធមួយដើម្បីបញ្ជ្រាបបរិស្ថាន ការចិញ្ចឹមជីវិត ការអប់រំ សុខភាព និងអាហារូបត្ថម្ភទៅក្នុងផែនការ និងការធ្វើយតបទៅនឹងការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ។ គុណតម្លៃត្រូវបាន គេឃើញមានប្រើប្រាស់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ប៉ុន្តែនៅមិនទាន់មានការបញ្ជ្រាបទៅគ្រប់វិស័យនៅឡើយ កង្វះខាតជាបន្តអំពីការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងកង្វះខាត យុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីសំរាលផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក៏ប្រហែលជានៅកើតមាន ឬមិនទាន់ បានកំណត់នៅឡើយ។ ប្រការនេះ នាំបណ្តាលឱ្យមានការប្រមើលមើលចំពោះសមត្ថភាពរបស់កម្ពុជាក្នុងការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុទៅអនាគតថាមានកំរិតមួយខ្សោយនៅឡើយ។

- ៤. ព័ត៌មានផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រអំពីការបន្តរំលោភទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុអាច រកបានប៉ុន្តែសំរាប់ករណីជាច្រើន ការស្វែងរក និងប្រើប្រាស់ព័ត៌មានអំពីធាតុ អាកាស សណ្ឋាននៃអាកាសធាតុ និងការបន្តរំលោភ ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុនៅកំរិតមូលដ្ឋានត្រូវបានគេមើលឃើញថាមានលក្ខណៈអរូបិយ និងគ្មាន ការបទបែន។ មានតំរូវការឱ្យមានប្រព័ន្ធដែលធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មនិងបកស្រាយនូវ ព័ត៌មានដែលទទួលបានឱ្យ មានភាពងាយស្រួលយល់ និងអាចប្រើប្រាស់បាន ដោយអ្នកប្រើប្រាស់ទូលំទូលាយ។ ធ្វើរបៀបនេះ ត្រូវគេ រំពឹងថា ក៏នឹងអាចលើក ទឹកចិត្តឱ្យមានការប្រើប្រាស់នូវព័ត៌មានទាំងនេះសំរាប់ធ្វើការសំរេចចិត្តនៅថ្នាក់ មូលដ្ឋាន និងកំរិតជាតិ។
- ៥. ការបន្តរំលោភទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ត្រូវគេមើលឃើញថាមានការស្របគ្នា យ៉ាងខ្លាំងទៅនឹងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពនៃប្រជាជនក្រីក្រនៅជនបទ កម្ពុជា។ ដោយហេតុថា កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើន ការរួមបញ្ចូលនូវការបន្តរំលោភ ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ សមធម៌យេនឌ័រ នៅមិនទាន់មានភាពច្បាស់ លាស់នៅឡើយ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ការណែនាំអំពីដំណើរការតាំងពីដើមដំបូង នូវវេទិកាសំរេច មួយ ដែលលើកកម្ពស់ការទទួលបានរបស់ស្ត្រីលើសិទ្ធិប្រើប្រាស់ ដីធ្លី និងការកាន់កាប់ឥណទាន ការវិនិយោគផ្នែកកសិកម្ម បច្ចេកវិជ្ជា និង ទឹកនៃផ្ទះជាក់លាក់ផលិតផល វាមិនត្រឹមតែនឹងនាំសំរេចតែការបន្តរំលោភ ទៅនឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុតែប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ វានៅអាចរៀបរយបាននូវវិសមធម៌ ដែលក្របខ័ណ្ឌអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើននៅមិនទាន់អាចកែតំរូវបាននៅឡើយ។
- ៦. អ្វីដែលច្បាស់នៅទីនេះគឺថាការបង្កើតនូវការបន្តរំលោភទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុដែលសមស្រប និងអាចអនុវត្តបាននឹងតំរូវឱ្យមានការចូលរួមពីគ្រប់អ្នក ពាក់ព័ន្ធទាំងអស់-រាប់ចាប់តាំងពីដំណើរការធ្វើផែន ការរហូតដល់ការអនុវត្ត ការផ្តល់មតិឆ្លើយតបដើម្បីវាយតម្លៃលើវិធានការដែលអនុវត្តជាដើម។ គេក៏ ប្រាកដជានឹងដែរថា ឧបសគ្គដែលរារាំងពីសង្គម បច្ចេកទេស ស្ថាប័ន និងគោល នយោបាយក្នុងការចូលរួម ដោយពេញលេញពីសំណាក់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នៅ បន្តកើតមាននៅឡើយ។ ខណៈពេលដែលឧបសគ្គ ទាំងនេះមានមកពីប្រភព ផ្សេងៗគ្នានោះតំរូវឱ្យមានការចាត់វិធានការជាប្រព័ន្ធ ដើម្បីលុបបំបាត់ធ្វើឱ្យ ការបន្តរំលោភត្រូវបានធ្វើឡើងត្រឹមត្រូវ និងទទួលបានផលប្រកបដោយសមធម៌។

៧. នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ នៅមិនទាន់មាន “ក្រុមបទដ្ឋាន” សំរាប់សំរួលអំពីវិធីសាស្ត្រ ,បទដ្ឋានស្រាវជ្រាវសំរាប់ឱ្យអ្នកទាំងឡាយណាដែលត្រូវការស្រាវជ្រាវអំពីការ បន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុអនុវត្ត តាមនៅឡើយ។ ប្រការនេះ សូម ស្នើបង្កើត នូវរបៀបជាប្រព័ន្ធមួយ ដើម្បីធានាថា គេបានគោរពតាមបទដ្ឋាន ស្រាវជ្រាវ និងខ្លឹមសារស្រាវជ្រាវទៀតសោតត្រូវសាមញ្ញ ,ងាយស្រួលប្រើដោយ វិស័យ និងក្រុមអ្នកចាប់អារម្មណ៍ផ្សេងៗគ្នា។

កង្វះខាតផ្នែករចនាសម្ព័ន្ធបន្តបន្តជាអាទិភាព និងគោលបំណង

១. បើទោះជា អ្នកខ្លះបាននិយាយថា មានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់អំពីការបន្តទៅនឹង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក៏ដោយ ប៉ុន្តែ ព័ត៌មានទាំងនោះ ភាគច្រើនមានការ លំបាកស្វែងរក សូម្បីជាព័ត៌មានមូលដ្ឋាន បុព្វលាភ ដែលទើបបង្កើតថ្មីៗដែល ត្រូវទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការរបស់គេ។ ស្ថានភាពបែបនេះជាញឹកញាប់បង្កជា ឧបសគ្គចំពោះការប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងសមស្រប និងដាក់កំរិតដល់ការបង្កើតថ្មី នូវបរិបទជាក់លាក់។ មាន តំរូវការដើម្បីបង្កើតនូវចំណេះដឹងអំពីការបន្តទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការរួមបញ្ចូលនូវ ចំណេះដឹងទាំងនោះទៅជា “ចំណេះដឹងតែមួយ” ដែលអាចអនុវត្ត និងគាំទ្រដល់ការបង្កើត កែច្នៃ និងបញ្ជូន ចំណេះដឹងអំពីការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

២. តាមស្មារតីមួយ “វេទិកាបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ” សំរាប់កម្ពុជា ត្រូវបានគេចាត់ទុកជា ក្រុមប្រឹក្សា,តួអង្គមួយ ដែលសំរាប់សំរួល និងជួយដល់កិច្ច សន្ទនាអំពីការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ និងកសាងសមត្ថភាព នៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ឃុំ។ នេះជាភារកិច្ចយ៉ាងធំធេង ពោលគឺពុំមែនគ្រាន់តែ ជាប្រព័ន្ធមួយដែលមិនអាចធានាប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តនោះទេ។ “វេទិកា” នេះក៏នឹងប្រតិបត្តិផងដែរ ក្នុងនាមជារចនាសម្ព័ន្ធ ដែលអាចរួមបញ្ចូលនូវតំរូវការ កសាងសមត្ថភាព ដោយសារវាជាធាតុតែមួយគត់ ដែលជាប់ទាក់ទងយ៉ាងស្និត ទៅនឹងវិស័យដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។ ប្រហែលដោយសារវាជា តួនាទី មួយ ហើយ ទើបរចនាសម្ព័ន្ធ អាចមានការឆ្លើយតបបន្ថែមទៅនឹងការរៀបចំនៃគំរោង បន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងកែលំអចំពោះការសំរេចចិត្តអំពី ដំណើរការនៃការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

កង្វះខាតផ្នែកគោលនយោបាយបន្ស៊ាំជាអាទិភាព និងគោលបំណង

១. មានកង្វះខាតផ្នែកគោលនយោបាយដើម្បីគាំទ្រដល់ការបញ្ឈប់ការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុទៅក្នុងគោលនយោបាយថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ការធ្វើផែនការ និងដំណើរការគ្រោងបរិក្ខារ ដោយបញ្ចូលនូវគោលនយោបាយទាំងនោះ វានឹងជួយធានាថា គោលបំណងនៃចំណេះដឹងអំពីការបន្ស៊ាំ ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ប្រព័ន្ធ និងរចនាសម្ព័ន្ធទាំងឡាយនឹងទទួលបាននូវការផ្តល់បរិក្ខារ និងអនុវត្ត ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងចីរភាព។
២. គោលនយោបាយមួយពិតជាត្រូវការដើម្បីគាំទ្រចំពោះការចូលរួមពីសំណាក់សហគមន៍ កសិករ និងប្រជា នេសាទតូចតាច ក្នុងការធ្វើផែនការសេដ្ឋកិច្ចថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ ធ្វើរបៀបនេះ នឹងនាំឱ្យមាន ការនាំយក “គោលនយោបាយ” ឱ្យកៀកទៅនឹងការអនុវត្ត និងគាំទ្រដល់ការអនុវត្តការបន្ស៊ាំនៅមូលដ្ឋាន ដែលនឹងនាំឱ្យមានការកែលម្អទំនាក់ទំនងទៅនឹងតំរូវការ និងចីរភាពនៃអន្តរាគមន៍។
៣. ត្រូវការគោលនយោបាយដើម្បីបញ្ចូលនូវការទាញយកមកប្រើនូវការសំរេចចិត្តដែលផ្អែកលើការស្រាវ ជ្រាវទាំងផ្លូវការ និងក្រៅផ្លូវការ ,មូលដ្ឋាន នៅគ្រប់ការសិក្សាទាំងអស់។ ធ្វើយ៉ាងនេះ នឹងបន្ថយនូវការ ចាប់អារម្មណ៍ដោយឡែកពីគ្នាចំពោះការគាំទ្រតាមវិស័យ ការសំរេចចិត្តទាំងឡាយនឹងធ្វើឡើងផ្អែកលើ ព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ និងឯកភាពគ្នា និងជារួមធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្រសិទ្ធភាពឆ្លើយតប។
៤. នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះនៅប្រទេសកម្ពុជាមានបណ្តាញប្រែប្រួលអាកាសធាតុបណ្តាញ និងវេទិកាផ្សេងៗទៀតដែលជាប់ទាក់ទងកំពុងរីកចំរើនជាលំដាប់ដោយហេតុនេះ ការយល់ច្រឡំអំពីបំណង និងកិច្ចខិត ខំប្រឹងប្រែងដែលត្រូវលើក្តារផ្សេងៗ នឹងនាំឱ្យមានការដើរខុសទិសដៅ និងកង្វះប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើ ប្រាស់ធនធាន។ ត្រូវមានគោលនយោបាយមួយ ដែលផ្តល់នូវការណែនាំដល់ភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល គ្រឹះស្ថាន ស្រាវជ្រាវ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ជាតិ និងអន្តរជាតិ និងសហគមន៍អំពីរបៀបដែលធនធានត្រូវប្រើ ដែលសមស្រប និងមានទំនាក់ទំនងគ្នា។ (ចូរកត់សំគាល់ថា “គោលនយោបាយ” នោះមិនចាំបាច់ត្រូវ តែធ្វើឡើងតែជាមួយរដ្ឋាភិបាលទេ ពោលគឺវាអាចជាកិច្ចព្រមព្រៀងសហប្រតិបត្តិការ ដែលមើលខុសត្រូវ ដោយស្ថាប័នមួយដែលជ្រើសតាំងឡើងជាចំពោះកិច្ច)។

- ៥. ត្រូវមានគោលនយោបាយមួយដែលគាំទ្រការរួមបញ្ចូលនូវផែនការបន្សុំសំរាប់អនុវិស័យទាំងឡាយ រួមមាន ជលផល និងវារីវប្បកម្ម ទៅក្នុងកម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ។ ធ្វើរបៀបនេះ នឹងបង្កើននូវប្រសិទ្ធភាពចំពោះតម្រូវការធនធាននៃវិស័យ និងផ្នែក ដែលត្រូវបាន “មើលរំលង” ពីការចាត់អាទិភាពគាំទ្រថវិកា ដែលជារួមធានានូវសមធម៌ក្នុងការឆ្លើយតបនិងកំរិតឧបសគ្គដែលបណ្តាលមកពីកង្វះខាតនេះ ក្នុងតម្រូវការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុចំពោះវិស័យពាក់ព័ន្ធ។
- ៦. ត្រូវមានគោលនយោបាយមួយដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រចំពោះការរួមបញ្ចូលនូវផ្នែកគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ទៅក្នុងគោលនយោបាយឆ្លើយតបចំពោះគ្រោះមហន្តរាយ និងផែនការអភិវឌ្ឍន៍។ ធ្វើរបៀបនេះ នឹង បង្កើននូវគុណតម្លៃចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និងការពារចំពោះសេវាបរិស្ថានផ្នែកលើមូលដ្ឋានប្រព័ន្ធអេកូធម្មជាតិដ៏មានសារៈសំខាន់អំឡុងពេលនៃការឆ្លើយតបចំពោះគ្រោះមហន្តរាយ- ជាសេវាដ៏សំខាន់បំផុតចំពោះដំណាក់កាលស្តារឡើងវិញពីផលប៉ះពាល់បណ្តាលពី “គ្រោះមហន្តរាយ”។
- ៧. ត្រូវមានគោលនយោបាយគាំទ្រដល់ការលើកទឹកចិត្តចំពោះផ្នែកឯកជនឱ្យចូលរួមក្នុងការបន្សុំទៅនឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ធ្វើយ៉ាងនេះគំនិតច្នៃប្រឌិតក្នុងការបន្សុំ និងតម្រូវការផ្នែកធនធានសំរាប់គាំទ្រគំនិតច្នៃប្រឌិតទាំងនេះអាចប្រមូលបានយ៉ាងប្រសិទ្ធផល ព្រមទាំងផ្តល់នូវយន្តការប្រកបដោយចីរភាពដើម្បីជំរុញការបន្សុំឆ្ពោះទៅមុខយ៉ាងជាប់លាប់។

៤.២ យុទ្ធសាស្ត្រសំរាប់កសាងសមត្ថភាពបន្ត ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

បើទោះជាតំរូវការកសាងសមត្ថភាពត្រូវបានរកឃើញជាពិស្តារខ្លះនៅក្នុងវិស័យ ឆ្លងវិស័យ និងវេទិកានៃតំរូវការ ប្រតិបត្តិទាំងឡាយក៏ដោយ ក៏គេត្រូវកត់សំគាល់ថាមានតំរូវការ ដើម្បីងាកមើលត្រលប់ក្រោយ និងកសាងនូវការ យល់ដឹងឱ្យបានទូលំទូលាយថែមទៀត សំរាប់អ្នកខ្លះ និងត្រូវពង្រឹងចំណេះដឹងលើអ្នកដទៃទៀតអំពី ការសំរាលដល់ នាំឱ្យមានការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការសំរាលដល់ប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងការបន្ត ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ យោងតាមទស្សនៈផ្សេងៗនៅ ឧបសម្ព័ន្ធ ២.៣.៤ និង ៥ អំពីការកសាងសមត្ថភាព និងចំណេះដឹងត្រូវធ្វើ ឡើងនៅទីណា ជាមួយនរណា ភាគច្រើនហាក់ដូចជាមានការស្របគ្នា ទៅនឹងអ្នកប្រើប្រាស់ចុងក្រោយនៃចំណេះដឹង នេះ។ លើសពីនេះទៀត មួយភាគធំនៃអ្នកប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងចុងក្រោយ ស្ថិតនៅមូល ដ្ឋាន-ខេត្ត ស្រុក ឃុំ និងភូមិសហគមន៍។ ប្រការនេះ នាំឱ្យយើងយល់កាន់តែច្បាស់ថាការ កសាងសមត្ថភាព បន្តត្រូវចាប់ផ្តើមធ្វើ នៅទីណា និងដោយរបៀបណា។

នៅឆ្នាំដំបូងនៃការយល់ឃើញរបស់ “វេទិកាកម្ពុជាស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ” ដែល ជាដំណាក់កាលរៀបចំ រចនាសម្ព័ន្ធនៅឡើយ នោះយើងស្នើ ឱ្យមានការផ្តល់នូវកញ្ចប់ សាងសមត្ថភាពអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុមួយមាននូវចំណេះដឹងទូទៅអំពីការសំរាល សកម្មភាពនាំឱ្យមានការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការសំរាលដល់ប៉ះ ពាល់ ពីការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ និងទស្សនាទានអំពីការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ យុទ្ធសាស្ត្រ និង ក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាពផ្សេងៗ។ វេទិកាទាំងឡាយគួរធ្វើឡើងតាមរយៈការរួមបញ្ចូលគ្នា រវាងសិក្ខាសាលា និងដំណើរ ការតាំងបង្ហាញថ្នាក់ខេត្ត ដែលមានការចូលរួមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធ ក្នុងខេត្ត ស្រុក និងឃុំ រួមជាមួយអង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិ បាលទាំងឡាយ ដែលបាន ឬមាន សក្តានុពលខ្ពស់ក្នុងការបញ្ជ្រាបការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្នុងកម្មវិធី អភិវឌ្ឍន៍បច្ចុប្បន្នរបស់គេ។ គោលបំណងនៃដំណើរការនេះ មិនត្រឹមតែជាការកសាងការ យល់ដឹងអំពី ប្រធានបទទាំងឡាយនៅគ្រប់វិស័យពីអ្នកចូលរួមប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ ក៏ជាការ រៀបចំអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងនោះដើម្បីធ្វើ ទំនាក់ទំនងជាមួយគ្នាក្នុងវេទិកាបន្តទៅនឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា CCCAP ប្រយោជន៍ឱ្យច្រើន និងការយល់ដឹងរួមគ្នា។ ជាយុទ្ធសាស្ត្រជាស្វ័យប្រវត្តិដ៏សំខាន់សំរាប់ការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត សំរាប់អ្នកធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្ត , អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ អង្គការមិនមែន
រដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិសំខាន់ៗអនុវត្តក្នុងកិច្ចជាតិ គប្បីត្រូវមានចំណេះដឹងទូទៅ
ហួសពីខ្លឹមសារទាំងនេះបន្ថែមទៀត ដើម្បីធានាថា ពួកគេត្រូវបញ្ចូលការគាំទ្រផ្នែកគោល
នយោបាយ និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពទៅ គ្រប់វិស័យទាំងអស់។ ដោយហេតុថា
ការងារនេះអាចនឹងមានលក្ខណៈជាត្រីវិស័យមួយនោះតំរូវឱ្យមាននូវដំណើរការនៃការបន្ត
រៀន សូត្រជាហូរហែ និងសិក្ខាសាលាផ្នែកលើមូលដ្ឋានវិភាគមួយចំនួន។

ចលករនៃការកសាងចំណេះដឹងនិមួយៗដែលលើកឡើងខាងលើ គួរតែធ្វើឡើងលើមូល
ដ្ឋាននៃការប៉ាន់ប្រមាណ ស្ថាប័ន ដោយខ្លួនឯងអំពីសមត្ថភាព និងលទ្ធភាពរបស់គេក្នុង
ការបញ្ជ្រាបសកម្មភាពបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃស្ថាប័ន
និងប្រតិបត្តិការរបស់គេ។ ធ្វើបែបនេះ នឹងជួយនាំយកនូវភាពជាក់លាក់ នៃការកំណត់តំរូវ
ការកសាងសមត្ថភាពក្នុងចំណោមក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ។ ដើម្បីឱ្យការងារនេះកាន់តែ
មាន ប្រសិទ្ធភាព គេគប្បីបង្កើតនូវឧបករណ៍ប៉ាន់ប្រមាណស្ថាប័នដោយខ្លួនឯងសំរាប់
ក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធ និងណែនាំប្រើ ប្រាស់ ឧបករណ៍ទាំងនេះក្នុងពេលដំណាលគ្នាជាមួយ
ការកសាងសមត្ថភាព។ ដំណើរការអនុវត្ត គួរតែផ្អែកទៅតាម ក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ
គ្នា ឧទាហរណ៍ ក្រុមប្រឹក្សាគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយខេត្ត ស្រុក និងឃុំ អង្គការមិនមែន
រដ្ឋាភិបាល ជាតិ និងអន្តរជាតិតាមវិស័យផ្សេងៗ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធដែលគាំទ្រផ្នែកបច្ចេក
ទេស ដោយអ្នកប្រតិបត្តិការបន្ស៊ាំ ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុប្រកបដោយបទ
ពិសោធន៍មួយក្រុម ដើម្បីតាមសំណើពី អ្នកត្រូវការរស់រវា ជាលទ្ធផល តំរូវការកសាង
សមត្ថភាពខ្លី ហើយច្បាស់លាស់នឹងត្រូវរកឃើញ ហើយសមត្ថភាព និងជំនាញទាំងឡាយ
របស់អ្នកចូលរួមនឹងអាចចែករំលែកគ្នាទៅវិញទៅមក។

ការកសាងសមត្ថភាពដែលសមស្របមួយពិតជាត្រូវការជាចាំបាច់ ហើយការកសាង
សមត្ថភាពនេះទៀតសោត គួរធ្វើឡើងក្នុងរបៀបដែលមានការសំរេចចិត្ត និងត្រឹមត្រូវ
ផ្អែកតាមប្រភពធនធានអ្នកជំនាញផ្ទៃក្នុង។ ធ្វើបែបនេះវាកាន់តែនាំមកនូវរូបភាពកាន់តែ
ច្បាស់បន្ថែមដល់វេទិកា CCCAP ។

គួរមានការឯកភាពគ្នាមួយដើម្បីកសាងនូវ ក្រុមអ្នកសំរាប់សំរួលដំបូងគេមួយ ធ្វើតួនាទីជា តំណាងវេទិកាហាត់ការ ក្នុងការឆ្លើយតបចំពោះតំរូវការកសាង ចំណេះដឹងទូទៅ-ដែល អ្នកសំរាប់សំរួលហាត់ការទាំងនោះបន្ទាប់មកអាចក្លាយជាក្រុមការងារបច្ចេកទេសពហុ អ្នកពាក់ព័ន្ធ ដោយបង្រួមចូលគ្នានូវតំរូវការសំរាប់ផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេស ឧទាហរណ៍ លើប្រធានបទ គ្រប់គ្រងគ្រោះ មហន្តរាយ និងការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ និងការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ និងការវិភាគលើ គោលនយោបាយ និងអភិបាលកិច្ចឆ្លងវិស័យជាដើម។ ក្នុងបណ្តាសកម្មភាពទាំងនេះក្រប ខ័ណ្ឌរៀនសូត្រមួយអាចធ្វើឲ្យដំណើរការបាន ដើម្បីបង្កើតជាបួសគល់ក្នុងគោលដៅវេទិកា និងយុទ្ធសាស្ត្រ កសាងសមត្ថភាព ដែលត្រូវចាត់ទុកថាជាយុទ្ធសាស្ត្រប្រសើរមួយ ដោយហេតុថា អ្នកភាគច្រើនចាត់ទុក វេទិកា នេះជាកំលាំង ជំរុញការប្រមូល និងចែក រំលែកចំណេះដឹង ប៉ុន្តែអ្វីៗទាំងអស់នេះ នឹងត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរបៀបជា “បែបដែនផ្ទះឆ្ពោះ ទៅកាន់ការធ្វើឲ្យមានការរៀនសូត្រប្រកបដោយការសហការគ្នានៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ ក្រោមជាតិ។

ការចាត់ទុកយុទ្ធសាស្ត្រនូវរបៀបកសាងសមត្ថភាពបន្ស៊ាំសំរាប់តំរូវការ ប្រមូលចំណេះ ដឹងត្រូវបានរកឃើញ មិន ថាជាតំរូវការផ្នែកចំណេះដឹងជាក់លាក់ ឬចំណេះដឹងទូទៅមួយ ឡើយដោយសារវាហាក់ដូចជាឆាប់ពេកក្នុងការ កំណត់វាទៅដំណាក់កាលនេះដើម្បី សំរេចគោលដៅនេះ គេអាចចាប់ផ្តើមដោយការកំណត់តំរូវការដើម្បី ទី១ កសាងជំនាញ អ្នកស្រាវជ្រាវ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងសំរាប់សំរួលនូវការយកទៅអនុវត្តលទ្ធផលស្រាវ ជ្រាវ ដែលសមស្របមួយ។ ទី ២ ដោយសំអាងលើទស្សនៈដែលថា មិនទាន់មានការ យល់ដឹងគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយអំពី របៀបដែល “អ្នកពាក់ព័ន្ធនៅមូលដ្ឋាន” ត្រូវធ្វើសកម្ម ភាពជាមួយរបៀបកសាងចំណេះដឹង និងលទ្ធផលរបស់វា សិក្ខាសាលាបណ្តុះបណ្តាល រួមគ្នាដើម្បីកសាងចំណេះដឹងបែបផ្លាស់ប្តូរ និងការអនុវត្តដំណើរការដែលស្នើឡើងដើម្បី ធានាឲ្យមាន ១. វិធីសាស្ត្រចូលរួមក្នុងការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ២. វិធីសាស្ត្រចូលរួមក្នុងការ ចលនាសហគមន៍ និងទី ៣ វិធីសាស្ត្រដើម្បីបញ្ចូល និងវិភាគលើបណ្តាញសង្គម និង ស្ថាប័នក្រៅផ្លូវក្នុងការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ។ ជាថ្មីម្តងទៀតយុទ្ធសាស្ត្រ នេះត្រូវការឲ្យមានការអនុវត្តផ្ទាល់និងបង្កើតរួមគ្នានូវចំណេះដឹងទាំងឡាយជា កំលាំង ជំរុញទៅកាន់តំរូវការដ៏ធំធេង។

ដើម្បីយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់លើបរិបទចំណេះដឹងជាក់លាក់នៅកម្ពុជា នោះយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលត្រូវអនុវត្ត នឹងតម្រូវឱ្យមានការគាំទ្រផ្នែកថវិកា ដើម្បីអនុវត្តគំរោងស្រាវជ្រាវសកម្ម ខ្នាតតូចៗមួយ ចំនួនដែលមានគោលដៅក្នុងការផ្តល់នូវមតិការអំពីរបៀបកសាងសមត្ថ ភាពប្រើប្រាស់ ជាឯកទេសសំរាប់ផ្នែក ជាក់លាក់ និងឆ្លងវិស័យ ជាក់ស្តែងបានយកចិត្តទុក ដាក់សំខាន់ដល់អ្នកប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ។

ទាក់ទងនឹងការបំពេញកង្វះខាតផ្នែកចំណេះដឹងអំពីការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ ឧទាហរណ៍ គំរូធាតុ អាកាស និងអាកាសធាតុ ជាដើមមិនត្រូវបានគេចាត់ទុកថា ជាចំណេះដឹងថ្មីដែលត្រូវការបង្កើត ប៉ុន្តែ វាគ្រាន់តែជា ឱកាសដើម្បីទទួលបាននូវបទ ពិសោធន៍ប្រមូលនូវចំណេះដឹង និងប្រព័ន្ធដែលប្រើប្រាស់ក្នុងតំបន់ដែល “ប្រហាក់ ប្រហែលគ្នា”-ហើយបន្ទាប់មកសំរេចទៅតាមតម្រូវការរបស់កម្ពុជា។ ដើម្បីសំរេចការងារនេះ គេគ្រាន់តែរៀបចំការផ្លាស់ប្តូរដំណើរទស្សនកិច្ច និងណែនាំគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងចំណោម មក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ឧទាហរណ៍ ការផ្លាស់ប្តូរ ទស្សនកិច្ចគ្នា រវាងភាគខាងត្បូងទៅភាគ ជើង និងពីភាគខាងត្បូងជួបគ្នា។ អ្វីដែលគួរចងចាំ គឺថា តម្រូវការដើម្បីនាំយកចំណេះ ដឹងដែលទទួលបាន ទៅអនុវត្តនៅមូលដ្ឋានគួរតែជាការទទួលខុសត្រូវរួមគ្នាក្នុងបណ្តា អ្នកចូលរួមទាំងអស់។ ប្រការទាំងឡាយដែលលើកឡើងខាងលើ គ្រាន់តែជារបៀបអនុវត្ត ដែលជាក់លាក់ទៅនឹងឧទាហរណ៍ដែលផ្តល់ នោះប៉ុណ្ណោះ ពោលគឺមួយចំណែកធំនៃការ បំពេញកង្វះខាតផ្នែកចំណេះដឹងទាក់ទងនឹងការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ វាស្ថិតនៅលើរបៀបដែលចំណេះដឹងទាំងនោះត្រូវរៀបចំបង្កើត។ តាមទស្សនៈយុទ្ធសាស្ត្រ ការ កសាងសមត្ថភាពអាចធ្វើឡើងដោយការបង្កើនកិរិយានៃការចូលរួមប្រកបដោយ អត្ថន័យក្នុងចំណោម “អ្នកស្រាវ ជ្រាវ” និង “ខ្លឹមសារស្រាវជ្រាវ”។ គេអាចសំរេចរឿង នេះតាមការលើកទឹកចិត្ត ,ពង្រឹងការអភិវឌ្ឍគោលការណ៍ ណែនាំអំពីការផ្តល់ជំនួយក្នុង ចំណោម “អ្នកផ្តល់ជំនួយ” និងសហគមន៍“អ្នកស្រាវជ្រាវ” ដើម្បីបញ្ចូលតម្រូវការជាយុទ្ធ សាស្ត្រ ដោយផ្អែកលើរបៀបដែលស្ថាប័នទាំងនោះ បញ្ចូល និងបំពេញនូវតម្រូវការបង្កើត ចំណេះដឹង ការកសាង សមត្ថភាព និងផលដែលបានពីការចូលរួមរបស់ក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធ និងភាពអាចប្រើប្រាស់បាននៃចំណេះដឹងជាក់ ស្តែង។ តាមស្មារតីនេះ វានឹងជួយបង្កើន នូវប្រសិទ្ធភាពនៃបណ្តាញ និងក្របខ័ណ្ឌនៃការរៀនសូត្រផ្នែកសង្គម-ដែល បន្ថែមទៅ លើទស្សនៈរៀបរយមួយអំពីវេទិកាបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុសំរាប់កម្ពុជា។

ដើម្បីសំរេចនូវយុទ្ធសាស្ត្រសមស្របមួយក្នុងការបំពេញ កង្វះខាតផ្នែកប្រព័ន្ធ ទាក់ទងនឹង ការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អាចជារឿងស្មុគស្មាញមួយ ដោយសារវាជា តំរូវការក្នុងវិស័យជាក់លាក់ ឆ្លងកាត់គ្រប់វិស័យ និងជាចំណុចចាប់ផ្តើមនៃការកសាង សមត្ថភាព (សូមមើលសេចក្តីលំអិតជាក់លាក់នៅឧបសម្ព័ន្ធ ៣)។ វាច្បាស់ណាស់ថាវាពុំ មែនជាសេនារីវិញដែលមានតែមួយ។ ជាទូទៅ សំរាប់កង្វះខាតផ្នែកប្រព័ន្ធដែលតំរូវឱ្យមាន ការរួម បញ្ចូលគ្នាពីគ្រប់វិស័យជាក់លាក់នូវចំណេះដឹង និងសកម្មភាព ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ សកម្មភាពជាតិ ត្រូវបានគេចាត់ ទុកថាជាចំណុចដែលសមទំនងបំផុត ដែលយុទ្ធសាស្ត្រ កសាងសមត្ថភាព អាចធ្វើជាមូលដ្ឋានសំរាប់ផ្តើមផែនការ និងអនុវត្ត។ ធ្វើបែបនេះអាច ឱ្យយើងបាននាំយកនូវការគាំទ្រប្រើប្រាស់ក្រុមការងារបច្ចេកទេស ដើម្បីសំរាប់សំរួលការ រួបរួមគ្នានៃតំរូវការរបស់ផ្នែកផ្សេងៗ តាមរយៈសិក្ខាសាលាបច្ចេកទេសដើម្បីកំណត់រក ការផ្តល់យោបល់ ឧទាហរណ៍ ដោយធ្វើទិន្នន័យប្រដូច និងការរៀបចំការរៀនសូត្រ ដោយ អនុវត្តនៅកន្លែងដើម្បីឆ្លើយតបគោល បំណងងាយស្រួលអនុវត្ត។ ខណៈពេលដែលក្រុម ការងារបច្ចេកទេស បំពេញការងាររបស់ខ្លួនជាមួយផ្នែកផ្សេងៗក្នុងនាមជាគ្រូបណ្តុះ បណ្តាល និងជាអ្នកផ្តល់ការណែនាំ ឧទាហរណ៍លើការកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ ឬលើ វិស័យ កសិកម្ម និងធនធានទឹកនោះតំរូវការកសាងសមត្ថភាពបន្ថែមទៀតអាចនឹងត្រូវ កំណត់បានជាក់លាក់ និងរកយុទ្ធ សាស្ត្រឆ្លើយតបជាបន្តបន្ទាប់។ គំនិតដូចពោលមកនេះ ធ្វើឡើង ជាមួយនឹងគំនិតតូចៗសំរាប់ការបញ្ចូលគ្នាហើយ ប្រើប្រាស់ជាយន្តការនៃការរៀន សូត្រ ហើយឆ្លើយតបចំពោះតំរូវការប្រតិបត្តិ និងការពង្រីកវិសាលភាព។

កង្វះខាតផ្នែកប្រព័ន្ធជាអាទិភាពដែលបានរំលេចឱ្យឃើញនោះគឺ តំរូវការដើម្បីឱ្យមាន ដំណើរការជាប្រព័ន្ធ នៃការ វិភាគទិន្នន័យគ្រប់វិស័យ ការធ្វើផែនការ និងការអនុវត្តនូវ គំនិតដួចផ្តើម និងការចែករំលែកចំណេះដឹងអំពី ការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ។ ដោយហេតុថា វាជាតំរូវការទូទៅមួយនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ និងម្យ៉ាង វិញទៀត វាមិនទាន់បានធ្វើឡើងក្នុងរបៀបជាក់លាក់ជាគោលការណ៍វាជាតួនាទីនិងការទទួលខុស ត្រូវរបស់នាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នៃក្រសួងបរិស្ថានដើម្បី រៀបចំបង្កើតនិងថែ រក្សារចនាសម្ព័ន្ធទាំងនេះ។

ដើម្បី ធានាឱ្យមានការរៀនសូត្រពីគ្នាក្នុងចំណោម “សហគមន៍អ្នកបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ” គេអាច បង្កើតគេហទំព័រដែលប្រើសំរាប់ការទំនាក់ទំនងគ្នារវាង នាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងវេទិកាបន្សុំទៅនឹង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ - រំលេចឱ្យឃើញនូវការបង្កើតឡើងនូវគោលការណ៍ណែនាំ និងវិធីសាស្ត្រដាក់បញ្ចូលគ្នា នូវការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុពីគ្រប់វិស័យការស្នើ និងអនុម័តគំនិតដាក់ បន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការប៉ាន់ប្រមាណផលប៉ះពាល់ផ្នែកបរិស្ថាន ផ្សេងៗទៀត។ល។ ប៉ុន្តែ តើនេះពិតជាគ្រប់គ្រាន់ ហើយឬទេ?

ដោយផ្អែមចេញពីការបង្កើតឱ្យមានផលវ័ជ្ជផ្កានៃការបញ្ជ្រាបវិស័យបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជាមួយនឹងទស្សនៈនៃគោលការណ៍អភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពដូចជា សមធម៌នៃការចិញ្ចឹមជីវិត និងសមធម៌យេនឌ័រ ជាដើម ដែលរឿងនេះក៏ត្រូវបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រកសាងសមត្ថភាពបន្សុំស្រដៀងគ្នាទៅនឹងយុទ្ធសាស្ត្រទាំងឡាយ ដែលបានលើក ឡើងខាងលើ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី គេបានគិតថាការធ្វើបែបនេះ តម្រូវឱ្យមានការអនុវត្ត វិធីសាស្ត្រ រៀនសូត្រ តាមរបៀបផ្ទេរចំណេះដឹងដល់ពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធធ្វើឡើងនៅ “មូលដ្ឋាន” ឧទាហរណ៍ការកសាងសមត្ថភាពរួមគ្នាដែលដឹកនាំដោយក្រុមអ្នកសំរាប់សំរួល ដោយរួមសហការជាមួយស្ថាប័ននៅថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់ឃុំ ជាទី ដែលការបញ្ជ្រាប តម្រូវការ បន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុត្រូវប្រែក្លាយទៅជាស្ថាប័ន។

បើគេពិនិត្យមើលក្នុងបរិបទនៃការបញ្ជ្រាបការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ទៅគ្រប់វិស័យ ទាំងអស់ នោះយុទ្ធសាស្ត្រនៃការកសាងសមត្ថភាពណាមួយ ដែលត្រូវអនុវត្ត គួរចាប់ផ្តើម ដោយធ្វើឱ្យប្រាកដថា ក្នុងបណ្តាអ្នកពាក់ ព័ន្ធទាំងអស់ទទួលបានចំណេះដឹងទូទៅអំពីការ សំរាលហេតុនាំឱ្យមានការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងទស្សនាទានបន្សុំទៅនឹងការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងសកម្មភាព។ ប្រការនេះអាចសំរេចបានតាម ការ អនុវត្តនូវវេទិកាចែករំលែកចំណេះដឹង និងការរៀនសូត្រមួយចំនួននៅថ្នាក់ជាតិនិង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

វេទិការៀន សូត្រទាំងនេះក៏គួរតែមានរួមបញ្ចូលនូវការរំចករំលែបទពិសោធន៍ដែលកំពុង
 បន្ត និងគំនិតច្នៃប្រឌិតទាំងឡាយនៅ ក្នុងប្រទេស និងនៅថ្នាក់តំបន់។ វេទិកាទាំងនោះ
 ក៏អាចធ្វើនៅក្នុងសិក្ខាសាលាខ្នាតមធ្យម ដែលធ្វើឡើងដើម្បីសាកល្បងគំរោងរៀនសូត្រ
 អំពី ការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ-បន្ទុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងចំណោម
 អ្នកពាក់ព័ន្ធ ដែលចង់ច្នៃប្រឌិតក្នុងទស្សនាទាននេះ ឧទាហរណ៍ អំពីរបៀបដែលការចូល
 រួមពហុកិរិតត្រូវឆ្លុះបញ្ចាំង និងរបៀបដែល បច្ចេកទេស និងឧបករណ៍ថ្មីៗត្រូវធ្វើឱ្យត្រូវនឹង
 តំរូវការអ្នកប្រើប្រាស់។ មធ្យោបាយមួយនៃការគាំ ទ្រដំណើរការសកម្មភាពនេះ -ពោល
 គឺគំនិតច្នៃប្រឌិត -និងការបន្តរៀនសូត្រ គឺត្រូវធានាថា គំនិតដួចផ្តើមទាំង ឡាយអំពីការ
 “គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ-ការបន្ទុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ” ទទួលបាននូវការ
 ជួយឧបត្ថម្ភផ្នែកថវិកាពីថ្នាក់ខេត្ត និងស្រុក-ដែលជាភារៈកិច្ចផ្នែកស្ថាប័ន។

គេអាចកត់សំគាល់ឃើញថា ដំណើរការទាំងឡាយដូចដែលបានបិរិយាយខាងលើសំដៅ
 ទទួលយកចំណេះដឹងមូល ដ្ឋាន ការគ្រឿងគរចំណេះដឹងតាមការរំចករំលែក និងរៀនពីការ
 អនុវត្ត និងការលើកដំកើងគំនិតច្នៃប្រឌិតទាំងឡាយ តាមការផ្តល់ដំបូន្មាននិងការគាំទ្រ
 ថវិកាស្ថាប័ន ជាថ្មីម្តងទៀត ត្រូវបានអ្នកចូលរួមក្នុងសិក្ខាសាលាចាត់ទុកជាយុទ្ធសាស្ត្រ
 កសាងសមត្ថភាព ជាជំរើសក្នុងការបំពេញកង្វះខាតផ្នែកប្រព័ន្ធដែលខុសពីនេះ គឺ
 ចំណុចចាប់ផ្តើម ដូចដែលបានលើកឡើងក្នុងឧទាហរណ៍មុនៗថាប្រហែលជាកត្តា
 សំរាប់សំរួលជាកន្លឹះមួយ។ ដើម្បីសបញ្ជាក់បន្ថែម ចំពោះឧទាហរណ៍ទីពីរខាងលើ
 បើការកសាងសមត្ថភាពធ្វើឡើង សំដៅធានាការបញ្ជាបបញ្ជាយេនឌ័រទៅក្នុង គំនិត
 បន្ទុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ថាជាកង្វះខាតផ្នែកប្រព័ន្ធដែលត្រូវបំពេញ
 នោះអ្វីដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរ គឺគោលការណ៍ ដែលអ្នកសំរួលសំរួល, ក្រុមការងារបច្ចេកទេ
 ត្រូវសំអាងលើចំណេះដឹងនៃអ្នកមូលដ្ឋាន និង ចំណែកពាក់ព័ន្ធរបស់ពួកគេជាមួយតំរូវ
 ការនៃការបញ្ជាបបញ្ជា។ ក្នុងករណីនេះ យើងសូមផ្តល់អនុសាសន៍ថា គំនិត បញ្ជាបបទាំង
 ឡាយគួរធ្វើឡើងដោយដឹកនាំរួមគ្នាដោយសហគមន៍អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ
 រួមសហការ ជាមួយអាជ្ញាធរខេត្ត ស្រុក និងគណៈកម្មការយេនឌ័រ ក្នុងនោះមាន
 សមាសភាពពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងក្រុមការងារ បច្ចេកទេសជាដើម។ ប៉ុន្តែ គេត្រូវចំណាំ
 ផងដែរថា ដើម្បីរក្សាការអនុវត្តដែលរហ័សរហួន និងសមស្រប គេត្រូវ ធានា ឱ្យមានការ
 រួមបញ្ចូលគ្នា និងបញ្ជាបទៅគ្រប់វិស័យទាំងអស់ជាពហុភាពនៃអ្នកជំនាញមកពីផ្នែក
 ផ្សេងៗគ្នា។

ដើម្បី ជំរុញការរៀនសូត្រ និងនវានុវត្តថ្មីៗ -ដោយហេតុថា ទស្សនៈពីគ្រប់វិស័យតែងតែត្រូវគេចាត់ទុកថាជា ប្រការដ៏ល្អមួយ ក្នុងការកសាងក្រុមអ្នកសំរាប់សំរួល។ ហើយដូចដែលបានលើកឡើងខាងលើ -ការភ្ជាប់ទំនាក់ ទំនងចែករំលែក ព័ត៌មានត្រូវតែជាភាពចាំបាច់ ហើយដែលត្រូវផ្តល់ការគាំទ្រទាំងស្មារតី និងថវិកា។ ការរួមបញ្ចូល គ្នានូវមនុស្សនិងបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានត្រូវបានគេមើលឃើញថាជាតួនាទីសមស្រប និងយុទ្ធសាស្ត្របំផុតសំរាប់ វេទិកាបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ដើម្បីជំរុញការរៀនសូត្រនិងនវានុវត្តថ្មីៗ- ដោយហេតុថា ទស្សនៈពីគ្រប់វិស័យតែងតែត្រូវគេចាត់ទុកថាជា ប្រការដ៏ល្អមួយ ក្នុងការកសាងក្រុមអ្នកសំរាប់សំរួល។ ហើយដូចដែលបានលើកឡើងខាងលើ-ការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងចែករំលែក ព័ត៌មានត្រូវតែជាភាពចាំបាច់ ហើយដែលត្រូវផ្តល់ការគាំទ្រទាំងស្មារតី និងថវិកា។ ការរួមបញ្ចូល គ្នានូវមនុស្ស និងបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានត្រូវបានគេមើលឃើញថា ជាតួនាទីសមស្រប និងយុទ្ធសាស្ត្របំផុតសំរាប់ វេទិកាបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ការធ្វើឱ្យដំណើរការកសាងសមត្ថភាពបន្តទៅជាយុទ្ធសាស្ត្រសំរាប់បំពេញកង្វះខាតផ្នែក រចនាសម្ព័ន្ធ ដែលត្រូវ ការដើម្បីសំរាប់សំរួលការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ គ្រាន់តែជាដំណើរការទៅមុខត្រង់មួយ ដែលគេ អាចផ្តើមចេញដំណើរជាមួយនឹងការកសាងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងភស្តុភារ។ ដោយសារ កង្វះខាតចំបង ដែលត្រូវបំពេញមានទាក់ទងទៅនឹងទឹកនៃដី អង្គការដែលរចនាសម្ព័ន្ធទាំងនេះស្ថិតនៅជាចំណុះ -ត្រូវបានគេយល់ ថាជាចំណុចសំរាប់សំរួលកណ្តាល និងជាបន្តបន្ទាប់មកទៀត រចនាសម្ព័ន្ធនៅថ្នាក់ខេត្ត (មណ្ឌលមូលដ្ឋាន) ដែលសមស្របសំរាប់ការអនុវត្តជំនាញ និងសមត្ថភាពនៃរចនាសម្ព័ន្ធដែលមានស្រាប់ចំពោះប្រធានបទដែលជាប់ទាក់ទងខុទ្ទហរណី នាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា។ បើទោះជា ដំណើរការនេះជាដំណើរការត្រង់មួយក៏ដោយ វាពិតជាតំរូវឱ្យមានការបង្កើតគណៈកម្មាធិការនាំមុខចូលរួមពីពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធបណ្តោះអាសន្នមួយ ដើម្បី សំរាប់សំរួលការបង្កើតគោលការណ៍ណែនាំ និងគោលនយោបាយប្រតិបត្តិ។ អ្វីដែលសំខាន់ និងដែលមានការលើក ឡើងជាញឹកញាប់គឺ "សហគមន៍ចាប់អារម្មណ៍ចំពោះការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ" ចង់ស្ថិតនៅជិតជាមួយ នាយកដ្ឋាន ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ បើទោះជាគេបំពេញតួនាទីគ្រាន់តែជាអ្នកគាំទ្រក៏ដោយ..

ជាយុទ្ធសាស្ត្រស្វ័យប្រវត្តិដ៏សំខាន់សំរាប់ការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

-ដែលនេះបង្ហាញពីសារៈសំខាន់ នៃការនាំយកអភិបាលកិច្ច គោលនយោបាយនិងសកម្មភាពអនុវត្តឱ្យកៀកជាមួយអ្នកទទួលបានដោយហេតុថាវេទិកាស្តីពីការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធចំណុះក្នុងនាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុទទួលបានការឧបត្ថម្ភ និងពង្រឹងសមត្ថភាពដោយគណៈកម្មការអ្នកតំណាងអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះបាននាំយកភាពស្ងាត់ដំនាញ សកម្ម និងតួនាទីដែលផ្តល់សារៈសំខាន់លើមនុស្ស ចូលទៅកាន់នាយកដ្ឋានប្រែប្រួល អាកាសធាតុ។ គេគិតថា ជាដំបូងការបញ្ចូលវេទិកានេះ ទៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធរបស់នាយកដ្ឋានគួរមានការឧបត្ថម្ភ ពីអ្នកខាងក្រៅ ហើយក្រោយមកទៀត មូលនិធិ ,ការឧបត្ថម្ភធនពីខាងក្នុង តាមរយៈការផ្តល់សេវាដល់អតិថិជន (មើលឧបសម្ព័ន្ធ ៤ សំរាប់សកម្មភាពកសាងសមត្ថភាពពិស្តារ)។

យុទ្ធសាស្ត្រកសាងសមត្ថភាពដើម្បីបំពេញ កង្វះខាតផ្នែកគោលនយោបាយ ដែលគាំទ្រដល់ការបន្តទៅនឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អាចធ្វើទៅបាន ដោយប្រើប្រាស់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ជាប្រកបចាប់ផ្តើមនិង ប្រហែលជាចំណុចផ្តើមយ៉ាងល្អក្នុងការធ្វើឱ្យទៅជាការអនុវត្តផ្នែកស្ថាប័ននូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់បន្ត សំរាប់បន្តការឆ្លើយតបផ្នែកគោលនយោបាយ ចំពោះសេនារីយុប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការអភិវឌ្ឍ។ ដើម្បីឈានដល់ចំណុច នេះ គេតម្រូវឱ្យការសំរេចចិត្ត ក៏ដូចជាអ្នកធ្វើគោលនយោបាយដឹកនាំឱ្យបានខ្ពស់នូវការយល់ដឹងអំពីបញ្ហាប្រឈមទាំងឡាយដែលចោទលើការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការសំរាលហេតុនាំឱ្យមានការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ និងការសំរាលផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ជាញឹកញាប់មានការលើកឡើងដោយអ្នកចូលរួមក្នុងសិក្ខាសាលាថា “យើងត្រូវតែធ្វើឱ្យបានត្រឹមត្រូវបំផុតពីដំបូង” -ដោយសង្កត់ធ្ងន់ថាការគាំទ្រផ្នែកគោលនយោបាយជាកន្លឹះមួយឈានទៅសំរេចជោគជ័យនេះ។ដោយហេតុថាដើម្បីអនុវត្ត គេតម្រូវដឹកនាំការបណ្តុះ បណ្តាលអ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗអំពីដំណើរការ និងប្រើប្រាស់ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងសកម្មភាពបញ្ចុះបញ្ចាំង ដែលមានជាប់ជាមួយនូវការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ដាក់បន្តបន្ទាប់នោះ ទើបគេត្រូវការឱ្យមានគោលនយោបាយមួយដែលអាចត្រួតពិនិត្យ និងកែតម្រូវការគាំទ្រការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ហើយប្រហែលជាការរៀបបញ្ចូលគ្នានៃវេទិកាបន្តពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធមួយចំណុះនាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (មើលឧបសម្ព័ន្ធ ៥ សំរាប់តម្រូវការ និងដំណើរការពិស្តារ)។

គេគួរកត់សំគាល់ថា ការកសាងសមត្ថភាពដូចដែលបានលើកឡើងខាងលើអាចធ្វើទៅបានដោយ ទី១ ធ្វើឱ្យមាន ការអនុវត្តជាស្ថាប័ននូវយន្តការត្រួតពិនិត្យ និងកែលំអប្រកបដោយការចូលរួមសំរាប់ការជួបផ្ដើមគំនិតបន្តទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុស្ថិតក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងទី ២ ដំណើរការពិនិត្យមើលឡើងវិញ ជាដៃគូដែលលើកកំពស់ការរៀនសូត្រជាយុទ្ធសាស្ត្រ ឧទាហរណ៍ ដោយជំរុញការសំរេចចិត្ត និងអ្នកធ្វើគោលនយោបាយក្នុងការរៀបចំ និងអនុវត្តគំរោងដាក់អំពីការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ពោលគឺមិនមែនគ្រាន់ តែធ្វើទស្សនកិច្ចទៅមូលដ្ឋានគំរោង ដូចដែលធ្លាប់ធ្វើកន្លងមកទេ។ ការចូលរួមដ៏សកម្មនេះ អាចធ្វើឱ្យទៅជាប្រព័ន្ធ មួយក្នុងអាណត្តិរបស់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងតួនាទីជាក់លាក់ដែលផ្តល់ឱ្យដល់បណ្តារដ្ឋមន្ត្រីមន្ត្រីរាជការជាន់ខ្ពស់ និងសហគមន៍មូលដ្ឋានប្រកបដោយសមធម៌ ពោលគឺវាមានជាប់ទង់យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព រវាងមនុស្សជ្រាមួយ គោលនយោបាយ។ តាមរយៈនេះ ដំណើរការដូចដែលបានលើកឡើង គួរតែប្រើប្រាស់ជងដែរដើម្បីធ្វើឱ្យមានភាព រឹងមាំនូវតំរូវការផ្នែកចន្លោះដើម្បីធ្វើការសំរេចចិត្តផ្អែកលើទិន្នន័យស្រាវជ្រាវ និងការអនុវត្តជាស្ថាប័ននៃយន្តការត្រួតពិនិត្យ និងកែតម្រូវដោយមានការចូលរួមពីពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធ លើលទ្ធផល-ឥទ្ធិពលនៃការប៉ាន់ប្រមាណផ្នែក គោលនយោបាយ និងការសំរេចចិត្តអំពីអភិបាលកិច្ចផ្ទៃក្នុង។

អ្វីដូចពោលខាងលើ មិនមែនជាដំណើរការដែលងាយស្រួលអនុវត្តជាស្ថាប័ននោះទេ ដើម្បីសំរេចជោគជ័យ គេត្រូវមានការកសាងសមត្ថភាពជំនាញដល់គ្រប់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដើម្បីធានាថា ការអនុវត្តពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធច្រើនឡើង ប្រកបដោយសមធម៌មានអត្ថន័យ និងផ្អែកលើលទ្ធផល។ ដំណើរការនៃការអនុវត្តកសាងសមត្ថភាពដើម្បីធានាចំពោះស្ថានភាពនេះគេគួរធ្វើឡើងក្នុងរូបភាពជាវេទិកាបន្ត ដែលវេទិកានេះត្រូវចាត់ទុកថាជាកន្លែងកសាង សមត្ថភាពដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ដើម្បីធានាឱ្យមានការយល់ថា “វាជាកន្លែង”មួយ ដូចនេះ វេទិកាបន្តត្រូវ ការបរិកាគាំទ្រពីខាងក្នុង និងពីខាងក្រៅដើម្បីសំរេចចិត្តតំរូវការកសាងសមត្ថភាព ក៏ដូចជាការឧបត្ថម្ភបរិកា ដល់ការពិនិត្យមើលឡើងវិញលើលទ្ធផល-ឥទ្ធិពលគោលនយោបាយលើអ្នកពាក់ព័ន្ធជាប្រចាំ ដើម្បីជៀសវាងការ រង់សំពាធ ពីក្រុមពិសេសណាមួយ និងការរំខានផ្សេងៗចំពោះតំរូវការឱ្យមានតំលាភាព។

គេក៏ត្រូវកត់សំគាល់ផងដែរថា គោលនយោបាយទាំងឡាយពិតជាត្រូវការ ដើម្បីគាំទ្រដល់ ការរួមបញ្ចូលផែនការ បន្សំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងផែនការអនុវិស័យនា នា រួមមានដូចជា ជលផល និងវិវារវប្បកម្មទៅ ក្នុងកម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្សំទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងវិស័យគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិទៅក្នុង គោលនយោ បាយ ក្របខ័ណ្ឌផែនការ និងការផ្តួចផ្តើមគំនិតទាំងឡាយដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះគ្រោះមហ ន្តរាយ។ អនុសាសន៍ សំរាប់យុទ្ធសាស្ត្របំពេញកង្វះខាតផ្នែកគោលនយោបាយនេះ ទី ១ កំណត់ឱ្យបានច្បាស់នូវសកម្មភាព ជាយុទ្ធសាស្ត្រថ្នាក់ជាតិ ឬផែនការអភិវឌ្ឍន៍ទាំងឡាយ ទុកជាច្រកចូលមួយក្នុងការបំផុសការទំនាក់ទំនងគ្នានិង ទាក់ទាញយកនូវការគាំទ្រសំរាប់ ការកសាងសមត្ថភាព។ ការឧបត្ថម្ភផ្នែកថវិកា នឹងត្រូវការជាចាំបាច់ដើម្បីផ្តោត ការប៉ាន់ ប្រមាណការកសាងសមត្ថភាព និងបំពេញតំរូវការដែលកំនត់ ឧទាហរណ៍ តំរូវការដើម្បី ភ្ជាប់ទំនាក់ទំនង មនុស្ស និងគោលនយោបាយ តាមរយៈគំរោងបង្ហាញ និងដើម្បី សំរប សំរួលសកម្មភាពផ្នែកច្បាប់ដូចដែលបាន បរិយាយខាងលើ។ គេក៏ត្រូវសំគាល់ផងដែរថា មិនមែនគ្រប់កង្វះខាតផ្នែកគោលនយោបាយទាំងអស់សុទ្ធតែ ត្រូវ ធ្វើអន្តរាគមន៍ដោយ រដ្ឋាភិបាលនោះទេ។ ពិព្រោះ ករណីភាគច្រើននៃសិក្ខាសាលាដោយមានការចូលរួមត្រូវ សំរបសំរួលដោយ “វេទិកា” អាចជួយក្នុងការបង្កើតនូវក្របខ័ណ្ឌកិច្ចសហការរវាងភាគី ពាក់ព័ន្ធ និងវិស័យផ្សេងៗ និង រវាងបណ្តាញ និងវេទិកា “ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុទាំងអស់”។ ដោយហេតុថា មានការលើកក្នុងសិក្ខាសាលា ពិគ្រោះយោបល់ថា គោលនយោបាយមួយមិនប្រាកដជាត្រូវការដើម្បីធានាឱ្យកិច្ចការសំរេចបានត្រឹមត្រូវនោះ ទេហើយក៏មិនប្រាកដថាអាចទទួលបានលទ្ធផលដូចដែលសង្ឃឹមទុកដែរ ប៉ុន្តែ វាពិតជា ជួយធានាថាសមត្ថភាពដែល ទទួលបានពិតជាបានប្រើប្រាស់ជាបណ្តើរៗ។ ដើម្បីសំរេច កិច្ចការនេះ សូមស្នើឱ្យមានដំណើរការដើម្បីចុះបញ្ជីរាំង តំរូវការសំរាប់កសាងសមត្ថភាព ក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធអំពីគោលនយោបាយ និងការតស៊ូមតិគោលនយោបាយ_មែន យើងពិត ជាត្រូវការសិក្ខាសាលា គំរោងស្រាវជ្រាវដោយមានការចូលរួមធ្វើសកម្មភាពបន្ថែមទៀត សំរាប់ “វេទិកា” នេះ។

៤.៣ បង្កើតវេទិកាស្តីពីការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

មានការស្នើយោបល់ជាច្រើនទាក់ទងទៅនឹងការអភិវឌ្ឍយន្តការជាស្ថាប័នសំរាប់ការប្រតិបត្តិវេទិកាបន្តទៅនឹង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុសាកល្បងមួយ។ តាមរយៈការពិគ្រោះយោបល់ និងសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ថ្នាក់ ជាតិដែលធ្វើឡើងកន្លងមក មានការលើកឡើងជាយោបល់ថា ដំណើរការនេះត្រូវចាប់ផ្តើមដោយការបង្កប់នូវការ ទទួលខុសត្រូវនៃនាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្នុងក្រសួងបរិស្ថាន ចំណែកអ្នកផ្សេងទៀត បានស្នើថា ដំណើរការនេះត្រូវចាប់ផ្តើមជាមួយផ្នែកពាក់ព័ន្ធវិស័យគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយប្រវិស័យធនធានទឹក។ មតិភាគច្រើន បានចង្អុលបង្ហាញថា "វេទិកា" គួរធ្វើឡើងតែឯង ឬធ្វើឡើងរួមគ្នាពីសំណាក់ក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធពីគ្រប់វិស័យទាំងអស់ និងពីគ្រប់កំរិតនៃតំរូវការដែលធ្វើឡើងពីខាងក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋាភិបាល។

មានការពិគ្រោះយោបល់ និងការខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងអំឡុងពេលនៃសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ថ្នាក់ជាតិ អំពីការ បង្កើតវេទិកា ដែលផ្តោតសារសំខាន់ថា "កម្ពុជា" នៅមិនទាន់សំរេចបានដោយអំពីរបៀបកសាងចំណេះដឹង បន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅឡើយ។ បន្តការយល់ដឹងបន្ថែមលើបញ្ហានេះ និងជួយជំរុញអ្នកពាក់ព័ន្ធ ទៅនឹងការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ បង្កើតយ៉ាងច្បាស់នូវគោលបំណង តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ ដែលវេទិកាគួរអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធិផល និងអាចអនុវត្តបាន។ មកដល់ត្រឹមពេលនេះ ក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធដែល យើងបានពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមានយោបល់ទូលំទូលាយមួយអំពីរបៀប និងទីកន្លែងណាដែលវេទិកានេះត្រូវ អនុវត្ត ប៉ុន្តែក៏បានពិនិត្យមើលផងដែរនូវការប្តេជ្ញាចិត្តជាក់លាក់ដើម្បីគាំទ្រ ក្នុងការធានាថាពេលវេលារបស់ពួក គេត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងល្អ ហើយ "វេទិកា" នេះទៀតសោត មិនស្ថិតនៅត្រឹមតែជាគំនិតដែលផ្តល់ក្នុងសិក្ខាសាលា លាតែប៉ុណ្ណោះទេ។

គោលបំណងរបស់វេទិកា ត្រូវបានកំណត់ថា ជាកន្លែងដែលចំណេះដឹងត្រូវបានគេចែករំលែក ប៉ុន្តែ អ្វីដែលរិតតែ សំខាន់ជាងនេះទៀតនោះ គឺជាកន្លែងដែលចំណេះដឹងថ្មីៗ អាចត្រូវបានគេប្រមូលគៀងគរ។ វេទិកានេះគួរតែអាច នាំមករួមបញ្ចូល និងចែករំលែកដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយ - បង្កើតនូវការជ្រកក្លាបគ្នាយ៉ាងមានប្រសិទ្ធិភាពរវាងចំណេះ..

ការប្រតិបត្តិ និងគោលនយោបាយនានា។ ការជួញដូរគ្នានេះត្រូវតែចាត់ទុកថា ជាការ
កសាងជាបឋម នៃវេទិកា ដើម្បីបង្កើតឥទ្ធិពលលើគោលនយោបាយ និងការជួញដូរគំនិត
ដូចផ្ដើមនៅថ្នាក់ជាតិឱ្យស៊ីគ្នាទៅនឹងតំរូវ ការទាំងឡាយនៅមូលដ្ឋាន។

ដោយសារវេទិកានេះភាគច្រើនពិនិត្យមើលលើការប្រមូលចំណេះដឹង នោះគោលបំណង
នេះ ត្រូវតែសកម្មក្នុងការ លើកដំកើងការស្រាវជ្រាវអំពីការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួល
អាកាសធាតុ និងរបៀបដែលវាជួញដូរទៅនឹងកិច្ច សន្ទនាវាងការប្រតិបត្តិការងារ
អភិវឌ្ឍន៍នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ដែលក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះក៏បានលើកកំពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃ
ការបង្កើតគោលនយោបាយផងដែរ។ ដោយហេតុថា គោលបំណងនៃវេទិកាធ្វើឡើងដើម្បី
បង្កើតនូវស្ថាន ចំណង់ព័ត៌មានដ៏សកម្ម វាងអ្នកប្រតិបត្តិការងារអភិវឌ្ឍន៍ទាំងឡាយ-
ពោលគឺវាងរដ្ឋាភិបាល -និងក្រុមសង្គម ស៊ីវិល ដើម្បីធានាថា “គោលនយោបាយ” ត្រូវ
បានគេពិចារណាអំពីស្ថានភាពពិតនៅមូលដ្ឋាន និងទទួលខុសត្រូវ ចំពោះតំរូវការនៃការ
បន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងចំណោមសហគមន៍នានា។ គោលការណ៍
ណែនាំ ចំពោះវេទិកាត្រូវបានបង្ហាញផងដែរ។ មានការលើកឡើងថា ការពិគ្រោះយោ
បល់ពេញ លេញជាមួយបណ្តាអ្នកពាក់ព័ន្ធត្រូវតែជាធាតុដ៏សំខាន់មួយ ហើយដំរីសនៃ
ប្រធានបទរួម ធ្វើឡើងដើម្បីលើក ដំកើង និងជំរុញនូវរបៀបដែលវេទិកានេះ ត្រូវធ្វើឱ្យ
ស៊ីគ្នាជាមួយវេទិកា និងការអភិវឌ្ឍការបន្សុំទៅនឹងការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុនៅថ្នាក់
ជាតិ និងថ្នាក់តំបន់។ ជាគោលការណ៍ វេទិកានេះគួរជាវេទិកាដែលគាំទ្រដល់គំនិតដួង
ផ្ដើមរបស់ក្រសួង-ពោលគឺវាធានាថា វាឆ្លើយតបចំពោះតំរូវការនៅមូលដ្ឋាន ជាមួយនឹង
ដំណោះស្រាយជាក់ ស្តែង និងការគាំទ្រការកសាងសមត្ថភាពសមស្រប។ សំខាន់បំផុត
វេទិកាគួរតែបំពាក់នូវស្មារតីនៃការស្ម័គ្រចិត្ត។ ដើម្បីកសាងលើគោលដៅនិងគោលការណ៍
ណែនាំ មានការផ្តល់យោបល់ថា ការប៉ាន់ប្រមាណចំពោះបណ្តាញដែល មានស្រាប់
និងយន្តការអភិវឌ្ឍន៍គ្របវិស័យនៅកម្ពុជា ធ្វើឡើងដើម្បីកំណត់បទពិសោធន៍អំពីការ
“ប្រតិបត្តិដែល គាប់ប្រសើរ” មួយ។

តួនាទីរបស់វេទិកា ត្រូវបានលើកយកមកពិភាក្សាយ៉ាងពិស្តារ ដើម្បីពិនិត្យមើលលើមុខងារ និងការប្រតិបត្តិ។ សំរាប់អ្នកមួយចំនួនធំដែលបានពិគ្រោះ បាននិយាយថា តួនាទីដ៏សែនសំខាន់របស់វេទិកាគឺ បង្កើតឥទ្ធិពលចំពោះអ្នក ធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្ត តាមរយៈបទពិសោធន៍ផ្នែកតាមភស្តុតាង។ ដើម្បីសំរេចគោលដៅនេះ គេគួរចាប់ផ្តើមជាមួយការបង្កើតនូវគោលដៅរួមមួយ ពិនិត្យមើលរបៀបដែលវាលើកកំពស់ការចូលរួមដ៏ទូលំទូលាយ និងអំពីរបៀបដែល វាសំរាប់សំរួលអ្នកពាក់ព័ន្ធឱ្យទៅរក្សាការយកចិត្តទុកដាក់អំពីអ្វីដែលជាបំណងដែលវេទិកាចង់ឱ្យសំរេច។ ដើម្បី អនុវត្តសកម្មភាពនេះ អ្នកពាក់ព័ន្ធបានស្នើថា “ក្បួនច្បាប់ដើម្បីអនុវត្ត” គប្បីត្រូវបង្កើត និងប្រើប្រាស់ដោយគណៈ កម្មការណៈអាសន្នមួយ ដើម្បីកំណត់ថា ពេលណា និងរបៀបណាដែលអ្នកពាក់ព័ន្ធត្រូវអនុវត្តនៅក្នុងវេទិកា។ វេទិកាគួរបំពេញមុខងារផងដែរក្នុងនាមជាអ្នកបង្រួបបង្រួមរវាងបទពិសោធន៍នៅមូលដ្ឋាន និងអ្នកធ្វើសេចក្តីសំរេច ចិត្ត ដោយធានាថា ដំណើរការពិគ្រោះ - ក្នុងនាមជាគោលការណ៍មួយ - ជាមួយនឹងអ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ និងអ្នក ធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្តត្រូវប្រកាន់យក។

ស្តែងចេញពីទិដ្ឋភាពនៃគំនិតម្ខាងទៀត វេទិកាគួរសំរាប់សំរួលការផ្តល់ព័ត៌មានឆ្លើយតបពីកិច្ចសន្ទនា ដែលធ្វើឡើង សំដៅជ្រកភ្ជាប់មនុស្សជាមួយគោលនយោបាយ។ ប្រការនេះក៏តំរូវឱ្យវេទិកាបំពេញមុខងារក្នុងនាមជាយន្តការ ទំនាក់ទំនង អំពីអ្វីដែលអ្នកខ្លះបរិយាយថាជា “ចំណេះដឹងដែលឆាយយល់” - ជាចំណេះដឹងដែលអាចឱ្យមនុស្ស ទូទៅ ងាយយល់ដឹង ដោយមិនចាំបាច់ត្រូវការចំណេះដឹងបច្ចេកទេសពិសេស។ មុខងារនៃការ “ប្រាស្រ័យទាក់ទង” នេះគួរតែត្រូវពង្រីកដល់កំរិតតំបន់ផងដែរ។ ទាក់ទងដល់ការប្រតិបត្តិ យុទ្ធសាស្ត្រដែលមានការចូលរួម ដែលធ្វើឡើងដោយមានការរៀនសូត្រ និងផ្លាស់ប្តូរ គំនិតគ្នាជាទៀងទាត់គួរជាគោលគ្រឹះមួយ។ សកម្មភាពនេះ ធ្វើឡើងហួសពីការដែលគ្រាន់តែប្រមូលនិងចែក រំលែកឯកសារ។ មានការស្នើថា ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធព័ត៌មានដោយមានការចូលរួម ដើម្បីបញ្ចូលគំនិត ការប្រើ ប្រាស់ចំណេះដឹងមូលដ្ឋាន និងវេទិកាសាងសមត្ថភាពនៅសហគមន៍មូលដ្ឋាន រួមជាមួយប្រតិបត្តិការណ៍តស៊ូមតិ ទាំង អស់នេះ នឹងដាក់ឱ្យអនុវត្តជាក់ស្តែងដោយ “ក្រុមការងារបច្ចេកទេសតាមវិស័យ និងប្រធានបទ” របស់វេទិកាក្នុងនាមជាយុទ្ធសាស្ត្រប្រតិបត្តិការមួយ។ ដោយសារថា មនុស្សជាច្រើនចង់ឱ្យវេទិកាប្រតិបត្តិភាគច្រើននៅពិភពខាង ក្រៅ ,និងផ្អែកលើគេហទំព័រ អ្នកឯទៀត ចង់ឱ្យមុខងាររបស់វេទិកាមានលក្ខណៈសកម្ម និងអាចចូលរួមបានពីក្រុម អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។

ការទទួលខុសត្រូវរបស់វេទិកា មានច្រើន: ទី ១ ផ្តល់អនុសាសន៍ ទី ២ សំរាប់សំរួលការបញ្ចូលនិងចែករំលែកកិច្ច ខិតខំប្រឹងប្រែងកសាងសមត្ថភាព គំរោង និងកម្មវិធីផ្សេងៗក្នុងចំណោមអ្នកពាក់ព័ន្ធប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជាក់ស្តែង ធ្វើជាកន្លែងមួយសំរាប់ក្រុមអ្នកផ្តល់ជំនួយ អ្នកគាំទ្រ អ្នកអនុវត្ត និងអ្នកដែលកំពុងត្រូវការ ទី ៣ សំរាប់សំរួលក្នុងនាមជាចំណុចធនធានសំរាប់អ្នកឯកទេសកសាងសមត្ថភាពអនុវត្តទី៤សំរាប់សំរួលការកំណត់និងបង្កើត ការបំពេញការងារជាដៃគូ និងទី ៥ ផ្តល់នូវព័ត៌មានតបជាប្រព័ន្ធដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធអនុវត្ត លទ្ធផល គោលបំណង និងការរៀនសូត្រអំពីការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ការកិច្ចទាំងអម្បាលម៉ានខាងដែលលើកឡើងខាងលើ ជាភារកិច្ចដ៏ធំធេង ដែលតម្រូវឱ្យដំបូង តែងតាំងគណៈកម្ម ការបណ្តុះបណ្តាលអាសន្នមួយ ដើម្បីកំណត់ លក្ខខណ្ឌយោងសំរាប់ការប្រតិបត្តិក្នុងនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់គំរោង និងសំខាន់កំណត់ និងគៀងគរ យន្តការហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់ប្រតិបត្តិការ និងការបំពេញមុខងាររបស់វេទិកា។ មានការ ស្នើថា វេទិកាគប្បីចាប់ “ដៃគូ” ជាមួយអ្នកចាប់អារម្មណ៍សំខាន់ៗចំពោះវេទិកា និងតម្រូវការសមត្ថភាព ដើម្បីដើរ តួនាទីជាលេខាធិការដ្ឋានមួយ ដើម្បីចាប់ផ្តើម ជំហានដំបូងនៃកិច្ចពិគ្រោះយោបល់ បង្កើត និងធ្វើឱ្យប្រាកដថាវេទិកាដំណើរការឆាប់ៗ ធ្វើបែបនេះ ជាធម្មជាតិនឹងនាំឱ្យមានការចូលរួមពីសំណាក់អ្នកពាក់ព័ន្ធដែលជាតួនាទី និង ការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេ។

ការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ក្នុងវេទិការួមមានមកពីបណ្តាក្រសួងដែលមានការពាក់ព័ន្ធចំពោះការផ្តួចផ្តើមគំនិត បន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធ អង្គការសង្គមស៊ីវិល គ្រឹះស្ថានសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងអង្គការសហគមន៍ទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសហគមន៍នេសាទ សហគមន៍ព្រៃឈើ សហគមន៍គ្រប់គ្រងតំបន់ អភិរក្ស និងសហគមន៍អេកូធម្មជាតិ -ទុកដូចជាចំណុចចាប់ផ្តើម។ ទីប្រឹក្សាបច្ចេកទេសក្នុងវេទិកានេះរួមមានអ្នក ស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រពីគ្រឹះស្ថានសិក្សាស្រាវជ្រាវ (បច្ចេកទេស និងជំនាញសង្គម) និងអ្នកស្រាវជ្រាវរបស់អង្គ ការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិ ដែលតែងតាំងចូលក្នុងក្រុមការងារបច្ចេកទេសដែលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីសំរាប់សំរួលអង្គការមូលដ្ឋាន និងការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងនៅថ្នាក់ស្រុក និងថ្នាក់ឃុំ និងតម្រូវការកសាងសមត្ថភាព។

ខណៈពេលដែលការចូលរួមក្នុងវេទិកាចាប់ផ្តើមអនុវត្ត នោះវាជាប្រការសំខាន់ដែលត្រូវមានគោលគំនិតមួយអំពី មូលហេតុចំបងនៃសារសំខាន់នៃការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ - ហើយគោលបំណងរបស់វាទៀតសោត នឹងកំណត់ ផងដែរនូវតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ។ ដូចដែលបានបញ្ជាក់ពីខាងដើម ការចូលរួមពីពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធ ធ្វើឡើងដើម្បីផ្តល់នូវការរួមបញ្ចូលគ្នាដែលសមស្រប និងអាចអនុវត្តបាននូវគោលគំនិតដែលមានចរិត បច្ចេកវិជ្ជាវិទ្យាសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសង្គម ដើម្បីបង្កើនភាពអាចប្រើប្រាស់បាននៃចំណេះដឹងដែលបានប្រមូល ក៏ដូចជាធានាថា ស្ថាប័នថ្នាក់សហគមន៍បានយល់ដឹងអំពីគំនិតផ្តួចផ្តើមបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងផលប្រយោជន៍ទាំងឡាយដែលពួកគេអាចទទួលបាន។ ការចូលរួមពីពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធ ក៏គួរធានាផងដែរនូវសមធម៌ នៃការ "បញ្ចេញមតិ" ក្នុងចំណោមអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលសកម្ម និងអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលមិនសូវហ៊ានមាត់ក ឧទាហរណ៍ ក្រុមជនជាតិភាគតិច អ្នកភូមិ និងស្ត្រី។ ជាចុងក្រោយ ការចូលរួមពីពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធត្រូវតែអំពាវនាវឱ្យមាន ដើម្បី ធានានូវការចែករំលែកគោលគំនិត ធនធាន និងការប្រតិបត្តិល្អៗ និងយ៉ាងបរិបូរពីគ្រប់វិស័យ - ដែលនាំមកនូវការរៀនសូត្រ និងនវានុវត្តថ្មីៗ។

តួនាទីរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងវេទិកាត្រូវបានកំណត់ដោយងាយថា: ទី១ ជាអ្នករួមចំណែកចំពោះការលូតលាស់ ផ្នែកចំណេះដឹងអំពីការបន្ត និងការប្រើប្រាស់វាក្នុងការអភិវឌ្ឍគំរោង ការស្រាវជ្រាវ ករណីសិក្សា គោលនយោ បាយ និងការបង្កើតនូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សំរាប់វេទិកា និងការគាំទ្រការបន្ត ទី២ ជាអ្នកបញ្ជាក់ និងផ្តល់សុពលភាព នៃព័ត៌មាន ទី៣ តស៊ូមតិសំរាប់គំនិតផ្តួចផ្តើមបន្ត ដែលស្របតាមការយល់ឃើញនិងតម្រូវការរបស់ក្រុមមនុស្ស ដែលត្រូវគេមើលរំលង ទី៤ ជាអ្នកភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងព័ត៌មាន រវាងក្រុមការងារបច្ចេកទេសបន្ត និងក្រុមអ្នកប្រើ ប្រាស់នៅមូលដ្ឋាន និង ទី៥ ជាអ្នកភ្ជាប់វេទិកាទៅនឹងស្ថាប័នទទួលបន្ទុកការប្រែប្រួលអាកាសធាតុផ្សេងទៀត។

ដោយសារតែវេទិកា ទើបតែត្រូវបានបង្កើតនាពេលនេះ ហើយមួយចំណែកធំត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរបៀបជាការកសាង សមត្ថភាពជាមូលដ្ឋាន - នោះការជំរុញវេទិកាឱ្យដំណើរការទៅមុខ និងទទួលបានជោគជ័យ នឹងត្រូវតំរូវទិសដៅ ពីប្រភពមួយជាក់លាក់។..

និយាយដោយត្រង់ ដោយសារតែវិសាលភាពនៃចំណេះដឹងបន្ត រីឯការសំរាប់សំរួលក្នុង ចំណោមអ្នកពាក់ព័ន្ធអំពីការបន្ត អ្នកជាច្រើននៅមិនទាន់មានចំណេះដឹងអំពី “របៀប ធ្វើ” នៅឡើយ។ ការពិគ្រោះយោបល់បន្ថែម ពិតជាត្រូវការនាពេលនេះ ជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធ សំខាន់ៗដែលអាចចំណាយពេលវេលានិង ចំណេះដឹងដើម្បីកំណត់ឱ្យច្បាស់ថាទីណាដែល វេទិកាត្រូវស្ថិតនៅ និងរបៀបដែល -អភិបាលកិច្ច ការសំរេចចិត្ត ការចូលរួម ប្រព័ន្ធ ហិរញ្ញវត្ថុ និងចំណុចចាប់ផ្តើមដែលវេទិកាត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើ។ ខណៈពេល ដែល ស្ថានភាពទាំងនេះចាប់ចេញដំណើរហើយ នោះការកំណត់តួនាទី និងការទទួល ខុសត្រូវនឹងរួមបញ្ចូលគ្នាតាមការ ចូលរួមផ្ទៃសកម្មភាព -ដូចដែលបានលើកឡើងខាងលើ -វាជាគោលការណ៍ណែនាំចំពោះការបង្កើតវេទិកា។

ផ្នែក ៥.០ សេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ និងបំណងបន្ទាប់

ក្នុងសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់នៃការសិក្សានេះ វាបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថា មិនមានដំណោះ ស្រាយ បូរលម្អ ដោះស្រាយតែមួយ ដែលនឹងសមស្របសំរាប់តំរូវការនៃការបន្តទៅនឹង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជាទេ។ ក្នុងការប្រឈមចំពោះផលប៉ះពាល់ពីការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ អ្វីដែលសំខាន់ នោះត្រូវកសាងភាពស៊ាំក្នុងកិរិយាសហគមន៍ដើម្បីសំរេច បាននូវភាពស៊ាំនេះ គេត្រូវកសាងមូលដ្ឋានចំណេះដឹងដែលមានអ្នកប្រើប្រាស់ច្រើនការ បង្កើតគោលនយោបាយដែលបញ្ចូលគ្រប់វិស័យ និងការអនុវត្តជាស្ថាប័ននៃប្រព័ន្ធ ដែល អាចឆ្លើយតបនិងសំរាប់ទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរនិងលក្ខខណ្ឌដែលកើតឡើងមិនទៀងទាត់ក្លែក ញាប់ បណ្តាលពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

តាមរយៈការពិនិត្យមើលផ្នែកអក្សរសាស្ត្រ និងយោបល់ទាំងឡាយរបស់អ្នកដែលយើងពិ គ្រោះជាមួយ បង្ហាញថា ការយល់ដឹងរបស់កម្ពុជាអំពីការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកា សធាតុ នៅក្នុងខ្លួនឡើយ ថ្មីបើកំពុងមានការ លេចឡើងនូវអ្នកជំនាញខ្លះៗ ប៉ុន្តែបើ យើងពិនិត្យមើលក្នុងទូទាំងប្រទេស នោះយើងអាចមើលឃើញថា សូម្បីតែ ការងារស្រាវ ជ្រាវអំពីតំរូវការបន្ត និងគំនិតផ្តួចផ្តើមអនុវត្តការបន្ត ក៏នៅមានចំណោទជាច្រើន ដែលត្រូវស្វែង រកការបញ្ជាក់បន្ថែមទៀតផងដែរ។ ភាគច្រើននៃចំណេះដឹងស្ថិតនៅអ្នក ដែលប្រមូល និងបង្កើតប៉ុណ្ណោះ។..

នេះយើងមិនទាន់និយាយដល់ការបរាជ័យនៃប្រព័ន្ធ ដោយគ្រាន់តែរំលេចឱ្យឃើញនូវប្រធានបទ “ថ្មីៗ” នៅថ្នាក់ ជាតិ និងពិភពលោកប៉ុណ្ណោះផង។

ការសិក្សានេះបង្ហាញថាសកម្មភាពភាគច្រើនរបស់កម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ផ្ដោតសំខាន់លើការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពគ្រប់គ្រងធនធានទឹកដើម្បីបង្កើនផលិតភាពកសិកម្មសកម្មភាពទាក់ទងនឹងការយល់ដឹងអំពីមុខសញ្ញាងាយរងគ្រោះពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅក្នុងប្រទេស ការគ្រប់គ្រង គ្រោះមហន្តរាយ និងមានសកម្មភាពកំរិតតូចៗទាក់ទងនឹងការ ការពារតំបន់ឆ្នេរ។ មានការស្នើថាអ្នកធ្វើគោលនយោបាយត្រូវ ចូលរួមវាយតម្លៃកម្មវិធីបច្ចុប្បន្នដើម្បីដោះស្រាយហានិភ័យពីអាកាសធាតុ ដើម្បីឱ្យប្រធានបទ ស្រាវជ្រាវថ្មីៗ អាចបង្កើតឡើងនិងប្រើប្រាស់ក្នុងការរៀបចំការធ្វើឱ្យប្រសើរ ឬស្ដារឡើងវិញនូវ កំលាំងជំរុញនៃកម្មវិធីបច្ចុប្បន្ន។ ការសិក្សានេះបានគូសបញ្ជាក់ នូវស្មារតីពីគ្រប់វិស័យទាំងអស់ដែលមានភាពមិនច្បាស់លាស់នៅឡើយ អំពីស្ថានភាពប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងរយៈពេល ១០ ឆ្នាំ ឬសូម្បី ២០ឆ្នាំទៀត។ ហេតុនេះ តើអ្វីទៅជា ការបន្ស៊ាំទៅថ្ងៃ អនាគត?

ការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ពិតជាសំខាន់សំរាប់ កម្ពុជា ជាពិសេសលើរបៀបដោះស្រាយកង្វះខាតធនធានទឹក ដែលនាំអន្តរាយដល់ប្រភពទឹកស្អាតនិងកសិកម្មជួយពីនេះអំពីរបៀប ដែលគេត្រូវដោះស្រាយចំពោះទឹកជំនន់ផងទៀត។ ពិតមែនហើយស្ថានភាពនេះនាំឱ្យមានតម្រូវការដើម្បីមាន ហេតុការណ៍សម្រួលបន្ថែម ការសំរួលរវាងភ្នាក់ងារនានាបន្ថែម ការស្រាវជ្រាវបន្ថែម ចេញពីទស្សនៈអ្នកប្រើចំណេះដឹង និងសមត្ថភាពបន្ថែមទៀត។ ខាងក្រោមនេះជាវិស័យអាទិភាពសំរាប់កសាង សមត្ថភាព ដែលរកឃើញក្នុងការស្រាវជ្រាវលើ ចំណេះដឹង ប្រព័ន្ធ រចនាសម្ព័ន្ធ និងគោលនយោបាយ។

កសាងចំណេះដឹងដែល:

- បង្កើតនូវទិន្នន័យប្រកបដោយគុណភាព និងងាយស្រួល ប្រើប្រាស់អំពីអាកាសធាតុ រួមគ្នាជាមួយលក្ខខណ្ឌ ផ្នែក ធាតុអាកាស និងជលសាស្ត្រ ដើម្បីសំរេចសំរួលដល់ ការកែលម្អសេវាវិញនិងការព្យាករការប្រែប្រួលអាកាសធាតុជាដំហានឆ្ពោះទៅ កាន់ការប្រើប្រាស់ក្នុងកិរិយាជាតិ និងមូលដ្ឋាន។
- អភិវឌ្ឍជាបន្តនូវសមត្ថភាពនៃប្រជាជនកម្ពុជាទាក់ទងនឹងប្រព័ន្ធរបរកសិកម្មផ្នែក លើដំណាំស្រូវ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឧទាហរណ៍ ការ ធ្វើជាគំរូអំពី ការដាំដុះលើកសិដ្ឋាន ការបង្ហាញពូជដំណាំដែលធន់ទ្រាំទៅនឹងទឹក ជំនន់ និងការរាំងស្ងួត ការប្រើប្រាស់ បច្ចេកទេសសំណើម-ដូចជាការត្រងយក ទឹកភ្លៀងចុងរដូវ ឬការប្រើប្រាស់ធារាសាស្ត្របង្រួប ព្រមទាំងការ គ្រប់គ្រងទឹក ដីជាតដី និងធនធានដី។
- ពង្រឹងប្រព័ន្ធសំអាតទឹកភ្លៀងនិងមានជាតិអាសេនិចជាដលិតភាពដែលស្របតាម តំរូវការផ្នែកអេកូឡូស៊ី បច្ចេកវិទ្យា ការកាន់កាប់ និងភាពជាស្ថាប័ន។
- ការយល់ដឹងយ៉ាងច្បាស់អំពីរបៀបដែលបណ្តាញសង្គម និងស្ថាប័នក្រៅរដ្ឋការ ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសំរេចសំរួល នូវវិធានការបន្សុំ ឧទាហរណ៍ សមធម៌សង្គម បញ្ហាចោទលើភាពយុត្តិធម៌ និងវិសមភាពយេនឌ័រក្នុង បរិបទដាក់បន្សុំ និង:
- កំណត់កត្តារាំងស្ងួត មិនឱ្យទទួលបានជោគជ័យ ចំពោះការធ្វើផែនការគ្រប់គ្រងសុខ ភាព និងធនធាន ធម្មជាតិ និងការបន្សុំជាស្វ័យប្រវត្តិទៅនឹងផលប៉ះពាល់ពីការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

បង្កើតប្រព័ន្ធដែល:

- ដាក់បញ្ចូលគ្នានូវការព្យាករធាតុអាកាស និងអាកាសធាតុជាមួយការព្យាករផល សាស្ត្រដែលងាយប្រើ ប្រាស់ និងអាចអនុវត្តបានទាំងស្ថាប័ននៅថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់សហគមន៍មូលដ្ឋាន។
- ធានាឱ្យមានការវិភាគទិន្នន័យ ការធ្វើផែនការ និងការអនុវត្តគំនិតដួងដើមបន្សុំ ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការចែករំលែកចំណេះដឹងឆ្លងកាត់គ្រប វិស័យទាំងអស់។
- ធានាការចូលរួមពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងការធ្វើផែនការ និងការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធធារា សាស្ត្រក្នុងកិរិយាខេត្ត និងឃុំ។

- រួមបញ្ចូលនូវរឿងរ៉ាវផ្នែកបរិស្ថាន ការប្រកបមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិត ការអប់រំ សុខាភិបាល និងអាហារូបត្ថម្ភ ទៅក្នុងការ ធ្វើផែនការ និងឆ្លើយតបចំពោះគ្រោះហានិភ័យធម្មជាតិ។
- ធ្វើឱ្យមានភាពជាស្ថាប័ននូវ “ក្រុមបទដ្ឋាន” ចំពោះវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវនិងសំរាប់អ្នកទាំងឡាយណា ដែលកំពុងប្រតិបត្តិការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- បង្កើនភាពអាចទទួលបាន និងអាចប្រើប្រាស់នូវព័ត៌មានផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រអំពីអាកាសធាតុ និងលក្ខខណ្ឌ ធាតុអាកាសនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងសំរាប់គោលបំណងធ្វើការសំរេចចិត្តនៅថ្នាក់ជាតិ។
- បង្កើតលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ដី និងការកាន់កាប់ឥណទាន ការវិនិយោគផ្នែកកសិកម្ម ការទុកដាក់បំរុង និង បច្ចេកវិទ្យាផ្សេងៗ ពីសំណាក់ស្ត្រី
- ពង្រឹងស្ថាប័ន និងភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់ស្ត្រី ក្នុងអង្គការនានា ប្រយោជន៍ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចទទួលបាន បានផលប្រយោជន៍ និងការរួមចំណែកក្នុងការបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្របន្ស៊ាំ។
- ធ្វើឱ្យទៅជាស្ថាប័ននូវសម្បទានសហគមន៍ ដែលនាំមកនូវការបន្ស៊ាំកិរិតមូលដ្ឋាន ក្នុងយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ ស្អាត និង
- ស្ថាបនានូវវិធានការផ្នែកសង្គម បច្ចេកវិទ្យា ភាពជាស្ថាប័ន និងគោលនយោបាយ ដើម្បីដោះស្រាយ ចំពោះ ឧបសគ្គដែលរារាំងការចូលរួមពីសំណាក់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។

រៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធ:

- ដែលមានសមត្ថភាពអនុវត្ត និងគាំទ្រដល់ការបង្កើត ផ្សព្វផ្សាយបន្តនូវចំណេះដឹងអំពីការបន្ស៊ាំទៅនឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- ដែលផ្តល់នូវវេទិកា និងបណ្តាញយ៉ាងជាប់លាប់ដើម្បីប្រតិបត្តិ-ដែលវេទិកា និងបណ្តាញនិមួយៗផ្តោត ការយកចិត្តទុកដាក់ចំបងលើការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ សំរាប់អ្នកបំរើការងារផ្នែក អភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីធ្វើសកម្មភាពជាមួយ និងអ្នកធ្វើគោលនយោបាយ និង
- សំរាប់សំរួល និងរៀបចំការកសាងសមត្ថភាព រាប់តាំងពីថ្នាក់ជាតិ រហូតដល់ថ្នាក់ ឃុំ ក្នុងគោលបំណង ដើម្បីកែលម្អលទ្ធភាពទទួលបាន និងមានសមត្ថភាពគ្រោងគំរោងឆ្លើយតបចំពោះការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការធ្វើការសំរេចចិត្ត។

រៀបចំគោលនយោបាយដែល:

- គាំទ្រដល់ការដាក់បញ្ចូលនូវការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ទៅក្នុងគោលនយោបាយ ថ្នាក់ ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ការធ្វើផែនការ និងដំណើរការរៀបចំថវិកា។
- លើកទឹកចិត្តផ្នែកឯកជនឱ្យចូលរួមក្នុងការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- គាំទ្រការរួមបញ្ចូលនូវផែនការបន្តសំរាប់អនុវត្តផ្នែកនានា ដូចជា ជលផល និងវារីវប្បកម្ម ទៅក្នុងផែនការ ជាតិសំរាប់ការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
- គាំទ្រការចូលរួមរបស់សហគមន៍ដែលពឹងផ្អែកលើមុខរបរកសិកម្ម និងនេសាទ ទៅក្នុងការធ្វើផែនការ សេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងផែនការវិមជ្ឈការ។
- ដាក់ការរួមបញ្ចូលគ្នានូវវិស័យគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ទៅក្នុងគោលនយោបាយ ឆ្លើយតបចំពោះគ្រោះ មហន្តរាយ និងផែនការអភិវឌ្ឍន៍។
- បញ្ចូលការសំរេចចិត្តផ្នែកលើមូលដ្ឋានស្រាវជ្រាវបានពីការស្រាវជ្រាវផ្លូវការ និងមិនផ្លូវការអនុវត្តនៅថ្នាក់ មូលដ្ឋានទៅគ្រប់វិស័យសិក្សាទាំងអស់ និង
- ធានាថាមានកិច្ចសហការ និងការចែករំលែកព័ត៌មានក្នុងចំណោមអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងការបន្តទៅនឹងការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុទាំងអស់ រាប់ចាប់ពីមន្ទីរវិស័យរហូតដល់គ្រឹះស្ថានសិក្សាស្រាវជ្រាវ អង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិបាល និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន។

វិធានការទាំងឡាយដូចបានលើកឡើងខាងលើ នឹងនាំមកនូវភាពចាំបាច់ចំពោះការបន្ថយហានិភ័យតាមការ លើកកំពស់ការអនុវត្តវិស័យកសិកម្ម និងធ្វើឱ្យមានភាពចម្រុះនូវការចិញ្ចឹមជីវិតក្នុងវិស័យកសិកម្ម ការកែលម្អប្រព័ន្ធ សុខាភិបាលដើម្បីដោះស្រាយជម្ងឺទាំងឡាយទាក់ទងនឹងអាកាសធាតុ និងផលប៉ះពាល់ផ្នែកសុខភាពផ្សេងៗទៀត និងជាពិសេស ការស្វែងរកមធ្យោបាយដោះស្រាយផលប៉ះពាល់ផ្នែកសង្គមបណ្តាលពីការប្រឈមទៅនឹងធាតុអាកាស រួមមានទាំងបញ្ហាចំណាកស្រុក និងទំនាស់អំពីធនធានធម្មជាតិផង។

ការកសាងភាពស៊ាំមានន័យថា ជាការពង្រឹងនូវយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ដែលមានស្រាប់។ ការសិក្សានេះបានរកឃើញ នូវក្តីបារម្ភទាក់ទងនឹងការរួមបញ្ចូលគ្នានៃការបន្តទៅនឹង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជាមួយបញ្ហាសន្តិសុខស្បៀង និងក្របខ័ណ្ឌ និងយុទ្ធសាស្ត្រ អភិវឌ្ឍន៍មុខរបរចិញ្ចឹមជីវិត។ សំណួរដែលចោទសួរថា តើសហគមន៍អាចទទួលយក បាននូវភាពទីទៃពីគ្នានៃយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលរៀបចំសំរាប់សំរួលការអភិវឌ្ឍរបស់គេឬទេ? ឬវាជាចំណោទសួរលើ ប្រសិទ្ធភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរក្រសួង និងការបញ្ចូល គ្នាទាំងនេះ? ការប្រឈមទាំងឡាយ ជាការ ប្រឈមថ្មី និងផ្សេងៗពីគ្នា។ សហគមន៍ ខ្លះត្រូវសំរាប់ខ្លួនទៅនឹងគ្រោះទឹកជំនន់ដែលមិនអាចទាយទុកជាមុន កង្វះខាតការផ្គត់ផ្គង់ ទឹកសំរាប់បរិភោគ រីឯសហគមន៍ដទៃទៀត ទទួលបានភាពសំបូររបបនៃមុខរបរជាដំរើស ក្រៅពីមុខរបរធម្មតារបស់គេ។ សហគមន៍នឹងត្រូវឆ្លើយតបចំពោះលក្ខខណ្ឌមិនធម្មតា តាមរយៈប្រព័ន្ធផ្តល់ដីណឹងជាមុន ,ព្យាករអាកាសធាតុ ចំណែកឯភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល វិញនឹងត្រូវឆ្លើយតប ដោយនាំយកនូវចំណេះដឹង និងសមត្ថភាព ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ របស់ ពួកគេទៅដល់កំរិតអនុវត្តជាក់ស្តែងធ្វើឡើងដោយសហគមន៍។

ដោយហេតុថាកម្ពុជាកំពុងធ្វើដំណើរឆ្លងកាត់ការឆ្លើយតបក្នុងរយៈពេលខ្លីមួយទៅកាន់ការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នោះ ការផ្តោតសំខាន់ទៅលើតម្រូវការចំណេះដឹងសម្រាប់ផែន ការបន្ត ក៏ដូចជាការឆ្លើយតបរយៈពេលវែង ឧទាហរណ៍ ការកសាងគំរូអាកាសធាតុឱ្យ កាន់តែប្រសើរ ការបង្កើតសូចនាករតាមដានមិនមែនសម្រាប់តែវិស័យដែលរងហានិយ ភ័យប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ វាសម្រាប់តាមដានសមត្ថភាពបន្តនៃបុគ្គលិក ស្ថាប័ន និងគណៈ កម្មាធិការ នានាផងដែរ។ ចំណុចចាប់ផ្តើមសមស្របមួយគឺ ការកំណត់រកកំលាំងរុញច្រាន ការប្រែប្រួលផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម តាមរយៈការកសាងសេនាវីយូដោយមានការចូលរួម និងលើកកម្ពស់កិច្ចពិភាក្សា និងការលើកផែនការជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ។

តំរូវការការកសាងវេទិកាបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុថ្នាក់ខេត្តសំរាប់ការសនា ធ្វើផែនការ និងធ្វើ សកម្មភាពត្រូវបានលើកឡើងជាញឹកញាប់ ហើយក៏ជាការបញ្ហាបន្ត គំនិតនេះចូលទៅក្នុងខ្សែបណ្តោយនៃភ្នាក់ងារ ពាក់ព័ន្ធថ្នាក់ជាតិ។

-មានន័យថាកម្ពុជាមានភារកិច្ចបង្កើតសមត្ថភាព បន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ប្រកបដោយសមធម៌- ជាភារកិច្ចហួសពីលទ្ធភាពរបស់សហគមន៍ ក្នុងការបន្ស៊ាំទៅនឹង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុអាចបំពេញ បើពុំមានការគាំទ្រជារៀបរយបន្តទៅទៀតទេ។ នេះជាអ្វីដែល ធ្វើឱ្យការ “កំណត់” ដំណើរការជាការប្រឈមជាក់ស្តែងមួយ។

“ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ” ាននាំមកនូវការចូលរួមផ្នែកសមត្ថភាពពីអ្នកដែលមានចំណេះ ដឹង និងបទពិសោធន៍ ច្រើនអំពីការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការពិគ្រោះ យោបល់តាមសិក្ខាសាលាថ្នាក់ជាតិដែលចូលរួមពី អ្នកទាំងនោះ និងព្រមទាំងបានពង្រីក វិសាលភាពរបស់វាទៅដល់គ្រប់ប្រជាជនកម្ពុជាដែលត្រូវការ និងជាបណ្តើរៗ នឹងដាក់ឱ្យ ប្រើវេទិកាមួយទៅអនាគត។ ដោយហេតុថា វាមានសារសំខាន់ដែលមូលដ្ឋានចំណេះ ដឹងត្រូវការកសាង ជាមុន នោះគំនិតខ្លីហើយច្បាស់សំរាប់បំពេញកង្វះខាតផ្នែកធនា សម្ព័ន្ធបន្ស៊ាំ និងគោលនយោបាយ នឹងត្រូវអនុវត្ត ទៅរួចផងដែរ។ មានការលើកឡើងយ៉ាង ទូលំទូលាយថា វេទិកាអាចអនុវត្ត និងចូលរួមបានដោយអ្នកទាំងឡាយ ដែលត្រូវអនុវត្តនៅ មូលដ្ឋាន- ជាមួយនឹងការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាបន្តដើម្បីកំណត់មូលហេតុចំបងនៃ “វេទិកា” ។ បើដូច្នោះ តើនេះមានន័យថា វេទិកាត្រូវតែធ្វើនៅមូលដ្ឋានដែលអាចឱ្យមានដំណើរ ការលូតលាស់ជាធម្មជាតិមួយ ឬ ត្រូវរៀបចំជារចនាសម្ព័ន្ធតាំងពីដើមដំបូង ដើម្បីឆ្លើយតប ទៅនឹងបំណងរបស់មូលដ្ឋាន? វាជាការប្រសើរដែលត្រូវ ស្វែងរកកន្លែងនៅកណ្តាលមួយ ដែលជំរុញសកម្មភាពសាមញ្ញ និងអាចអនុវត្តបាន ពោលគឺមិនមែនសំរាប់តែឆ្នាំ ដំបូង ប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែ នៅតែបន្តជានិរន្តរ៍។

សំរាប់បច្ចុប្បន្នមិនទាន់មានរចនាសម្ព័ន្ធណាមួយក្នុងការជួយសម្របសម្រួលការងារទាំងនេះហើយក៏មិនទាន់មានយន្តការស្ថាប័នណា និងតម្រូវការកសាងសមត្ថភាព និងគាំទ្រប្រតិបត្តិការវិវឌ្ឍន៍មណ្ឌលនៅ ឡើយ។ ការកំណត់តម្រូវការគាំទ្រកើតចេញពី មធ្យោបាយកសាងវិវឌ្ឍន៍មណ្ឌល សម្រាប់គណៈកម្មាធិការ ជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងក្រសួង បរិស្ថានដឹកនាំការរៀនសូត្រ ការសម្របសម្រួលនិងសកម្មភាព បន្សុំការប្រែប្រួលធាតុអាកាស។ ការរៀនសូត្រណាមួយអាចផ្តើមចេញពីការចែករំលែកព័ត៌មាន សំរាប់សំរួលដែល អាចជួយដល់ការបង្កើតភាពជាដៃគូ ផ្នែកស្ថាប័នជាដូច្នោះ - ពោលគឺកិច្ចព្រមព្រៀងសហប្រតិបត្តិការ និងការ យោគយល់គ្នាមួយ - ជាមួយអង្គការ មិនមែនរដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗ និងសកម្មភាពដែលបណ្តុះឡើងដោយភាពសកម្ម និងការដឹកនាំប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត។

ជំហានបន្ទាប់ពីការសិក្សានេះគឺត្រូវកំណត់ "យុទ្ធសាស្ត្រកសាងសមត្ថភាពបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នៅកម្ពុជា" ទុកជាមហិចតាជីដំបូង ព្រោះកិរិតនៃចំណេះដឹងរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការបន្សុំ នៅខ្សោយ នៅឡើយ។ អ្វីដែលសំរេចនាពេលនេះគឺកំណត់តំរូវការ និងដំណើរការសមស្របមួយដើម្បីដោះស្រាយតំរូវការ កសាងសមត្ថភាព នៅថ្នាក់ជាតិ ប៉ុន្តែ មិនថាឡើយបញ្ជី បុស្សម្លីដំណើរការណាមួយក៏នៅមិនទាន់ធ្វើចប់សព្វគ្រប់ ឬមិនទាំងបាន កំណត់... ជាចំណុចដែលមិនមានលើកមកនិយាយ។ បើនិយាយឱ្យស្រួលយល់ គឺកម្ពុជានៅមាន សមត្ថភាពបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទាបនៅឡើយ មូលហេតុមួយចំណែកមកពីមូលដ្ឋាននៃចំណេះ ដឹងបច្ចុប្បន្ន។ ក្នុងឯកសារនេះមានការលើកឡើងថា ត្រូវមានការកសាងចំណេះដឹងអំពីការសំរាលមូលហេតុនៃការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការសំរាលដល់ប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ពោលគឺមិនមែនត្រឹមតែជាការបន្សុំ ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតែប៉ុណ្ណោះទេ។ ធ្វើបែបនេះ វាបានផ្តល់នូវភាពជឿជាក់ចំពោះការទំនាក់ទំនងនៃ មូលដ្ឋានចំណេះដឹងរួមទាំងអាចឆ្លុះបញ្ចាំងថា ពីចំណុចណាដែលកម្ពុជាត្រូវចាប់ផ្តើមដំណើរការកសាងសមត្ថភាព របស់ខ្លួន - ដែលនេះស្ទើរតែជាការចាប់ផ្តើមដំបូង។ នេះមិនទាន់ទាំងនិយាយដល់អ្នកដែលមានជំនាញ និងចំណេះ ដឹងខ្ពស់ៗទាំងនោះពុំមានទីលំនៅ ឬមិនមែនជាជនជាតិកម្ពុជាផង

ទៅនឹង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុជាមួយកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ និង ឬ ការសំរួចគោលដៅការ
អភិវឌ្ឍឱ្យសំរេចបាននូវការបន្សុំ ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ នាពេលថ្មីៗនេះ
អង្គការ CORD Asia អង្គការ DanChurch Aid/ Christian Aid - និងអង្គការ ForumSyd,
បានចាប់ផ្តើមអនុវត្តគំរោងសាកល្បងមួយអំពីរឿងនេះជាមួយអង្គការដៃគូចំនួន ១០ពោល
គឺគេបានអនុវត្តការ កសាងចំណេះដឹង ឧបករណ៍ និងដំណើរការសិក្សាសាលាអំពីវិស័យ
ទូលំទូលាយមួយ ទាក់ទងនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឧទាហរណ៍ ការសំរាលផល
បណ្តាលឱ្យមានការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការ សំរាលផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាស
ធាតុ និងការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ជាផ្នែក និងជាដំហាន ដ៏សំខាន់
ក្នុងគំរោងនេះ មានតំរូវការ និងកាលានុវត្តភាពដែលបង្ហាញថា ការខិតខំប្រឹងប្រែង
ត្រូវតែពង្រីក និងធ្វើឱ្យទូលំទូលាយទៅដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំស្រុកនិងអាជ្ញាធរខេត្តនិងក្រសួង
មន្ទីរនានាជុំវិញខេត្តក្នុងបរិបទរបស់គេ។

មាន “ដំហានបន្ទាប់” ចំនួន ៣ ត្រូវបានលើកឡើង ហើយពិតណាស់វាជាដំហានទីមួយ
និងដំហានទីពីរដែលបន្តបន្ទាប់គ្នា។ ដំហានទីបីគួរដួចផ្តើមឡើងជាមួយសកម្មភាព
កសាងចំណេះដឹង និងជំនាញ។ អនុសាសន៍សំរាប់អនុវត្ត ដំហានទីមួយ និងទីពីរនឹងបង្កើត
ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសំរាប់មនុស្ស គោលនយោបាយ និងវេទិកាចាប់ផ្តើមអនុវត្ត និងដំណើរ
ការ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ អ្វីដែលសំខាន់នោះគឺ ក្រុមការងារចំពោះកិច្ចអាចអនុវត្ត
នូវការ ពិគ្រោះយោបល់ សំរាប់ការតស៊ូមតិជាមួយនាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុដើម្បី
ស្វែងរកកន្លែង ការគាំទ្រ ទំហំ ការងារ និងចិរភាពសំរាប់វេទិកានោះមិនចង់សំដៅថា
វេទិកាគួរស្ថិតនៅចំណុះឱ្យនាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាស ធាតុទេ ដោយហេតុថា អ្នកផ្តល់
មតិជាច្រើនបង្ហាញថា វាគ្រាន់តែជាការនាំយកអនុសាសន៍ ឬគំនិតទៅឱ្យ នាយកដ្ឋាន
ផ្តល់យោបល់ជូន និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយបន្តទៅទៀត

វាត្រូវការពេលវេលាខ្លះសំរាប់កម្ពុជាធ្វើសមាហរណកម្មគំនិតដូចផ្ដើមគំនិតដាក់បន្ស៊ុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុរបស់ខ្លួនក្នុងវេទិកាដែលមានការសំរសំរួលល្អ ដើម្បីឱ្យវេទិកានេះសំរេចបានតាមផលដែលខ្លួនប្រាថ្នាចង់បាន។ ដោយទទួលស្គាល់ចំពោះរឿងនេះ វាពិតជាសំខាន់ដើម្បីចាប់ផ្ដើមការរៀបចំដំបូង ហើយអនុវត្តដំហានបន្តបន្ទាប់ មកទៀត។ មានសកម្មភាពគន្លឹះចំនួន ៣ ដែលគេអាចចាប់ផ្ដើមដំណើរការទី ១ កសាងក្រុមអ្នកជំនាញចំពោះកិច្ចមួយ ដើម្បីផ្ដើមសកម្មភាពសំរសំរួល និងផ្តល់យោបល់ ដែលត្រូវការសំរាប់កំណត់របៀបដែលវេទិកាបន្ស៊ុំទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុត្រូវអនុវត្ត ទី ២ កសាងចំណេះដឹង និងទី ៣ ការពិគ្រោះយោបល់ តាមបែបតស៊ូមតិ ជាមួយនាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង“ក្រុមអ្នកជំនាញការចំពោះកិច្ច” ឱ្យជំរុញ ដល់ការបង្កើតនូវទីកន្លែងអនុវត្តជាអចិន្ត្រៃ និងសមស្របមួយ។

ដើម្បីជំរុញកិច្ចខិតខំទាំងឡាយក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការពិគ្រោះយោបល់ពហុភាគី មានចំណាប់អារម្មណ៍ជាច្រើនក្នុង ចំណោមអ្នកចូលរួមទាំងនោះឱ្យបង្កើតក្រុមចំពោះកិច្ចមួយ ជំរុញឱ្យវេទិកាសំរេចគោលដៅរបស់ខ្លួន។ ហើយក៏មាន ភាពចាំបាច់ផងដែរ ដើម្បីពិភាក្សាក្នុងចំណោមអ្នកចាប់អារម្មណ៍ ដូចជា រកជំនាញត្រឹមត្រូវសំរាប់អ្នកចូលរួមក្នុងក្រុមពេលគឺអ្នកដើរតួនាទីពិតដែលមានសមត្ថភាពជំរុញចំណាប់អារម្មណ៍និងគៀងគរធនធានដែលត្រូវការជាចាំ បាច់ ចំរាញយកគំនិត ដើម្បីជំរុញការងារឱ្យសំរេចទៅមុខ។ ក្រុមការងារចំពោះកិច្ចក៏ត្រូវពិចារណាដាក់កិច្ចខិតខំ ប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួនធ្វើការជួញដូរ “ខ្លឹមសារទាំងឡាយ...ទាក់ទងនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការបន្ស៊ុំ ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុផងទៀត”។

ដូចដែលបានលើកឡើងម្តងហើយម្តងទៀតថា គេក៏ប្តីមានមូលដ្ឋានចំណេះដឹងដែលប្រសើរជាងនេះក្នុងចំណោម ភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗគ្នា។ ដើម្បីអនុវត្តការងារនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពគេត្រូវបង្កើតនិងចែកចាយចំណេះដឹង អំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងចំណោមអ្នកពាក់ព័ន្ធដំបូងៗ កំណត់ត្រាខ្លឹមកំរាស់ ៤ទំព័រ មួយឈុត ដែលផ្តល់ ដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធជាមួយតំរូវការចំណេះដឹង ដើម្បីជំរុញការចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការបញ្ចូលសកម្មភាពបន្ស៊ុំ..

ជាក់ស្តែងការពិគ្រោះសំរាប់បំណង តស៊ូមតិ។ សំណួរចោទ សួរជារួមមាន ១. តើកម្ពុជា អាចទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីវេទិកាបន្តទៅនឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុដូចម្តេច ទី ២ តើគោលដៅ និងគោលបំណងរបស់នាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុអាចសំរេច តាមការគាំទ្រ និងបញ្ចូលក្រុម អ្នកពាក់ព័ន្ធ ដូចដែលស្នើឡើងដោយវេទិកាក្នុងរចនា សម្ព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលដូចម្តេច? ប្រហែលចំលើយចំពោះសំនួរទាំងពីរនេះហើយជាចំណុចដែល ដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ត្រូវចាប់ផ្តើម...និង បន្ត ដំណើរទៅមុខ។

ឧបសម្ព័ន្ធ១ បញ្ជីឈ្មោះអ្នកចូលរួមសិក្សាសាងសង់គ្រោងយោបល់ថ្នាក់ជាតិ

No	Name	Sex	Position	Institution	Contact
1	Am Phirum	M	Deputy Director	MAFF	011 927 862
2	Aquilar, Macareuc	F	Advisor	UNDP	Macareuc.aquilar@undp.org
3	Atun Brad	M	Director	WFC	N/A
4	Cecila Aipra	F	Project Advisor	UNDP	Cealia.aipra@undp.org
5	Chhoeng Sotheavan	F	Volunteer	CBNRM LI	092 797 377
6	Friad, Richard	M	Consultant	UNDP	017 609 207
7	Frieson, Kate	F	Research Advisor	CBNRM LI	012 392 920
8	Ham KimKong	M	Lecturer	RUPP/DES	012 406 716
9	Heng Chan Thoeun	M	National Team Leader V & A Assessment	MoE/SNC	016 726 668
10	Hy Beangchy	F	Admin Volunteer	CBNRM LI	N/A
11	Keam Han	M	Project Manager	CBNRM LI	017 951 223
12	Kheang Seangly	F	Climate Change Intern	Oxfam America	011 206 364
13	Leng Bunlong	M	Environment Specialist	World Bank	012 946 161
14	Lic Vuthy	M	Program Staff	Danida	012 967 865
15	Ly Vuthy	M	Deputy Director	CFDD/FiA	011 660 840
16	Ma Veasna	M	Project Officer	CEDAC	012 672 721
17	Meng Monyrak	M	Learning Forum Coordinator	CBNRM LI	012 943 909
18	Oum Sopharo	M	Research Officer	CBNRM LI	011 251 176
19	Pok PeuvThola	M	ED	WDO	012 756 906
20	Pok Sokunthea	F	Admin Assistant	CBNRM LI	012 340 135
21	Por Soma	F	Project Officer	Sida	016 544 271
22	Solar, Robert	M	NRM Consultant	CBNRM LI	077 844 323
23	Teng Srey	F	Vice Director	CDC/MoH	012 836 868
24	Thol Buntha	M	Online Forum Officer	CBNRM LI	N/A
25	Tin Ponlok	M	SNC Project Coordinator	SNC Project	012 915 351
26	Sam Chanthy	M	Researcher	SEI	011 931 982
27	Sim Sambath	M	Capacity Development Advisor	Forum Syd	012 836 650
28	Thuon Try	M	-	UNDP	012 439 693
29	Tol Sokchea	M	CMLN Manager	CBNRM LI	012 322 496
30	Touch Panha	M	Communication Volunteer	CBNRM LI	012 281 652

Acronyms used: M – male, F – female; CBNRM LI – Community Based Natural Resource Management Learning Institute, CDC/ MoH - Communicable Disease Control / Ministry of Health, CEDAC - Cambodian Center for Study and Development in Agriculture, CFDD/ FiA – Community Fisheries Development Division/ Fisheries Administration, MAFF – Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries, MoE – Ministry of Environment, RUPP/DES – Royal University of Phnom Penh/ Department of Environmental Science, SEI – Stockholm Environment Institute, SNC – Second National Communication, UNDP – United Nations Development Programme, V & A - Vulnerability and Adaptation, WDO – Wholistic Development Organization, WFC – World Fish Center.

ឧបសម្ព័ន្ធច្បង៖ កង្វះខាតផ្នែកចំណេះដឹងអំពីការបន្តបន្ទុយទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ តម្រូវការកសាងសមត្ថភាពនិង ដំណើរការ ជួបជុំស្ថាប័នក្រៅរដ្ឋការ កំណត់តាមរយៈការពិគ្រោះយោបល់ និងដំណើរការសិក្ខាសាលា

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង៖ មានតម្រូវការដើម្បីកសាងនូវការយល់ដឹងឲ្យច្បាស់អំពីរបៀបដែលបណ្តាញ សង្គម និងស្ថាប័នក្រៅរដ្ឋការ ត្រូវប្រតិបត្តិ។ ការយល់ដឹងនេះនឹងធានាថាវិធានការបន្តបន្ទុយទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុដែលបានអនុវត្ត យ៉ាងហោចណាស់បានគិតគូរដល់សមធម៌សង្គម និងយេនឌ័រ និងបាននាំយក ប្រសិទ្ធិផល ចិរភាព និងភាពអាចអនុវត្តបានទៅក្នុងដំណើរការនៃការបន្តបន្ទុយនេះ។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការ កសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋម ចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> - ចំណេះដឹងទូទៅស្តីពីការបន្តបន្ទុយទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ និងបន្តបន្ទុយ ពីផលប៉ះពាល់ទៅ នឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ទស្សនៈបន្តបន្ទុយទៅនឹងការ ប្រែប្រួល អាកាសធាតុក្នុងក្របខ័ណ្ឌ សកម្មភាព និងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ។ - ការពង្រឹង និងធ្វើអោយទៅជាស្ថាប័ន ដោយ ប្រើ ចំណេះដឹង ពហុវិស័យតាមរយ ទស្សនៈបន្តបន្ទុយ ១៨ដាច - កែលំអដំណើរការបញ្ជាបយេនឌ័រទៅគ្រប់កំរិត និងគ្របវិស័យ - កែលំអការប្រើប្រាស់ការស្រាវជ្រាវដោយមានការចូលរួមធ្វើ សកម្មភាពក្នុង គំនិតផ្តួចផ្តើម ១៨ដាច - កែលំអសមត្ថភាព អ្នកប្រតិបត្តិការងារអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីសម្របសម្រួល សហគមន៍នានា ក្នុងមូលដ្ឋាន ក្នុងការជ្រុញរក្សាគំនិតផ្តួចផ្តើម ពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ជួបជា កសាងសមត្ថភាពពួកគេ ។ 	<ul style="list-style-type: none"> - អង្គការក្នុងស្រុក - អាជ្ញាធរថ្នាក់ស្រុក និងមូលដ្ឋានអ្នកធ្វើផែន ការ អ្នកសម្របសម្រួល អ្នកផ្តល់សេវាបច្ចេក ទេស និងអ្នកធ្វើសេចក្តី សម្រេចចិត្ត - សហគមន៍ដែល ពាក់ព័ន្ធនឹងគំនិត ផ្តួចផ្តើម (CCA) 	<ul style="list-style-type: none"> - អង្គការក្នុងស្រុក - អាជ្ញាធរថ្នាក់ស្រុក និងមូលដ្ឋានអ្នកធ្វើផែន ការ អ្នកសម្របសម្រួល អ្នកផ្តល់សេវាបច្ចេក ទេស និងអ្នកធ្វើសេចក្តី សម្រេចចិត្ត - សហគមន៍ដែល ពាក់ព័ន្ធនឹងគំនិត ផ្តួចផ្តើម (CCA)

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព

- សិក្ខាសាលាបណ្តុះបណ្តាលរួមគ្នាដើម្បីកសាងចំណេះដឹងបែបផ្លាស់ប្តូរ និងការអនុវត្តដំណើរការដែលស្នើឡើងដើម្បី ធានាឲ្យមាន ១. វិធីសាស្ត្រចូលរួមក្នុងការបញ្ជាប យេនឌ័រ ២. វិធីសាស្ត្រចូលរួមក្នុងការចលនាសហគមន៍ និង ទី ៣ វិធីសាស្ត្រដើម្បីបញ្ចូល និងវិភាគលើបណ្តាញសង្គមនិងស្ថាប័នក្រៅរដ្ឋការក្នុងការ បន្តបន្ទុយទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ។

- ការកសាងក្របខ័ណ្ឌសិក្សាសង្គមមួយទៅក្នុងទស្សនៈនៃវេទិកាបណ្តុះបណ្តាលទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា។

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង៖ នៅមានកង្វះខាតផ្នែកចំណេះដឹងដែលសមស្របសំរាប់ពង្រឹងប្រព័ន្ធដំណាំស្រូវនៅកម្ពុជា ក្នុងបរិបទបម្រើ បំរើអាកាសធាតុនៅឡើយ។ ការបំពេញកង្វះខាតនេះនាំមកនូវការធានានូវសុវត្ថិភាពនៃ "ការដាំដុះ" ក្នុងបរិបទចំនួន ២ ។ នោះគឺបរិបទប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបង្កបង្កើនសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បង្កបង្កើនចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> - ការធ្វើបង្ហាញក្នុងកសិដ្ឋានអំពីសេនារីយូ ក្នុងខ្លឹមសារអាកាសធាតុ - ជំនាញស្រាវជ្រាវ និងសមត្ថភាពនានាដែលឈានដល់ការអភិវឌ្ឍន៍ នូវគ្រាប់ពូជដំណាំដែលធន់នឹងការរាំងស្ងួត និងទឹកជំនន់ - កែលំអចំណេះដឹងពីការប្រើប្រាស់ទឹកអោយមានប្រសិទ្ធភាព ឧទាហរណ៍ បច្ចេកទេសជ្រៀមនឹងធារាសាស្ត្រ និង - ការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទឹក ដី និងដីជាតិ សមស្រប និង - ជំនាញនៃការស្រាវជ្រាវផ្នែក បច្ចេកទេស និងសង្គម 	<ul style="list-style-type: none"> - ភ្នាក់ងារជួញដូរជ្រោយនៃក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ - អ្នកស្រាវជ្រាវមកពីគ្រឹះស្ថានសិក្សាស្រាវជ្រាវ 	<ul style="list-style-type: none"> - ភ្នាក់ងារជួញដូរជ្រោយនៃក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ - អ្នកស្រាវជ្រាវមកពីគ្រឹះស្ថានសិក្សាស្រាវជ្រាវ - កសិករ និងប្រជាជននេសាទ

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ការទទួលស្គាល់ដែលកំណត់តាមរយៈសិក្ខាសាលាកសាងសមត្ថភាព អំពីការអនុវត្ត និងបញ្ចូលការស្រាវជ្រាវ និងតម្រូវទៅតាមបទដ្ឋានស្រាវជ្រាវ
- កែលំអការកសាងការពិគ្រោះយោបល់ និងកិច្ចសហការរវាង ការស្រាវជ្រាវផ្លូវការ ជាមួយស្ថាប័នសិក្សា និងកសិករនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន និង
- លើកទឹកចិត្តអោយមានការផ្តល់មូលនិធិប្រកបដោយការប្រកួតប្រជែង ដែលផ្អែកលើរបៀបដែលស្ថាប័នទាំងនោះត្រូវរួមបញ្ចូលគ្នា និងការឆ្លើយតបទៅនឹងតំរូវការកសាង សមត្ថភាព និងលទ្ធផលរបស់ក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធ។

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ៣: អវត្តមានផ្នែកចំណេះដឹងអំពីការបញ្ចូលទិន្នន័យអាកាសធាតុដែលងាយប្រើប្រាស់ជាមួយលក្ខណៈទាំង ឡាយផ្នែកជលសាស្ត្រ និងធាតុអាកាស។ ភាពអាចរកបាននូវទិន្នន័យនេះនឹងសំរួលដល់ការបង្កើត និងកែលម្អការព្យាករ និងសេវាវិញប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដើម្បីសំរួលសំរួល ដឹកនាំការចាត់អាទិភាព និងការអនុវត្តតំរូវការនៃការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នៅនិងកន្លែង។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការកសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋមចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> - បង្កើនចំណេះដឹងទិន្នន័យ និងឧបករណ៍ ដែលត្រូវការដើម្បីវាស់វែងលក្ខខណ្ឌ ផ្សេងៗនៃធាតុអាកាស ក្នុងពេលវេលាជាក់លាក់មួយ - បញ្ចូលចំណេះដឹងរួមគ្នា និងការបកស្រាយ ក្នុងទិន្នន័យដែលជា ប្រយោជន៍ដល់តម្រូវការក្នុងកិរិយាជីវិត និងមូលដ្ឋាន ក្នុងរយៈពេលខ្លី និងវែង - ធ្វើអោយជោគជ័យផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុរយៈពេលវែង ដើម្បីធានានូវចលនា ចំណេះដឹងដែលបានបង្កើតទៅក្នុងប្រព័ន្ធ ប្រើប្រាស់រួមបញ្ចូលគ្នាមួយ 	<ul style="list-style-type: none"> • ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម • អ្នកធ្វើផែនការអ្នកសម្របសម្រួលអ្នកផ្តល់សេវាបច្ចេកទេសនិងអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត 	<ul style="list-style-type: none"> • គណៈកម្មាធិការទន្លេមេគង្គ - ក្រសួងបរិស្ថាន - កសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម - ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ - ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក និងឃុំ - គ្រឹះស្ថានសិក្សាស្រាវជ្រាវ - ប្រជាកសិករ និងប្រជានេសាទ

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ការផ្លាស់ប្តូរទិសដៅនៃផែនការ "ប្រហាក់ប្រហែលគ្នា" និងប្រព័ន្ធចំណេះដឹងប្រើប្រាស់ក្នុងតំបន់ ទស្សនៈកិច្ចសិក្សា និងផ្លាស់ប្តូរការណែនាំយោបល់គ្នាទៅវិញទៅមក
- ការពិភាក្សាជាមួយក្រុមគោលដៅបឋម និងអាចជាអ្នកណែនាំអំពីការកសាងសមត្ថភាព ដើម្បីកំណត់ថាតើចំណេះដឹង និងឧបករណ៍ និងចំណេះដឹងអ្វីដែលអាចរកបាន សេចក្តី ត្រូវការ និងសមត្ថភាពរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ដែលត្រូវការអាចអនុវត្តន៍បាន ដោយផ្អែកលើកិរិយាដែលបានកំណត់សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា
- វិធីសាស្ត្ររៀនសូត្រតាមរយៈការចូលរួមពីពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងការពិសោធន៍កម្មវិធីរៀនបណ្តុះបណ្តាល និងទទួលបានតាមតំរូវការ
- សិក្ខាសាលាកសាងសមត្ថភាពសម្រាប់ក្រុមគោលដៅប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ ដែលអចិន្ត្រៃយ៍ អាចប្រើឡើងវិញ និងធ្វើការកែលម្អរៀងរាល់ឆ្នាំ ។

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ៤: មានតំរូវការដើម្បីកំណត់ឧបសគ្គរាំងមិនឱ្យទទួលបានជោគជ័យចំពោះការធ្វើផែនការគ្រប់គ្រងធនធានធម្ម ជាតិ និងសុខភាព និងការបន្ស៊ាំដោយស្វ័យប្រវត្តិទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ដោយការកំណត់ និងកាត់បន្ថយឧបសគ្គទាំងនេះជាបន្តបន្ទាប់ ការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុអាច នឹងដំណើរការទៅមុខលឿន និងរៀបរយដែលវាដំណើរការ អាចធានានូវការទទួលបានផលប្រយោជន៍ប្រកបដោយ សមធម៌នៃសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីការគោរព សិទ្ធិមនុស្ស និងចិរភាពផ្នែកបរិស្ថាន។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការកសាងសមត្ថភាព	អ្នកធ្វើប្រែប្រួលបឋម ចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> - ចំណេះដឹង ទូទៅស្តីពីការសម្រាល ហេតុនាំឱ្យមានការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ ការសម្រាល ការប៉ះពាល់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការបន្ស៊ាំ ក្របខ័ណ្ឌសមត្ថភាព និងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ - ក្របខណ្ឌស្រាវជ្រាវដោយមានការចូលរួម ធ្វើសកម្មភាពនិងវិធីសាស្ត្រនៃការរៀនសូត្រ - ការប្រើប្រាស់ការវិភាគលើការស្រាវជ្រាវ ដើម្បីធ្វើការសម្រេច ចិត្តក្នុងកិរិតមូលដ្ឋាន និងថ្នាក់ជាតិ 	<ul style="list-style-type: none"> • តួអង្គនានាក្នុងវិស័យពាក់ព័ន្ធ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុង ស្រុកអាជ្ញាធរ មូលដ្ឋាន និងខេត្ត មានដូចជា អ្នកធ្វើផែនការ អ្នកសម្របសម្រួល អ្នកធ្វើការសម្រេចចិត្ត សហគមន៍ ពាក់ព័ន្ធនឹងគំនិតផ្តួចផ្តើម បន្ស៊ាំ និង អង្គការតស៊ូមតិទាំងឡាយ 	<ul style="list-style-type: none"> • តួអង្គនានាក្នុងវិស័យពាក់ព័ន្ធ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុង ស្រុកអាជ្ញាធរ មូលដ្ឋាន និងខេត្ត មានដូចជា អ្នកធ្វើផែនការ អ្នកសម្របសម្រួល អ្នកធ្វើការសម្រេចចិត្ត សហគមន៍ ពាក់ព័ន្ធនឹងគំនិតផ្តួចផ្តើម បន្ស៊ាំ និង អង្គការតស៊ូមតិទាំងឡាយ

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលដោយផ្ទាល់ដល់វិស័យ និងស្ថាប័នដែលជ្រើសរើសដូចបានលើកឡើងខាងលើ និង
- ផ្តល់ការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុជាយុទ្ធសាស្ត្រ និងការណែនាំ ដើម្បីប្រក្រាយការធ្វើបណ្តើរសិក្សាបណ្តើរផ្នែកតាម កម្មវិធីឱ្យទៅជាការពិតជាក់ស្តែង

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣: កង្វះខាតផ្នែកប្រព័ន្ធនៃការបង្កើននូវការប្រែប្រួលធាតុអាកាសធាតុ និងតម្រូវការដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព ជូនបាណស្ថានសាម រយៈកាលពិគ្រោះយោបល់ និងដំណើរការសិក្ខាសិលា

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ១: បច្ចុប្បន្ននៅមិនទាន់មានប្រព័ន្ធសមស្របណាមួយដើម្បីដាក់បញ្ចូលការព្យាករណ៍ធាតុអាកាស និងអាកាសធាតុជាមួយទំរង់ដល់ សាស្ត្រសំរាប់ការប្រើប្រាស់ថ្នាក់ជាតិ ខេត្ត និងសហគមន៍-ឱ្យទៅជាប្រព័ន្ធតែមួយ នៅឡើយ។ ធ្វើដូច្នេះ ដើម្បីធានាថាចំណេះដឹងដែលបានបង្កើតទាក់ទងនឹងប្រធានបទនេះ ត្រូវបាននាំយក ទៅដល់កិច្ចអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធផល និងជាប់លាប់ ដោយសារប្រព័ន្ធនេះត្រូវបានគេបង្កើត និងប្រើប្រាស់ហើយកែលំអក្នុងចំណោម ក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធ ចំពោះការកសាងចំណេះដឹងទាំងឡាយ។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការកសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋមចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> ប្រតិបត្តិការ និងការពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងចំណេះដឹង ឧទាហរណ៍ ការគ្រប់គ្រងលើខ្លឹមសារចំណេះដឹង កែសម្រួលចំណេះដឹងគំរូអោយមានលក្ខណៈសាមញ្ញ និងកញ្ចប់ គំរូដែលផ្តល់ពី ការរួមបញ្ចូលគ្នា និង ការចែករំលែកព័ត៌មានច្បាស់លាស់មួយ ឧបករណ៍សម្រាប់បង្កើតទិន្នន័យក្នុងមូលដ្ឋាន សមត្ថភាពចំរុះវិស័យ ដើម្បីបកស្រាយទិន្នន័យទទួលបាន ពីថ្នាក់ខេត្ត និងឃុំ សមត្ថភាពថវិកា ដើម្បីធានាគ្រប់ការប្រមូលផល ទិន្នន័យ ពីកិច្ចជាតិ ដល់ ឃុំ 	<ul style="list-style-type: none"> មន្ទីរឧតុនិយម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ គណៈកម្មាធិការឃុំគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ កសិករជនបទ 	<ul style="list-style-type: none"> មន្ទីរឧតុនិយម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ គណៈកម្មាធិការឃុំគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ កសិករជនបទ

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- អាចមានប្រកបចូលពីរ ដើម្បី ផ្តល់ការគាំទ្រ និងកសាងសមត្ថភាពដោយផ្ទាល់ (១) ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសកម្មភាពជាតិពោលគឺក្រុមការងារបច្ចេកទេសកាត់បន្ថយគ្រោះមហន្តរាយ និង (២) ក្រុមការងារបច្ចេកទេសកសិកម្ម និងធនធានទឹក។
- ការកំណត់ពីតម្រូវការសមត្ថភាពជាក់លាក់ចំពោះកិច្ចនីមួយៗ នៃអ្នកពាក់ព័ន្ធនានា ជាពិសេសការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ និងទិន្នន័យ ពោលគឺវគ្គសិក្ខាសាលាថ្នាក់ជាតិ និងកំលាំង លើទឹកចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីបំពេញតម្រូវការរយៈពេលខ្លី និងមធ្យម
- បើកវគ្គសិក្ខាសាលាដើម្បីតម្រូវតម្រង់ទិសចំពោះលទ្ធផល ទិន្នន័យត្រូវការ និងសម្រួលទិន្នន័យទៅក្នុងប្រព័ន្ធ

ចំណេះដឹង

- ការបង្កើតវគ្គបណ្តុះបណ្តាលទូលំទូលាយដើម្បីធ្វើប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធ
- សិក្សាតាមវិធីសាស្ត្រធ្វើជង រៀនជងតាមរយៈគាំទ្រ គម្រោងសាកល្បងនិង
- ការឧបត្ថម្ភជំនួយថវិកាអោយបន្តធ្វើប្រតិបត្តិការ ។

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ២: ដើម្បីធានាឱ្យមានការបន្ស៊ាំប្រកបដោយវិជ្ជមាន និងសមធម៌នោះតំរូវឱ្យមានការបង្កើតនូវការផ្តួចផ្តើមគំនិត បង្កើតប្រព័ន្ធ មួយដែលសំរាប់សំរួលការវិភាគទិន្នន័យឆ្លងវិស័យ ការចែករំលែងចំណេះដឹង ការធ្វើផែនការ និងការអនុវត្តការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ គេបានរំពឹងទុកថា ខណៈពេលដែលចំណេះដឹងបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុត្រូវបានបង្កើត នោះខ្លឹមសារ និងការប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងទាំងនេះនឹងត្រូវរក្សាទុកតាមផ្នែកនីមួយៗ។ ប្រការនេះ អាចនាំឱ្យការបន្ស៊ាំតាមផ្នែកដែលបង្កការរារាំងដល់តំរូវការនៃផ្នែកផ្សេងទៀត ឬវាមិនបានសំរួលដល់ការបន្ស៊ាំជាសមូហភាព និងទូលំ ទូលាយ។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការកសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋមចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> • ពិនិត្យឡើងវិញនូវស្ថាប័នបន្ស៊ាំនិងគណៈប្រព័ន្ធរួមបញ្ចូលគ្នាដែល មានសមាសភាពមកពីវិស័យ CCA ខុសគ្នាៗ ឧទាហរណ៍ ការគ្រប់គ្រង គ្រោះមហន្តរាយ ធនធានទឹក និង កសិកម្ម អប់រំ សុខភាព ។ល។ • ក្រុមអ្នកឯកទេសមួយក្រុមផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេស បញ្ចូលតម្រូវការទាំងឡាយសម្រាប់ការ អភិវឌ្ឍន៍ និងអនុវត្តនូវគំនិតផ្តួចផ្តើម CCA • ការចែកចាយព័ត៌មានដែលទាក់ទងនឹងគំនិតផ្តួចផ្តើមលើវិស័យ CCA ដែលរួមបញ្ចូលការ វាយតម្លៃពីផលប៉ះពាល់ បរិស្ថាននិងគម្រោងនានា • ការគាំទ្រថវិកាសម្រាប់បន្តប្រតិបត្តិការ 	<ul style="list-style-type: none"> • ក្រុមអ្នកផ្តល់ទស្សនៈ និង សហសមាជិក អ្នកឯកទេស 	<ul style="list-style-type: none"> • គ្រប់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ CCA ទាំងអស់ • ក្រសួងនិងភ្នាក់ងារតាមខ្សែបណ្តោយទាំងអស់ ជាប់ទាក់ទងជាមួយការអភិវឌ្ឍន៍បទ និងទីប្រជុំជន និងការធ្វើផែនការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ • អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អន្តរ ជាតិ -សហគមន៍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលទាំងមូល • សហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយ

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ជាគោលការណ៍វាក្លែងវាត្រូវតែជាតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់នាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៃក្រសួងបរិស្ថាន ក្នុងការបង្កើត និងថែទាំ សំរាប់រាល់តួអង្គទាំងអស់ត្រូវពង្រឹង ចំណេះដឹងអំពីគោលគំនិតបន្សុំ ក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាព និងយុទ្ធសាស្ត្រដែលត្រូវការ ពោលគឺផ្តោតលើការបណ្តុះបណ្តាល និង
- ការអភិវឌ្ឍន៍លើបន្តព័ត៌មានផ្នែកគេហទំព័រពិសេសមួយ ឧទាហរណ៍ ខ្លឹមសារគំរូ គោលការណ៍ណែនាំស្តីពីគំនិតដូច ផ្តើម ដដា ការធ្វើសំណើ និងការអនុម័ត ដដា និងការប៉ាន់ប្រមាណពីផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន ។

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ៣: តម្រូវការឱ្យមានការបង្កើតនូវប្រព័ន្ធមួយដើម្បីបញ្ជ្រាបបរិស្ថាន ការចិញ្ចឹមជីវិត ការអប់រំ សុខភាព និងអាហារូបត្ថម្ភទៅ ក្នុងផែនការ និងការឆ្លើយតបទៅនឹងការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ។ គុណតម្លៃត្រូវបានគេឃើញមានប្រើប្រាស់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយប៉ុន្តែនៅមិនទាន់មានការបញ្ជ្រាប ទៅគ្រប់វិស័យនៅឡើយ កង្វះខាតជាបន្តអំពីការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងកង្វះខាត យុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីសំរាលផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក៏ប្រហែលជានៅកើតមាន បូមិនទាន់បានកំណត់នៅឡើយ។ ប្រការនេះ នាំបណ្តាលឱ្យមានការប្រមើលមើលចំពោះសមត្ថភាពរបស់កម្ពុជាក្នុង ការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុទៅអនាគតថាមានកិរិតមួយខ្សោយនៅឡើយ។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការ កសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋម ចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> • ធ្វើឱ្យទៅជាស្ថាប័ននៃការបញ្ជ្រាប ការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ក្នុងការបន្សុំ (មានសមាជិក មកពីវិស័យផ្សេងៗគ្នា ដូចជា ធនធានទឹក និងកសិកម្ម អប់រំសុខភាព។ ល។ សហគ្រប់គ្រងដោយ គណៈកម្មការគ្រប់គ្រង គ្រោះមហន្តរាយ ថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ខេត្ត និងឃុំ • ក្រុមអ្នកផ្តល់បច្ចេកទេសមួយក្រុមដើម្បី ផ្តល់ ជំនួយបច្ចេកទេស បញ្ចូលតម្រូវការ ទាំងឡាយ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ និងអនុវត្តការ ដូចផ្តើម CCA • ការចែកចាយព័ត៌មានដែលទាក់ទងដល់ការ ដូចផ្តើមលើវិស័យ គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ អំពី CCA • ការគាំទ្រថវិកាសម្រាប់បន្តប្រតិបត្តិការ 	<ul style="list-style-type: none"> • អ្នកគ្រប់គ្រង ក្រសួង និងនាយក ដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ • ក្រុមអ្នកតំណាង អ្នកផ្តល់ទស្សនៈនិង តំណាងសហពហុ សមាជិក • សមាជិកអ្នកឯក ទេសមួយក្រុម 	<ul style="list-style-type: none"> • គ្រប់អ្នកអភិវឌ្ឍន៍ និងអនុវត្ត គម្រោង DRM-CCA • ក្រសួងនិងភ្នាក់ងារតាមខ្សែ បណ្តោយទាំងអស់ដែលជាប់ទាក់ ទង ជាមួយការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងទីប្រជុំជននិងការធ្វើផែនការ គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ • អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរ ជាតិ -សហគមន៍ អង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិបាលទាំងមូល • សហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយ

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ការកសាងសមត្ថភាពគួរតែដឹកនាំរួមដោយគណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ គណៈកម្មាធិការ ថ្នាក់ឃុំ និងថ្នាក់ខេត្ត គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ -ប៉ុន្តែការអនុវត្តគួរ ជាការសិក្សាបែបពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធរួមបញ្ចូលទាំង តំណាងពហុវិស័យ។
- ការកសាងសមត្ថភាពដំបូងត្រូវចាប់ផ្តើមដោយធានាថាសហគមន៍មូលដ្ឋានស្ថិតក្នុងចំណោមអ្នកដើរតួរជាគន្លឹះ គឺជាអ្នកដែល មានចំណេះដឹងទូទៅស្តីពីការគ្រប់គ្រងគ្រោះ មហន្តរាយទាក់ទង និងការបន្តបន្ថយផលប៉ះពាល់ ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងទស្សនាទាន CCA ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រនិងសកម្មភាព-ពេលគឺ តម្រូវការ ឱ្យមាន សិក្ខាសាលាមួយចំនួន ជាសេរី នៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ
- ការសិក្សាតាមវិធីសាស្ត្រធ្វើជងរឿនផងតាមរយៈការគាំទ្រដោយគម្រោងសាកល្បង គម្រោងសិក្សាបញ្ញាបការគ្រប់ គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ និង ដជវា និង
- បង្កើតកន្លែងចែកចាយព័ត៌មានតាមគេហទំព័រមួយ ឧទាហរណ៍ ខ្លឹមសារគំរូ -ការណែនាំ និងអនុសាសន៍អំពីគំនិត គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ -CCA ការធ្វើសំណើ និងអនុម័តចំពោះការផ្តួចផ្តើម អំពីការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ- CCA និងក្រុមអ្នកឯកទេសមួយក្រុម ។ល។

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ៤: ព័ត៌មានផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រអំពីការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុអាច រកបាន ប៉ុន្តែសំរាប់ករណីជាច្រើន ការស្វែងរក និងប្រើប្រាស់ព័ត៌មានអំពីធាតុអាកាស សណ្ឋាននៃអាកាសធាតុ និងការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកំរិតមូលដ្ឋានត្រូវបានគេមើលឃើញថាមានលក្ខណៈអរូបី និងគ្មានការបទបែប។ មានតម្រូវការឱ្យមានប្រព័ន្ធដែលធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម និងបកស្រាយនូវព័ត៌មានដែលទទួលបានឱ្យ មានភាពងាយស្រួលយល់ និងអាចប្រើប្រាស់បានដោយ អ្នកប្រើប្រាស់ទូលំទូលាយ។ ធ្វើរបៀបនេះ ត្រូវគេរំពឹង ថា ក៏នឹងអាចលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការប្រើប្រាស់នូវព័ត៌មានទាំងនេះសំរាប់ធ្វើការសំរេចចិត្តនៅថ្នាក់ មូលដ្ឋាន និងកំរិត ជាតិ។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការកសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋមចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> • ប្រព័ន្ធគាំទ្រសម្រាប់ក្រុមអ្នកឯកទេសដើម្បី ផ្ទេរចំណេះដឹងទៅក្នុងបរិបទអ្នកប្រើប្រាស់សាមញ្ញមួយ - ដូចជាការបកប្រែភាសាកសាងព័ត៌មាននិង ជំនាញនៅនឹងកន្លែង • ការបង្កើត និងគ្រប់គ្រងព័ត៌មានតាមគេហទំព័រ អំពីការបន្សុំទៅការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ • ការគាំទ្រថវិការសម្រាប់បន្តប្រតិបត្តិការ 	<ul style="list-style-type: none"> • ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ • ក្រុមការងារពិសេស 	<ul style="list-style-type: none"> • ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលជំនាញជាសេរី និងបន្តធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម ក្រុមការងារពិសេសសំរាប់គោលបំណងដែលលើកឡើង
- តម្រូវការផ្នែកថវិកាដើម្បីគាំទ្រនូវតម្រូវការ សិក្សាបន្ត សម្រាប់កិច្ចសហគមន៍ ដោយដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងដំណើរការគម្រោងថវិកាប្រចាំឆ្នាំថ្នាក់ស្រុក និង
- បង្កើតក្រុមអ្នកជំនាញរួមមួយ ជាទីកន្លែងដែលអាចទទួលព័ត៌មាន និងឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ ។

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ៥: ការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ត្រូវគេមើលឃើញថាមានការស្របគ្នាយ៉ាងខ្លាំងទៅនឹងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព នៃប្រជាជនក្រីក្រនៅជនបទកម្ពុជា។ ដោយហេតុថា កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើន ការរួមបញ្ចូលនូវការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ សមធម៌យេនឌ័រ នៅមិនទាន់មានភាពច្បាស់លាស់នៅឡើយ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ការណែនាំអំពីដំណើរការតាំងពីផ្តើមដំបូង នូវវេទិកាសំរាប់រួមបញ្ចូលដែលលើកកម្ពស់ការទទួលបានរបស់ស្ត្រីលើសិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងការកាន់កាប់ឥណទាន ការវិនិយោគផ្នែកកសិកម្ម បច្ចេកវិជ្ជានិងទីកន្លែងទុកដាក់ផលិតផល វាមិនត្រឹមតែនឹងនាំសំរេចតែការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតែប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ វានៅអាចជៀសវាងបាននូវវិសមធម៌ ដែលក្របខ័ណ្ឌ អភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើននៅមិនទាន់អាចកែតម្រូវបានឡើយ។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការកសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋមចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> ការឆ្លើយតបផ្នែកយេនឌ័រជាស្ថាប័នក្នុងការពិនិត្យឡើងវិញពីគំនិតដូចផ្ដើម CCA និងប្រព័ន្ធរួមបញ្ចូលគណៈកម្មាធិការ (ដែលមាន សមាជិក ខុសៗគ្នាមកពីវិស័យ CCA ជាច្រើន ឧទាហរណ៍ ផ្នែកគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ធនធានទឹក និងកសិកម្ម អប់រំ និងសុខភាព ។ល។ ត្រូវការបញ្ចូលអ្នកឯកទេសមួយក្រុមក្នុងការផ្តល់ ជំនួយខាងបច្ចេកទេស សម្រាប់ការអនុវត្ត និងកសាងផ្នែកយេនឌ័រអោយឆ្លើយតបទៅនឹងគំនិតដូចផ្ដើម CCA ការចែកចាយព័ត៌មាននិងទិន្នន័យផ្នែកលើការ ឆ្លើយតបផ្នែកយេនឌ័រ នឹងគំនិតដូចផ្ដើម CCA ពោលគឺ ការរៀបចំគម្រោង និងការប៉ាន់ប្រមាណ ផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និង ការគាំទ្រផ្នែកថវិកាដើម្បីបន្តប្រតិបត្តិការលើ ទិន្នន័យ 	<ul style="list-style-type: none"> សហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយដែលសកម្មនៅកម្ពុជា អ្នកគ្រប់គ្រង ក្រសួង និងនាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក អង្គការអន្តរជាតិ និងសហគមន៍អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល 	<ul style="list-style-type: none"> សហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយដែលសកម្មនៅកម្ពុជា អ្នកគ្រប់គ្រង ក្រសួង និងនាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ ក្រុមប្រឹក្សាស្រុកនិងឃុំ អង្គការអន្តរជាតិ និងសហគមន៍អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល សហគមន៍

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ការកសាងសមត្ថភាពត្រូវតែនាំមុខគេដោយសហគមន៍អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ ដោយសហការជាមួយគណៈកម្មាធិការខេត្ត ស្រុក ឃុំ និងគណៈកម្មាធិការយេនឌ័រ ប៉ុន្តែដើរតួជាអ្នកសិក្សាពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងតំណាងពហុវិស័យផងដែរ ។
- ការកសាងសមត្ថភាពដំបូងត្រូវធានាថាសហគមន៍គឺជាអ្នកនៅក្នុងចំណោមក្រុមអង្គការនានាដែលមានចំណេះដឹង ទូទៅផ្នែកយេនឌ័រ ការបន្ថយផលនាំឱ្យមានការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការបន្ថយផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងគំនិត ដូចផ្ដើម CCA យុទ្ធសាស្ត្រ និងក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាព ពោលគឺត្រូវមានសិក្ខាសិលាជាស៊េរីថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ។
- រៀនពីសកម្មភាពតាមរយៈគាំទ្រវិធីសាស្ត្រគម្រោងសាកល្បង/ដោយបញ្ជ្រាបគំរោងរៀនសូត្រអំពីការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ និង CCA ។
- ការបង្កើតគេហទំព័រពិសេសមួយផ្នែកលើបណ្តុំព័ត៌មាន ឧទាហរណ៍ ខ្លឹមសារគំរូ ពោលគឺ ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រគោលការណ៍ណែនាំដូចផ្ដើម CCA និងអនុសាសន៍នានា ធ្វើគម្រោង សំណើ និងការដូចផ្ដើមអោយអនុម័ត និងអ្នកជំនាញបច្ចេកទេសមួយក្រុម ។ល។

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ៦:

អ្វីដែលច្បាស់នៅទីនេះគឺថាការបង្កើតនូវការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលសមស្រប និងអាចអនុវត្តបាននឹងតម្រូវឱ្យ មានការចូលរួមពីគ្រប់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ រាប់ចាប់តាំងពីដំណើរការធ្វើផែនការ រហូតដល់ការអនុវត្តការផ្តល់មតិឆ្លើយតបដើម្បីវាយតម្លៃលើវិធានការដែលអនុវត្តជាដើម។ គេក៏ ប្រាកដផងដែរថា ឧបសគ្គដែលរារាំងពីសង្គមបច្ចេកទេស ស្ថាប័ន និងគោលនយោបាយក្នុងការចូលរួម ដោយពេញលេញពីសំណាក់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ នៅបន្តកើតមាននៅឡើយ។ ខណៈពេលដែលឧបសគ្គ ទាំងនេះមានមកពីប្រភពផ្សេងៗគ្នា នោះតម្រូវឱ្យមានការចាត់វិធានការជាប្រព័ន្ធ ហើយលុបបំបាត់ ដើម្បីឱ្យការសំរេចត្រូវបានធ្វើឡើង ត្រឹមត្រូវ និងទទួលបានផលប្រកបដោយសមធម៌។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការកសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋមចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> ការកសាងចំណេះដឹងទូទៅស្តីអំពី ជជវា ការបន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិង យុទ្ធសាស្ត្របន្ថយ ផលប៉ះពាល់ក៏ដូចជាផល ចំណេញពីការចូលរួមពីពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលបានបរិច្ចាគដល់ការកសាង និងការអនុវត្តគម្រោង កម្មវិធីជាប្រព័ន្ធនិងភាពជាស្ថាប័ន និងដំណើរការ ពិនិត្យគម្រោងឡើងវិញដើម្បីកំណត់ របាំងផ្នែក សង្គម បច្ចេកទេស ស្ថាប័ន និងគោលនយោបាយនានាដែលជាកត្តារារាំងដល់ការចូលរួមពីគ្រប់ អ្នកពាក់ព័ន្ធ នៅក្នុងគំនិតដូចផ្ដើម CCA សមត្ថភាពដើម្បី ដំណើរការទៅជាស្ថាប័ន ការធ្វើអន្តរាគមន៍យ៉ាងរឹងមាំ និងតាមរយៈការបង្កើតគោលនយោបាយដើម្បីធានាថាការរារាំង ចំពោះការចូលរួមត្រូវបានដោះស្រាយ និង ប្រព័ន្ធតាមដាន និងវាយតម្លៃចូលរួមដោយ អ្នក ពាក់ព័ន្ធក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើការសម្រេចចិត្ត ទាក់ទងទៅនឹងគំនិតដូចផ្ដើម ការគាំទ្រថវិកាដើម្បីប្រតិបត្តិការបន្ត ។ 	<ul style="list-style-type: none"> សហ-អ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្រសួង និងនាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ អ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្រសួង និងនាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ អង្គការអន្តរជាតិ និងសហគមន៍អង្គការ មិនមែនរដ្ឋាភិបាល 	<ul style="list-style-type: none"> សហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយដែលសកម្មនៅកម្ពុជា អ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្រសួង និងនាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក និងឃុំ អង្គការអន្តរជាតិ និងសហគមន៍អង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិបាលសហគមន៍

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ធ្វើសិក្ខាសាលាថ្នាក់ជាតិដើម្បីកំណត់ និងកសាងការយល់ដឹងនៅទីកន្លែងលើឧបសគ្គចំពោះការចូលរួមដែលនៅកើតមាននៅឡើយ និងពីរបៀបដែលបញ្ហាទាំងនេះកំពុង ត្រូវបានគេដោះស្រាយ

- គាំទ្រគំរោងស្រាវជ្រាវសកម្មឆ្លើយតបទៅនឹងរចាំនានាដែលបានរកឃើញតាមរយៈកិច្ចសហការ និងគំនិតច្នៃប្រឌិតពីគ្រប់វិស័យ-ដែលបន្ទាប់មកការចែករំលែក និងជួញដូរព្រលួលទូទាំងប្រទេសបានមកពីការស្រាវជ្រាវ លើលទ្ធផលនានារបស់គម្រោង។
- គាំទ្រការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃមជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មាន និងគណៈកម្មាធិការជាតិ និងក្រោមជាតិ ដែលចូលរួមពីគ្រប់វិស័យក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ទាក់ទងនឹងគំនិតដូចផ្តើម បន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ - ជាមួយនឹងសមត្ថភាពចងជាវិធានការមួយក្នុងការជួញដូរទៅនឹងអាណត្តិរបស់ពួកគេតាមការចាំបាច់ ។

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ៧: នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ នៅមិនទាន់មាន “ក្រុមបទដ្ឋាន”សំរាប់សំរួលអំពីវិធីសាស្ត្រ/បទដ្ឋានស្រាវជ្រាវសំរាប់ឱ្យអ្នកទាំងឡាយណាដែល ត្រូវការស្រាវជ្រាវអំពីការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុអនុវត្តតាមនៅឡើយ។ ប្រការនេះ សូមស្នើបង្កើត នូវរបៀបជាប្រព័ន្ធមួយ ដើម្បីធានាថា គេបានគោរពតាមបទដ្ឋានស្រាវជ្រាវនិងខ្លឹមសារស្រាវជ្រាវទៀតសោត ត្រូវសាមញ្ញ ងាយស្រួលប្រើដោយវិស័យនិងក្រុមអ្នកចាប់អារម្មណ៍ផ្សេងៗគ្នា។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការកសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋមចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> • បង្កើតស្ថាប័នត្រួតពិនិត្យថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីពិនិត្យមើលវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ និងបទដ្ឋានគំរូអំពី CCA មួយ • បង្កើតប្រព័ន្ធផ្តល់ការបញ្ជាក់មួយ ដើម្បីបញ្ជាក់និងធ្វើសុពលភាពការស្រាវជ្រាវ និងអ្នកស្រាវជ្រាវដែលធ្វើឡើងជាប្រព័ន្ធ។ • ការគាំទ្រថវិកាដើម្បីប្រតិបត្តិការបន្ត ។ 	<ul style="list-style-type: none"> • មន្ត្រីជាប់ទាក់ទងនឹងការស្រាវជ្រាវនៅក្រសួងនិងនាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ • អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ • គ្រឹះស្ថានសិក្សាស្រាវជ្រាវ 	<ul style="list-style-type: none"> • មន្ត្រីជាប់ទាក់ទងនឹងការស្រាវជ្រាវនៅក្រសួងនិងនាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ • អង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ • គ្រឹះស្ថានសិក្សាស្រាវជ្រាវ

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ការកសាងសមត្ថភាពគួរធ្វើឡើងរួមគ្នា ដឹកនាំដោយស្ថាប័នស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិ ដែលតំណាង “ស្ថាប័នត្រួតពិនិត្យជាតិ” ប៉ុន្តែ ការបន្តនូវការសំរួលដើម្បីបញ្ជាក់ និងការ បញ្ជាក់នេះទៀតសោតស្ថិតនៅចំណុះគ្រឹះស្ថានស្រាវជ្រាវ និង
- ការកសាងសមត្ថភាពគួរធ្វើឡើង តាមព័ត៌មានថ្នាក់ជាតិ ដែលជំរុញដោយការគាំទ្រផ្នែកដំបូងសំរាប់ស្ថាប័ន និងអង្គការ ដែលកសាងការស្រាវជ្រាវទៅក្នុងគំរោង បុកម្មវិធី ឧទាហរណ៍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងក្រសួងនានា

ឧបសម្ព័ន្ធ៤: កង្វះខាតផ្នែករចនាសម្ព័ន្ធបណ្តុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងដំណើរការកសាងសមត្ថភាពដែលត្រូវការ ដែលបានលើកឡើងក្នុង សិក្ខាសាលា និងការពិគ្រោះយោបល់

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ១: បើទោះជា អ្នកខ្លះបាននិយាយថា មានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់អំពីការបណ្តុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក៏ដោយ ប៉ុន្តែ ព័ត៌មានទាំងនោះ ភាគច្រើនមានការលំបាកស្វែងរក សូម្បីជាព័ត៌មានមូលដ្ឋានបច្ចុប្បន្ន ដែលទើបបង្កើតថ្មីដែលត្រូវទៅសេចក្តីត្រូវការរបស់គេ។ ស្ថានភាពបែបនេះជាញឹកញាប់នឹងបង្កជា ឧបសគ្គចំពោះការប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងសមស្រប និងដាក់កិច្ចការងារបង្កើតថ្មីនូវបរិបទជាក់លាក់។ មានតម្រូវការដើម្បីបង្កើតនូវចំណេះដឹងអំពីការបណ្តុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងការរួមបញ្ចូលនូវ ចំណេះដឹងទាំងនោះទៅជា “ចំណេះដឹងតែមួយ” ដែលអាចអនុវត្ត និងគាំទ្រដល់ការបង្កើត កែច្នៃ និងបញ្ជូន ចំណេះដឹងអំពីការបណ្តុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការកសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋមចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> • ត្រូវមានវិធីការបដិវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព សំរាប់ចែក ព័ត៌មាន និងការផ្តល់ជំនួយសកម្ម • វិធីការបដិវត្តនៃការលើកំពស់ចំណេះដឹងប្រតិបត្តិ 	<ul style="list-style-type: none"> • ភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល គ្រឹះស្ថាន សិក្សាស្រាវជ្រាវ សហគមន៍មូលដ្ឋាន-កសិករ ប្រជាទេសាទនិងផ្នែកឯកជន • ភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល គ្រឹះស្ថាន សិក្សាស្រាវជ្រាវ សហគមន៍មូលដ្ឋាន-កសិករ ប្រជា ទេសាទ និងផ្នែកឯកជន 	<ul style="list-style-type: none"> • ភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល • អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិ • គ្រឹះស្ថានសិក្សាស្រាវជ្រាវ • សហគមន៍មូលដ្ឋាន-កសិករ ប្រជាទេសាទ • ផ្នែកឯកជន

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- គាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ភស្តុភារ រចនាសម្ព័ន្ធ និងមូលនិធិដើម្បីបង្កើតទីតាំងទាំងរូបវន្ត និងស្ថាប័នដើម្បីបង្កើតជារចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ (ចំណុចសំរាប់សំរួលកណ្តាល) និងក្រោយមក រៀបចំនៅថ្នាក់ខេត្ត (ចំណុចកណ្តាលក្នុងតំបន់) និង
- បង្កើតតាមរយៈសិក្ខាសាលាក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធជូរការ (ក្នុងនាមជាអនុគណៈកម្មការ) ដើម្បីបង្កើតគណៈកម្មការនាំមុខស្ថិតក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធនេះ ដើម្បីសំរាប់សំរួលតម្រូវការផ្ទៃក្នុង ការ និងបង្កើតការណែនាំ និងគោលនយោបាយប្រតិបត្តិ។

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ២: តាមស្មារតីមួយ “វេទិកាបណ្តុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ” សំរាប់កម្ពុជា ត្រូវបានគេចាត់ទុកជា ក្រុមប្រឹក្សា, តួអង្គមួយ ដែលសំរាប់ សំរួល និងជួយដល់កិច្ចសន្ទនាអំពីការបណ្តុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងកសាងសមត្ថភាពនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ឃុំ។ នេះជាការ: កិច្ចយ៉ាងធំធេង ពោលគឺពុំមែនគ្រាន់តែជាប្រព័ន្ធមួយដែលមិនអាចធានាប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តនោះទេ។ “វេទិកា” នេះក៏នឹងប្រតិបត្តិផងដែរ ក្នុងនាម

ជាបច្ចេកទេសដែលអាចរួមបញ្ចូលនូវតំរូវការកសាងសមត្ថភាព ដោយសារវាជាធាតុតែមួយគត់ ដែលជាប់ទាក់ទង យ៉ាងស្និតទៅនឹងវិស័យដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។ ប្រហែលដោយសារវា ជា តួនាទី មួយហើយ ទើបបច្ចេកទេសម្តុំអាច មានការឆ្លើយ តបបន្ថែមទៅនឹងការរៀបចំគំរោងបណ្តុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងកែលំអចំពោះការសំរេចចិត្ត អំពីដំណើរការនៃការបណ្តុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការ កសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋម ចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> • ចំណេះដឹង និងជំនាញក្នុងការកំណត់តំរូវការកសាង សមត្ថភាពនៃអាទិចិជន តាមការស្នើសុំ • កសាងដំណើរការជាប្រព័ន្ធគ្នាប់ទៅនឹងបច្ចេកទេសម្តុំដើម្បី បំពេញតំរូវការខាងលើ- ជាសកម្មជនមួយក្រុម • ប្រភពជំនួយសំរាប់បណ្តុញចែករំលែកជំនាញ ដើម្បីផ្តល់ការ កសាងសមត្ថភាព- អ្នកផ្តល់ជំនួយ • លទ្ធភាពទទួលបានចំណេះដឹងថ្មីៗ និងការប្រែក្លាយ ចំណេះ ដឹងទាំងនោះទៅជាបរិបទកម្ពុជា-បរិបទ អេកូ ឡូស៊ី សេដ្ឋកិច្ច អប់រំ បច្ចេកទេសម្តុំ សង្គម និងនយោបាយ និងភាសា ពាក់ព័ន្ធ និង • ការគាំទ្រ ដ៏រឹងមាំមានផ្នែកថវិកា ភស្តុភារ និងបច្ចេក ទេសម្តុំ 	<ul style="list-style-type: none"> • ផ្តោតចំពោះបណ្តាញ និងអ្នកចូលរួមក្នុង វេទិកា ផ្តោតចំពោះ បណ្តាញ 	<ul style="list-style-type: none"> • សកម្មជន CCA នៅ មូលដ្ឋាន- អ្នកអនុវត្ត • គ្រឹះស្ថានសិក្សា ស្រាវជ្រាវ • អ្នកធ្វើសេចក្តីសំរេច ចិត្តពាក់លព័ន្ធ • អាជ្ញាធរថ្នាក់តំបន់ និងថ្នាក់ខេត្ត • ភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលតាម ខ្សែបណ្តោយក្រសួង

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- បង្កើត និងពង្រឹងតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវគណៈកម្មាធិការ និងក្រុមអ្នក សំរួលដែលស្នើឡើងខាងលើទាក់ទង នឹង តំរូវការប្រព័ន្ធក្នុងវេទិកានៃការបណ្តុំទៅនឹងការប្រែ ប្រួល អាកាសធាតុ
- កសាងសមត្ថភាពអ្នកសំរួលសំរួល ដដា អាជីពមួយក្រុម ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចជួយបង្កើត និងដំណើរការជាប្រព័ន្ធ និង
- ឯកសារទាំងនៅក្នុងគេហទំព័រ និងឯកសារលើក្រដាសសំរាប់បែកជូន- ជាសេវា ជំនាញឯកទេស ព័ត៌មានថ្មីៗ និងព្រឹត្តិការណ៍ផ្សេងៗ ។ល។

ឧបសម្ព័ន្ធ៥: កង្វះខាតផ្នែកគោលនយោបាយបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងតម្រូវការកសាងសមត្ថភាពដូចដែល ឡើងក្នុងសិក្ខាសាលា និងការពិគ្រោះយោបល់

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ១: មានកង្វះខាតផ្នែកគោលនយោបាយដើម្បីគាំទ្រដល់ការបញ្ជ្រាបការបន្ត ទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ទៅក្នុងគោលនយោបាយ ថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ការធ្វើផែន ការ និងដំណើរការ គ្រោងថវិកា។ ដោយបញ្ចូលនូវគោលនយោបាយទាំងនោះ វានឹងជួយធានាថា គោលបំណងនៃចំណេះដឹងអំពីការបន្ត ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ប្រព័ន្ធ និងរចនាសម្ព័ន្ធទាំងឡាយនឹងទទួលបាននូវការផ្តល់ថវិកា និងអនុវត្ត ប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព និងចីរភាព។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការ កសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋម ចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> បង្កើតនូវការពង្រឹងចំណេះដឹងអំពីការបន្តទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងយុទ្ធសាស្ត្រ សំរាលផលនាំឱ្យមានការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការសំរាលផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួល អាកាស ធាតុ មានគោលនយោបាយសមស្រប និងចីរភាព សំរាប់ គាំទ្រថវិកាដល់រចនាសម្ព័ន្ធបន្ត ការតស៊ូមតិសំរាប់គោលនយោបាយ និង ពង្រីកគោលបំណងរបស់គោលនយោបាយ_ជា ពិសេសដំណើរការ 	<ul style="list-style-type: none"> ក្រុមប្រឹក្សាជាតិទទួលបន្ទុក ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងសមាជិករដ្ឋសភាដែល ជាប់ទាក់ទងនឹងការបន្ត ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុទាំងអស់។ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ជាតិ អន្តរជាតិ ស្ថាប័នរដ្ឋា ភិបាល និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ 	<ul style="list-style-type: none"> ក្រុមប្រឹក្សាជាតិទទួលបន្ទុក ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង សមាជិករដ្ឋសភាដែល ជាប់ទាក់ទង នឹងការបន្ត ទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ ទាំងអស់។ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ អន្តរជាតិ ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ការប្រើប្រាស់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ជាច្រកចាប់ផ្តើមកសាងសមត្ថភាព
- វិភាគគោលនយោបាយឆ្លងកាត់វិស័យ: ដោយពិនិត្យមើលឡើងវិញ _នូវភាពជាតំណាង _ការដាក់បញ្ចូលដែលនាំដល់ ការបង្កើតនូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់បន្តមួយដើម្បីគាំទ្រ
- បណ្តុះបណ្តាលអំពីការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងចុះបញ្ជី
- ការគាំទ្រផ្នែកថវិកា
- ធ្វើឱ្យទៅជាស្ថាប័ននូវយន្តការត្រួតពិនិត្យ និងកែតម្រូវសំរាប់គំនិត ដជា ក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ
- រៀបចំគំរោងធ្វើបង្ហាញ និងទស្សនកិច្ចសិក្សាសំរាប់អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ ដើម្បីឱ្យពួកគេចូលរួមជាមួយ _ពោលគឺ មិនត្រឹមតែបានមើលឃើញ និងតាមរយៈ

យន្តការ ចែករំលែកចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ - កសាងឡើងនៅជុំវិញវេទិការបស់វិទ្យាស្ថានបរិស្ថានក្រុងស្តុកហូម និង បូកម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ។

សំគាល់: វិទ្យាស្ថានបរិស្ថានក្រុងស្តុកហូម ត្រូវបានគេយល់ថាជាដៃគូសំខាន់មួយរបស់វេទិការបស់វិទ្យាស្ថានបរិស្ថានក្រុងស្តុកហូម អាកាសធាតុថ្នាក់តំបន់

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ២: គោលនយោបាយមួយពិតជាត្រូវការដើម្បីគាំទ្រចំពោះការចូលរួមពីសំណាក់សហគមន៍ កសិករ និងប្រជាជននេសាទតូចតាច ក្នុងការធ្វើផែនការសេដ្ឋកិច្ចថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ ធ្វើរបៀបនេះនឹងនាំឱ្យមាន ការនាំយក “គោលនយោបាយ” ទៅកៀងនឹងការអនុវត្ត និងគាំទ្រដល់ការអនុវត្តការបន្សុំនៅមូលដ្ឋានដែលនឹងនាំឱ្យមានការកែលំអរទំនាក់ទំនងទៅនឹងតំរូវការ និងបិរភាពនៃអន្តរាគមន៍។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការកសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋមចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> ពង្រឹងការយល់ដឹងអំពីការបន្សុំ រាប់តាំងពីដំណើរ ការគោលនយោបាយ និងគោលការណ៍ធ្វើការងារពីថ្នាក់មូលដ្ឋានដល់ថ្នាក់ជាតិ នយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រគោលនយោបាយ បញ្ចូលនូវការចូលរួមពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងការ ពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវគោលនយោបាយ និងដំណើរការសំរេចចិត្ត ពង្រឹងគោលបំណងផ្នែកគោលនយោបាយ រួមទាំងដំណើរការ 	<ul style="list-style-type: none"> ភ្នាក់ងារខ្សែបណ្តាលនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងបរិស្ថាន ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ គណៈកម្មាធិការជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្រសួងកសិកម្ម និងក្រសួងបរិស្ថាន និងគ្រប់សមាជិក សភាដែលទាក់ ទងនឹងការបន្សុំទាំងអស់ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ អន្តរជាតិ ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ 	<ul style="list-style-type: none"> ក្រុមប្រឹក្សាជាតិទទួលបន្ទុកការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ និងសមាជិករដ្ឋសភា ដែលជាប់ ទាក់ទងនឹង ការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទាំងអស់ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ អន្តរជាតិ ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ការប្រើប្រាស់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ជាច្រកចាប់ផ្តើមកសាងសមត្ថភាព
- ប្រើប្រាស់ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់បន្សុំ
- ការគាំទ្រផ្នែកបរិក្ខារ
- ធ្វើឱ្យទៅជាស្ថាប័ននូវយន្តការត្រួតពិនិត្យ និងកែតម្រូវដោយមានការចូលរួម - ជាមួយតួនាទីសំខាន់ដល់ក្រសួងកសិកម្ម និងសហគមន៍នេសាទមូលដ្ឋាន
- រៀបចំគំរោងធ្វើបង្ហាញ និងទស្សនកិច្ចសិក្សាសំរាប់អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ ដើម្បីឱ្យពួកគេចូលរួមជាមួយពោលគឺមិនត្រឹមតែបានមើលឃើញ និងតាមរយៈ
- យន្តការ ចែករំលែកចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ - កសាងឡើងនៅជុំវិញវេទិការបស់វិទ្យាស្ថានបរិស្ថានក្រុងស្តុកហូម និង បូកម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ។

សំគាល់: វិទ្យាស្ថានបរិស្ថានក្រុងស្តុកហូម ត្រូវបានគេយល់ថាជាដៃគូសំខាន់មួយរបស់វេទិកាបន្តិចទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុថ្នាក់តំបន់

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ៣: ត្រូវការគោលនយោបាយដើម្បីបញ្ចូលនូវការទាញយកមកប្រើនូវការសំរេចចិត្តដែលផ្អែកលើការស្រាវជ្រាវ ទាំងផ្លូវការ និងក្រៅផ្លូវការ ,មូលដ្ឋាននៅគ្រប់ការសិក្សាទាំងអស់។ ធ្វើយ៉ាងនេះនឹងបន្ថយនូវការចាប់អារម្មណ៍ដោយឡែកពីគ្នាចំពោះការគាំទ្រតាមវិស័យ ការសំរេចចិត្តទាំងឡាយនឹងធ្វើឡើងផ្អែកលើព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ និងឯកភាពគ្នា និងជារួមធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្រសិទ្ធភាពឆ្លើយតប។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការកសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋមចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> ពង្រឹងការយល់ដឹងអំពីគោលគំនិតដាក់បន្សុំ និង គោលការណ៍ធ្វើការងារនៅក្នុងបរិបទកម្ពុជា បច្ចេកវិទ្យានិងការវិភាគទិន្នន័យធួនវិស័យ: ពិនិត្យមើលឡើងវិញដោយភ្ជាប់ទៅនឹងមូល ហេតុ និងផលវិបាក និងការបញ្ចូលគ្នា និង បង្កើតលទ្ធផលស្រាវជ្រាវនិង បុការសន្និដ្ឋាន និង បូ ក្របខ័ណ្ឌអនុសាសន៍ ដែលធ្វើឡើងដើម្បីគាំទ្រអ្នកធ្វើគោលនយោបាយក្នុងដំណើរការសំរេចចិត្ត 	<ul style="list-style-type: none"> គ្រប់សមាជិករដ្ឋសភា ដែលជាប់ទាក់ទងនឹងការបន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទាំងអស់ និងស្ថាប័នធ្វើការសំរេចចិត្ត- ថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ បញ្ចុះបញ្ចូលសហគមន៍ គ្រឹះស្ថានសិក្សាស្រាវជ្រាវ ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិ ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលមូលដ្ឋាន និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ 	<ul style="list-style-type: none"> សមាជិករដ្ឋសភាដែលជាប់ទាក់ទងនឹងការបន្សុំទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទាំងអស់។ អ្នកធ្វើផែនការតាមវិស័យ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ និងភ្នាក់ងារ ផ្តល់ជំនួយ ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ គ្រឹះស្ថានសិក្សាស្រាវជ្រាវ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ អន្តរជាតិ ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ការប្រើប្រាស់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ជាប្រកបចាប់ផ្តើមកសាងសមត្ថភាព
- បង្កើតក្របខ័ណ្ឌច្បាប់បន្សុំ ដែលពង្រឹងការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះការសំរេចចិត្តផ្អែកលើមូលដ្ឋានស្រាវជ្រាវ -សិក្ខាសាលាដែលមានការចូលរួម
- ការគាំទ្រផ្នែកថវិកា ដើម្បីធ្វើឱ្យទៅជាស្ថាប័ននូវយន្តការត្រួតពិនិត្យ និងកែតម្រូវសំរាប់លទ្ធផលដែលប្រើប្រាស់និងការចាំប្រមាណការប្រែប្រួល និង:
- រៀបចំគំរោងធ្វើបង្ហាញ សំរាប់សាកល្បងគោលនយោបាយ និងទស្សនកិច្ចរៀនសូត្រសំរាប់អ្នកធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្ត ហើយអនុវត្ត -ពោលគឺមិនត្រឹមតែបានមើលប៉ុណ្ណោះទេ

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ៤: នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះនៅប្រទេសកម្ពុជាមានបណ្តាញប្រែប្រួលអាកាសធាតុ បណ្តាញ និងវេទិកាផ្សេងៗ ទៀតដែលជាប់ទាក់ទង កំពុងរីក ចំរើនជាលំដាប់។ ដោយហេតុនេះ ការយល់ច្រឡំអំពីបំណង និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដែលត្រូវធ្វើឡើងនឹងនាំឱ្យមានការដើរខុសទិសដៅ និងកង្វះប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ ធនធាន។ ត្រូវមានគោលនយោបាយមួយ ដែលផ្តល់នូវការណែនាំដល់ភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល គ្រឹះស្ថានស្រាវជ្រាវ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិ និងសហគមន៍ អំពីរបៀបដែលធនធានត្រូវប្រើ ដែលសមស្រប និងមាន ទំនាក់ទំនងគ្នា (ចូរកត់សំគាល់ថា “គោលនយោបាយ” នោះមិនចាំបាច់ត្រូវតែធ្វើឡើង តែជាមួយរដ្ឋាភិបាលទេពេល វាអាចជាកិច្ចព្រមព្រៀងសហប្រតិបត្តិការ ដែលមើលខុសត្រូវ ដោយស្ថាប័នមួយដែលជ្រើសតាំងឡើងជាចំពោះកិច្ច។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការ កសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋម ចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> • បង្កើតនូវការពង្រឹងចំណេះដឹងអំពីការបន្សុំទៅ និងការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ និងយុទ្ធសាស្ត្រ សំរាលដល់នាំឱ្យមានការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការសំរាលដល់ប៉ះពាល់ពីការ ប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ • ធ្វើឱ្យទៅជាស្ថាប័ន នៃការណែនាំដើម្បីរៀបចំ បណ្តាញ ឬខ្លឹមសារវេទិកាទាក់ទងនឹងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការបន្សុំ រួមទាំងការ ចែករំលែក និងគោលបំណង នៃការរួម បញ្ចូលពី តិមាន បទពិសោធន៍ និងជំនាញ និង • ការផ្តល់មូលនិធិចិរភាពសំរាប់តម្រូវការបន្សុំ -អាចជាការរួម បញ្ចូលគ្នារវាងគំនិតអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការបន្សុំ 	<ul style="list-style-type: none"> • អ្នកចូលរួម និងអ្នកគាំ ទ្របណ្តាញ ប្រែប្រួល អាកាសធាតុ និងការបន្សុំ • គណៈកម្មការទទួលខុស ត្រូវរួមដែលចាត់តាំង 	<ul style="list-style-type: none"> • អ្នកចូលរួម និងអ្នកគាំទ្រ បណ្តាញ ប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ និងការបន្សុំ • គណៈកម្មការទទួលខុសត្រូវ រួមដែលចាត់តាំង • អ្នកឯទៀតដែលចាប់អារ ម្មណ៍ស្រដៀងគ្នានៅថ្នាក់ តំបន់ និងថ្នាក់ពិភពលោក

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ការប្រើប្រាស់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ជាច្រកចាប់ផ្តើមកសាងសមត្ថភាព
- ធ្វើឱ្យទៅជាស្ថាប័ននូវយន្តការត្រួតពិនិត្យ និងកែតម្រូវសំរាប់គំនិតផ្តួចផ្តើម និងវេទិកាស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការបន្សុំទាំងអស់ និង
- សិក្ខាសាលាដោយមានការចូលរួមដើម្បីបង្កើតនូវក្របខ័ណ្ឌសហប្រតិបត្តិការមួយសំរាប់អនុវត្ត និងធ្វើជាខ្លឹមសាររវាង

បណ្តាញ ឬវេទិកាទាំងនោះ

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ៥: ត្រូវមានគោលនយោបាយមួយដែលគាំទ្រការរួមបញ្ចូលនូវផែនការបន្តក្រំសំរាប់អនុវិស័យទាំងឡាយ រួមមាន ដល់ដល់ និងវិវិវប្បកម្ម ទៅក្នុងកម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ធ្វើរបៀបនេះ នឹងបង្កើននូវប្រសិទ្ធភាពចំពោះតំរូវការធនធាននៃវិស័យ និងផ្នែកដែលត្រូវបាន“មើលរំលង” ពីការចាត់អាទិភាពគាំទ្រថវិកា ដែលជារួមធានានូវសមធម៌ក្នុងការឆ្លើយតប និងកំរិត ឧបសគ្គដែលបណ្តាលមកពីកង្វះខាតនេះ ក្នុងតំរូវការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុចំពោះវិស័យពាក់ព័ន្ធ។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅបឋមសំរាប់ការកសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋមចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> • បង្កើតនូវការពង្រឹងចំណេះដឹងអំពីការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងយុទ្ធសាស្ត្រសំរាលដល់នាំឱ្យមានការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការសំរាលដល់ប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ • វិភាគលើគោលនយោបាយឆ្លងវិស័យក្នុងចំណោមក្រសួង កសិកម្ម និង កម្មវិធីសកម្មភាពជាតិបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ និងកម្មវិធីអំពីការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ: -ពិនិត្យមើលឡើងវិញ -ភាពជាតំណាង -និងការបញ្ចូលគ្នា • រៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធមូលនិធិចិរភាព ដើម្បីបញ្ចូលក្រសួង កសិកម្ម -រដ្ឋបាលដល់ដល់ទៅក្នុង ការបន្តក្នុងចំណោម វិស័យពាក់ព័ន្ធ • ការតស៊ូមតិគោលនយោបាយ និង • ពង្រឹងវិសាលភាពគោលបំណងគោលនយោបាយ -ដំណើរ ការ 	<ul style="list-style-type: none"> • ក្រុមប្រឹក្សាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាស ធាតុ និងសមាជិកសភាទាំងអស់ដែលជាប់ទាក់ទងនឹងការបន្ត - ក្រសួងកសិកម្ម និងក្រសួងបរិស្ថាន - អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិ ស្ថាប័នក្នុងស្រុក និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ 	<ul style="list-style-type: none"> • ក្រុមប្រឹក្សាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងសមាជិកសភាទាំងអស់ដែលជាប់ទាក់ទងនឹងការបន្ត - អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិ ស្ថាប័នក្នុង ស្រុក និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ការប្រើប្រាស់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ជាច្រកចាប់ផ្តើមកសាងសមត្ថភាព
- ការជាប់បញ្ចូលជាក់លាក់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់បន្តក្រំមួយ

- ការស្រាវជ្រាវ ការប៉ាន់ប្រមាណ ការចែកចាយ ដោយផ្ដោតសំខាន់លើផលប្រយោជន៍នៃកាយកម្ពុជាកំពិសេស លើអនុវិស័យដូចជា ផលផល និងវារីវប្បកម្មក្នុងកម្មវិធី សកម្មភាពជាតិ បន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដូចជា ផលប្រយោជន៍បានពីផលបែងចែកប្រកបដោយសមធម៌
- គំរោងបង្ហាញ និងទស្សនកិច្ចសហគមន៍ធ្វើឡើងដោយអ្នកធ្វើនយោបាយ ដើម្បីអនុវត្ត ពេលគឺមិនមែនគ្រាន់តែ ទស្សនា និង
- យន្តការចែករំលែកចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ សំរាប់ការចែករំលែកឆ្លងវិស័យ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ៦: ត្រូវមានគោលនយោបាយមួយដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រចំពោះការរួមបញ្ចូលនូវ ផ្នែកគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ទៅក្នុងគោលនយោបាយ ឆ្លើយតបចំពោះគ្រោះមហន្តរាយ និងផែនការអភិវឌ្ឍន៍។ ធ្វើរបៀបនេះ នឹងបង្កើននូវគុណតម្លៃចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និងការពារចំពោះសេវាបរិស្ថាន ផ្អែកលើមូលដ្ឋានប្រព័ន្ធអេកូធម្មជាតិដ៏មានសារៈសំខាន់អំឡុងពេលនៃការឆ្លើយតបចំពោះគ្រោះ មហន្តរាយ_ជាសេវាដ៏សំខាន់បំផុតចំពោះដំណាក់កាលស្តារឡើងវិញពីផលប៉ះពាល់បណ្តាលពី “គ្រោះមហន្តរាយ”។

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅមធ្យមសំរាប់ការ កសាងសមត្ថភាព	អ្នកធ្វើប្រាសចម្រើន ចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> • បង្កើតនូវការពង្រឹងចំណេះដឹងអំពីការ បន្សុំទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ និងយុទ្ធសាស្ត្រ សំរាលផលនាំ ឱ្យមានការប្រែប្រួល អាកាសធាតុនិងការ សំរាលផល ប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ • វិភាគលើគោលនយោបាយឆ្លងវិស័យជាមួយគណៈ កម្មការជាតិនិងឃុំ ទទួលបន្ទុកគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ: ពិនិត្យមើល_តំណាង_និងការបញ្ចូល • រចនាសម្ព័ន្ធគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុ សមស្រប និងមានចិរភាពមួយដែលបញ្ចូលការគ្រប់គ្រងគ្រោះ មហន្តរាយជាមួយវិស័យពាក់លព័ន្ធ និងក្រសួងដែល មានការផ្គុំបង្កើតនិង ឧទាហរណ៍ ការភ្ជាប់វិស័យ នានា និង • ពង្រឹងវិសាលភាពគោលបំណងគោលនយោ បាយ _ដំណើរការ 	<ul style="list-style-type: none"> • ក្រុមប្រឹក្សាជាតិស្តីពីការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ និងសមា ជិក សភាទាំងអស់ដែលជាប់ទាក់ ទងនឹងការ បន្សុំ • គណៈកម្មាធិការឃុំគ្រប់គ្រង គ្រោះមហន្តរាយ • អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ជាតិនិងអន្តរជាតិ ស្ថាប័នក្នុង ស្រុក និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ 	<ul style="list-style-type: none"> • ក្រុមប្រឹក្សាជាតិស្តី ពីការប្រែប្រួលអា កាសធាតុ និងសមា ជិកសភាទាំងអស់ ដែលជាប់ទាក់ទង នឹងការបន្សុំ • គណៈកម្មាធិការឃុំ គ្រប់គ្រងគ្រោះម ហន្តរាយ • អង្គការមិនមែនរ ដ្ឋាភិបាលជាតិ និង អន្តរជាតិស្ថាប័នក្នុង ស្រុក និងក្រុមប្រឹ ក្សាឃុំ

តម្រូវការកសាងសមត្ថភាព...	គោលដៅរបស់សម្រាប់ការកសាងសមត្ថភាព	អ្នកប្រើប្រាស់បឋមចំណេះដឹងដែលបង្កើត
<ul style="list-style-type: none"> - បង្កើតនូវការពង្រឹងចំណេះដឹងអំពីការបន្សុំទៅ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងយុទ្ធសាស្ត្រ សំរាល ផលនាំឱ្យមានការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការ សំរាល ផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ - វិភាគគោលនយោបាយសាធារណៈ ឯកជនៈ ពិនិត្យមើល ឡើងវិញ ភាពជាតំណាង ការបញ្ចូលនូវយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាតទុកដូចជា យន្តការដែលបានស្នើឡើង។ - បង្កើតនូវមូលដ្ឋានយន្តការផ្តល់ជំនួយលើកទឹកចិត្ត មួយដែលគាំទ្រការបង្កើតនយោបាយ និងតម្រូវ ការអនុវត្ត និងពង្រឹងវិសាលភាពគោលបំណងគោលនយោបាយ ដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ទាំងខាងក្នុង និងក្រៅ កម្ពុជា។ 	<ul style="list-style-type: none"> - ក្រុមប្រឹក្សាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងសមាទាំងអស់ដែលជាប់ទាក់ទងនឹងការបន្សុំ - យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ដែលនាំមុខគេ ដូចជាភាពជាតំណាង - ស្ថាប័នវិស័យឯកជន និងសាធារណៈដែលចាប់អារម្មណ៍ និងគាំទ្រសំរាប់ការចាប់ផ្តើមផ្តល់គំរោង 	<ul style="list-style-type: none"> • សមាជិកសភាទាំងអស់ដែលជាប់ទាក់ទងនឹងការបន្សុំ • យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ដែលនាំមុខគេ ដូចជាភាពជាតំណាង • ស្ថាប័នឯកជន និងសាធារណៈដែលចាប់អារម្មណ៍ - អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិ ស្ថាប័នក្នុងស្រុកនិងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ការប្រើប្រាស់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ជាច្រកចាប់ផ្តើមកសាងសមត្ថភាព
- បង្កើតក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ដាក់បន្សុំសមស្របមួយ
- ការគាំទ្រថវិកា
- យន្តការធ្វើជាស្ថាប័ន នូវការត្រួតពិនិត្យ និងកែតម្រូវសំរាប់គំនិតដាក់បន្សុំទាំងអស់
- យន្តការលើកកម្ពស់ គំរោងបង្ហាញ និងទស្សនកិច្ចសំរាប់អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ និងផ្នែកអភិវឌ្ឍន៍អនុវត្តនៅក្នុងនិងខាងក្រៅកម្ពុជា

ដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាព:

- ការប្រើប្រាស់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ជាច្រកចាប់ផ្តើមកសាងសមត្ថភាព
- បង្កើតក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ដាក់បន្ទុកសមស្របមួយ
- ស្រាវជ្រាវ ប៉ាន់ប្រមាណ និងចែកចាយព័ត៌មាន
- ការគាំទ្រថវិកា
- យន្តការជាស្ថាប័ន នូវការត្រួតពិនិត្យ និងកែតម្រូវសំរាប់គំនិតដាក់បន្ទុកទាំងអស់
- គំរោងបង្ហាញ និងទស្សនកិច្ចសហគមន៍ធ្វើឡើងដោយអ្នកធ្វើនយោបាយ ដើម្បីអនុវត្ត -ពោលគឺមិនមែនគ្រាន់តែទស្សនា និង
- យន្តការ ចែករំលែកចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ -កសាងឡើងនៅជុំវិញវេទិការបស់វិទ្យាស្ថានបរិស្ថានក្រុងស្តុកហូម និង ឬ កម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ។

សំគាល់: វិទ្យាស្ថានបរិស្ថានក្រុងស្តុកហូម ត្រូវបានគេយល់ថាជាដៃគូសំខាន់មួយរបស់វេទិកាបន្ទុកទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុថ្នាក់តំបន់

កង្វះខាតជាអាទិភាព និងគោលបំណង ៧: ត្រូវមានគោលនយោបាយគាំទ្រដល់ការលើកទឹកចិត្តចំពោះផ្នែកឯកជនឱ្យចូលរួមក្នុងការបន្ទុកទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ធ្វើយ៉ាងនេះ គំនិតច្នៃប្រឌិតក្នុងការបន្ទុក និងតម្រូវការផ្នែកធនធានសំរាប់គាំទ្រ គំនិតច្នៃប្រឌិតទាំងនេះអាចប្រមូលបានយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ព្រមទាំងផ្តល់នូវយន្តការប្រកបដោយចីរភាព ដើម្បីជំរុញការបន្ទុកឆ្ពោះទៅមុខយ៉ាងជាប់លាប់។

ឧបសម្ព័ន្ធន៍: ឯកសារយោង

- ACIAR 2009. ACIAR Country Profiles 2009–10: Cambodia, Lao PDR, Thailand. Australian Centre for International Agricultural Research: Canberra, Australia.
- ADPC, 2008. A Study on Impact of Disasters on the Education Sector in Cambodia. Asian Disaster Preparedness Center, Pathumthani 12120 Thailand.
- AIACC, 2006. Southeast Asia Regional Vulnerability to Changing Water Resource and Extreme Hydrological Events Due to Climate Change. Assessment of Impacts and Adaptation to Climate Change and the Southeast Asia START Regional Center (SEA START), c/o Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- AIACC, 2009. Assessments of Impacts and Adaptation to Climate Change (AIACC). Retrieved on 24 November 2009 from <http://start.org/programs/aiacc>.
- Bradley, 2009. REDD working for the poor in Cambodia. Pact Cambodia and the Forest Climate and Livelihood research Network, Cambodia.
- Cambo, W. P., and CNMC, 2007. IWRM in Cambodia - where are we, and where do we want to go? Discussion paper. Cambodia Water Partnership and Cambodia National Mekong Committee, Cambodia.
- CBEA, 2009. Cambodia's Biodiversity Enabling Activities. Retrieved on 24 November 2009 from <http://www.biodiversity-kh.org/english/nbsap/index.html#index.pdf>
- CEDAC, 2008, Can farmers be innovators, Summary report for the 'National Forum on Local Innovation'. Cambodian Center for Study and Development in Agriculture, Cambodia.
- Chhieng Yanara, H. E., 2009. Ensuring a coordinated response to climate change Identifying relevant aid effectiveness principles, Cambodian Rehabilitation and Development Board, and Council for the Development of Cambodia (CDC). Presentation, First National Forum on Climate Change, Phnom Penh, Cambodia. October 19 – 21, 2009.
- Chinvanno, S., et al., 2006. Climate risks and rice farming in the lower Mekong River countries. Assessment of Impacts and Adaptation to Climate Change. Working Paper No. 40.
- Danida, 2007. Natural Resource Management and Livelihoods Programme, Cambodia (2006 – 2010); Draft Strategy for Monitoring and Evaluation. Ministry of Foreign Affairs of Denmark Danish International Development Assistance. Background Working Note 1. Ref. No. 104.Cambodia.1.MFS.20.
- Danida, 2008. Climate change screening of Danish development cooperation with Cambodia. Ministry of Foreign Affairs of Denmark Danish International Development Assistance (Danida). 104.DAN.4-52-9-2.
- EU-ASIA, 2008, The Clean Development Mechanism in Cambodia. EU-Asia Institutional co-operation and Multinational Dialogues on Enabling the Meaningful Participation of Cambodia, Lao PDR and Vietnam in the Clean Development Mechanism. European Union.
- GEF, 2010. Least Developed Countries Fund (LDCF) and Special Climate Change Fund (SCCF), Global Environment Facility. <http://www.thegef.org/gef/sites/thegef.org/files/documents/LDCF-SCCF-22Feb2010.pdf>
- GEF, 2009. Draft Adaptation to Climate Change Programming Strategy. GEF/R.5/12.Rev.1.
- IFRC-RCS, 2009. International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies Plan 2010-11, Cambodia (MAAKH001).

- IUCN, 2009. Ecosystem-based Adaptation IUCN UNFCCC Newsletter, 11/09, CBD Ad Hoc Technical Expert Group on biodiversity and climate change report. Gland, Switzerland.
- Kirby, M., M. Mainuddin, and J. Eastham (2009). Assessment of climate change impacts on Mekong hydrological regime. Presented at the Mekong Climate Change Project Workshop, Bangkok, Thailand, September, 2009.
- MoE, 2005. Analysis of Policies to Address Climate Change Impacts in Cambodia. Ministry of Environment, Cambodia.
- MoE, GEF, and UNDP, 2005. Rural Cambodian Households on Vulnerability and Adaptation to Climate Change Vulnerability and Adaptation Assessment to Climate Change. Formulation of the National Adaptation Program of Action to Climate Change (NAPA), Ministry of Environment, Cambodia, Global Environment Facility, and the United Nation Development Program 00011846 (CMB/02/G37).
- MoH, 2008. Health Strategic Plan 2008-2015, Accountability, efficiency, quality, equity. Ministry of Health, Royal Cambodian Government.
- Mony, K. E., and C. C. Thou, 2007. Health Impacts of Climate Variability and Change in Cambodia. Presented at the Workshop on Climate Change and Health in South-East and East Asian Countries Kuala Lumpur, Malaysia.
- MoWRAM, 2008. Case Study of Water and Climate in Cambodia, Presented by the Ministry of Water Resources and Meteorology - Department of Meteorology, Selangor, Malaysia, December 5, 2008.
- Pact, 2009. Avoided Deforestation and Forest Degradation in Oddar Meanchey Province, Cambodia: A Community Forestry Initiative for Carbon and Biodiversity Conservation and Poverty Reduction. DRAFT Oddar Meanchey Carbon Project Design Document for CCBA. Pact Cambodia.
- Resurreccion, B. P., E.E. Sajor, and E. Fajber, 2008. Climate Adaptation in Asia: Knowledge Gaps and Research Issues in South East Asia. ISET-International and ISET-Nepal.
- Rinbo, E. 2009. Cambodia: Mainstreaming Flood and Drought Risk Mitigation in East Mekong Delta. The Expert Group Meeting on Innovative Strategies towards Flood Resilient Cities in Asia-Pacific, Bangkok, Thailand.
- RGC, 2004. The Royal Government of Cambodia: The Rectangular Strategy for Growth, Employment, Equity, and Efficiency. Cambodia.
- RGC, 2006. National Adaptation programme of Action to Climate Change (NAPA). Royal Government of Cambodia, Ministry of Environment, Phnom Penh, CAMBODIA
- Sida, 2008. Strategy for development cooperation with Cambodia – 2008 – 10. Ministry for Foreign Affairs, Department for Asia and the Pacific Region, Sweden
- Siedenburg, J. R., L. E. Ellis, and J. Lyons, 2009. How building stronger communities can save lives, create jobs, and build global security. Oxfam America, Boston, MA 02114-2206, USA.
- Sovann, 2006. Implementation of Disaster Risk Reduction in Cambodia. Presented at The Asian Conference on Disaster Reduction, March 17 2006, Seoul, Republic of Korea.
- Tyler, S., and L. Fajber, 2009. Land and Water Resource Management in Asia Challenges for climate adaptation. International Institute for Sustainable Development (IISD), Canada.

UNDP, 2009. Events update. Retrieved on 25 November 2009 from http://regionalcentrebangkok.undp.or.th/practices/energy_env/ESD-News_2009.2_Events.html#Upcoming;

Van Aalst, M. K., T. Cannon, and I. Burton, 2008. Community level adaptation to climate change: The potential role of participatory community risk assessment. *Global Environmental Change* 18 (2008) 165–179.

Veng Sakhon, H. E., 2007. Progress Report on Irrigation Development and Management. Presented by the Ministry of Water Resources and Meteorology, at the First Cambodian Development Cooperation Forum, 19 to 20 June, Cambodia.

Watt, B., 2009. Water resources for livelihoods and economic development in Cambodia. Center for River Basin Organizations and Management, Solo, Central Java, Indonesia.

Wehbe, M. B., et al., 2005. Social Methods for Assessing Agricultural Producers' Vulnerability to Climate Variability and Change based on the Notion of Sustainability. AIACC Working Paper No.19

World Fish Center, 2009. Don't let fish slip through the climate change net. Retrieved on 24 November 2009 from <http://www.worldfishcenter.org/wfcms/HQ/article.aspx?ID=684>

Yusuf A. A. and H. Francisco, 2009). Climate Change Vulnerability Mapping for Southeast Asia. Economy and Environment Program for Southeast Asia (EEPSEA), Singapore.

ឧបសម្ព័ន្ធទី៧: បញ្ជីអ្នកបានពិគ្រោះក្នុងដំណើរការពិនិត្យមើលផ្នែកអក្សរសាស្ត្រ

Cambodian Center for Study and Development in Agriculture

Yi Kimtha: Director of Field Programs

Climate Change Department – Ministry of Environment

Tin Ponlok: National Project Coordinator

Community Based Natural Resource Management Learning Institute

Heng Chinda: University Liaison Manager

Keam Han: CBNRM Symposiums and Volume II Manager

Meng Kimsan: Fisheries Research Assistant

Sim Bunthoeun: Research and Capacity Building Coordinator

Kate Frieson: DReST Research Advisor

Pech Sithan: DReST Research Coordinator

Ministry of Agriculture, Forestry, and Fisheries – Fisheries Administration

Tit Phearak: Project Field Team Leader

Ministry of Agriculture, Forestry, and Fisheries – Fisheries Administration

Ly Vuthy: Deputy Chief, Community Fisheries

Ministry of Agriculture, Forestry, and Fisheries

U Surita: Deputy Director – Department of International Cooperation

Oxfam America

Nop Polin: Pational Climate Change Officer

Pact Cambodia

Amanda Bradley: Director of Community Forestry

Plan Cambodia

Bun Peuvchenda: Disaster Risk Reduction Advisor

Royal University of Phone Penh

Va Danny: Department Head – Department of Environment

United Nations Development Program

Andrew Mears: Climate Change Advisor

Wholistic Development Organization

Pok Peuv Thida: Executive Director

WorldFish Center Cambodia

Yumiko Kura: Director